

jaar verslag 2017

Tentoonstelling Beyond Generations i.s.m. VanAbbe, gecureerd door Anne Annemartine van Kesteren, Illustratie Gijs Kast.

Ontwerpers afgebeeld op illustratie (vlnr & boven naar beneden): Martin Visser, Marijke van der wijst, Jurgen Bey, Marcel Wanders, Christien Meindertsma, Frans de la Haye, Simone Farresin, William Graatsma, Chris Kabel, Anne Pabon, Hella Jongerius, Maarten, Niels Hoebers, Joke van der Heijden, Rianne Makkink, Peer de Bruyn, Simon Heijdens, Jan Slothouber, Ilse Crawford, Andrea Trimarchi.

Design Academy Eindhoven

jaar

verslag

2017

Graduation show 2017

MINED
 Graduation Show
 2017
 Design
 Academy
 Eindhoven
 deWitte Dame 21-29 Oct

Tentoonstelling Beyond Generations i.s.m. VanAbbe, 2017

TVclerici, Salone del Mobile tentoonstelling 2017

Inhoudsopgave

Verslag Raad van Toezicht	6
Voorwoord College van Bestuur	9
Summary	10
1. Visie en beleid	12
2. Onderwijs	17
<i>Bachelor onderwijs</i>	17
<i>Masteronderwijs</i>	23
3. Onderzoek en Lectoraten: <i>Thinking through Making</i>	29
4. De blik naar buiten	35
5. Internationalisering	40
6. Kwaliteitszorg	43
7. Organisatie	47
8. Financiën	53
Bijlagen	
1. Activiteiten Lectoraat <i>Places and Traces</i>	88
2. Bedrijven en organisaties waar onze studenten in 2017 mee samenwerkten	91

Verslag Raad van Toezicht 2017

Onderwijs wil studenten opleiden voor de wereld van morgen. De Raad van Toezicht is als formele toezicht-houder eindverantwoordelijk voor het functioneren van de Academy.

Bestuursstructuur

De basis voor de bestuursstructuur van Design Academy Eindhoven is de scheiding tussen bestuur en toezicht. Het College van Bestuur bestuurt de academie en legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht als wettelijk voorgeschreven toezichthouder. De Raad van Toezicht van Design Academy Eindhoven beoogt een brede vertegenwoordiging te zijn en is daarom samengesteld uit zes leden met diverse en professionele achtergronden uit de sectoren cultuur, onderwijs, communicatie, bedrijfsleven, financiën en overheid.

Samenstelling Raad van Toezicht

Per 31 december 2017 had de Raad van Toezicht de volgende samenstelling:

- Gitta Luiten - Voorzitter
Functie: Consultant LawsonLuiten
- Willemien Boot – Secretaris/ voorzitter Auditcommissie
Functie: CFO, Finance & ICT Koninklijke Auping BV
- Geertje Pruijssers – Lid/ voorzitter Remuneratiecommissie
Functie: Directeur marketing communicatie Antea Group
- Dick Rijken – Lid/ lid Remuneratiecommissie
Functie: Directeur STEIM
- Paul Scholte – Lid/ lid Auditcommissie
Functie: Bestuurslid Gerechtshof Den Bosch
- Paul Depla – Lid
Functie: Burgemeester Breda

Mutaties Raad van Toezicht

Per 1 januari 2017 trad de heer Paul Depla toe tot de Raad van Toezicht. De wervings- en selectieprocedure vond plaats in 2016. Na twee termijnen van vier jaar trad mevrouw Marianne Tijssen in juni 2017 terug uit de Raad. Tijdens haar laatste vergadering werd zij bedankt en werd teruggeblikt op haar werk in een voor de academie roerige periode. In opdracht van de Raad startte Van der Laan & Company de search voor een nieuw lid van de Raad van Toezicht met een financiële achtergrond. Per 1 juli 2017 werd mevrouw Willemien Boot benoemd tot Secretaris Raad van Toezicht en voorzitter Auditcommissie. Voorafgaand aan de benoeming werd het College van Bestuur gehoord.

Vergaderingen

De Raad van Toezicht vergaderde in 2017 5 keer. Bij alle vergaderingen was het College van Bestuur aanwezig. Alle vergaderingen begonnen en eindigden met een besloten deel buiten aanwezigheid van het College van Bestuur. De belangrijkste behandelde agendapunten waren in 2017:

- Jaarrekening en jaarverslag 2016
- Begroting 2018
- Wet Normering Topinkomens

- Reglement Remuneratiecommissie
 - Werving, selectie en benoeming Voorzitter College van Bestuur/ Creatief Directeur
 - Herbenoeming Lid College van Bestuur/ Directeur Onderwijs, Onderzoek & Organisatie
 - Missie & Visie Design Academy Eindhoven
- Naast de vergadermomenten hadden alle leden van de Raad van Toezicht zitting in de selectiecommissie Voorzitter College van Bestuur/ Creatief Directeur.

Auditcommissie

Samenstelling in 2017:

- Marianne Tijssen – Voorzitter (tot 30 juni 2017)
- Willemien Boot – Voorzitter (per 1 juli 2017)
- Paul Scholte – Lid

Halverwege het jaar verliet mevrouw M. Tijssen de Raad van Toezicht en daarmee eindigde automatisch haar voorzitterschap. Mevrouw W. Boot nam dit van haar over.

De Auditcommissie kwam in 2017 drie keer in vergadering bij elkaar in aanwezigheid van het Lid College van Bestuur/ directeur Onderwijs, Onderzoek & Organisatie, het hoofd financiën en de extern accountant. Alle drie vergaderingen startten met een besloten overleg tussen Auditcommissie en extern accountant PricewaterhouseCoopers.

Remuneratiecommissie

Samenstelling 2017:

- Geertje Pruijssers – Voorzitter
- Dick Rijken – Lid

In 2017 voerde de remuneratiecommissie een jaargesprek met het zittend Lid College van Bestuur/ Directeur Onderwijs, Onderzoek en Organisatie.

Naast de vergaderingen was de Raad aanwezig bij de openingen van de Graduation Show 2017 en de tentoonstelling Beyond Generations in het Van Abbemuseum in Eindhoven.

Governance en Goed Bestuur

De Branchecode Goed Bestuur is leidend voor Design Academy Eindhoven. Op alle onderdelen wordt de Branchecode nageleefd. Na de uitgebreide zelfevaluatie met een externe partij in 2016 werd in 2017 een interne zelfevaluatie gehouden. De doorgevoerde veranderingen in de werkwijze van de Raad worden door de leden als positief ervaren. De zelfevaluatie onder begeleiding van een externe partij is zinvol gebleken en zal in 2019 herhaald worden.

Naast haar formele rol als toezichthouder is de Raad van Toezicht in 2017 ook een klankbord geweest voor het College van Bestuur.

Benoeming Voorzitter College van Bestuur / Creatief Directeur

In 2017 gaf de Raad van Toezicht veel aandacht en tijd aan de werving en selectie van een nieuwe Voorzitter College van Bestuur / Creatief Directeur. Najaar 2016 startte dit proces met het voeren van een aantal oriënterende gesprekken door de Raad met de hoofden van de Bachelor afdelingen, de hoofden van de Master afdelingen, de Ondernemingsraad, de Student Council en een groep vertegenwoordigers uit de Nederlandse Design en Cultuur wereld. Dit leidde begin 2017 tot een functieprofiel, opgesteld door de Raad.

Met een aantal werving en selectiebureaus werden oriënterende gesprekken gevoerd en zij brachten offerte uit. De Raad besloot de opdracht voor deze search te geven aan Van der Kruijs & Partners waarmee al eerder werd samengewerkt. Met hen werd de werving verder uitgewerkt.

Alle leden van de Raad hadden zitting in de selectiecommissie voorzitter College van Bestuur/ Creatief Directeur. Overeenkomstig de Wet Versterking Bestuurskracht werden Ondernemingsraad en Studentcouncil (DAE heeft een gedeeld medezeggenschapsorgaan) beiden uitgenodigd een lid af te vaardigen voor de selectiecommissie. Het zittend lid College van Bestuur nam als toehoorder deel aan selectieronde 2.

Uit de door Van der Kruijs opgestelde longlist maakte de selectiecommissie een shortlist en werden de geselecteerde kandidaten uitgenodigd voor een gesprek. Na twee gespreksrondes koos de selectiecommissie de heer Joseph Grima als "best man for the job". Bij haar keuze heeft de Raad van Toezicht selectiecommissie specifiek gezocht naar een goede match tussen het zittend lid College van Bestuur en de potentiële Voorzitter College van Bestuur, voorwaarde voor een toekomstige succesvolle samenwerking binnen het College.

Voorafgaand aan de benoeming maakten Ondernemingsraad en Studentcouncil in twee aparte gesprekken kennis met de heer Grima om daarna hun adviesrecht te kunnen uitoefenen. De uitkomst van deze kennismakingen leidde tot positieve adviezen van beide organen waarmee de benoeming van Joseph Grima definitief was. De heer Grima trad in dienst per 1 september 2017 en presenteerde zich voor het eerst aan de voltallige academie gemeenschap tijdens de opening van het academisch jaar op dinsdag 5 september.

Herbenoeming Lid College van Bestuur / Directeur Onderwijs, Onderzoek en Organisatie

Met ingang van 1 juni 2017 werd mevrouw Jurriënne Ossewold herbenoemd als Lid College van Bestuur/ Directeur Onderwijs, Onderzoek en Organisatie.

Op het moment van herbenoeming liep de werving en selectie van de Voorzitter College van Bestuur/ Creatief Directeur, mevrouw Ossewold werd daarin gehoord. Voor de Raad van Toezicht was er een goede samenwerking en onderling vertrouwen tussen de Collegeleden een absolute voorwaarde voor de continuïteit van Design Academy Eindhoven. Hoe zorgvuldig een selectieprocedure ook, de samenwerking blijkt pas als het College gezamenlijk werkt en besluiten neemt.

De herbenoeming werd bekrachtigd in de Raad van Toezicht

vergadering van 19 april 2017. Staande de vergadering sprak de Raad haar waardering uit voor het werk van mevrouw Ossewold en de door haar bereikte resultaten. De Raad is blij dat mevrouw Ossewold zich nogmaals voor een periode aan Design Academy Eindhoven wil binden.

Wet Normering Topinkomens

Design Academy Eindhoven is een kleine hogeschool met een grote internationale reputatie en wordt gezien als een belangrijke speler in de internationale designwereld. Deze positie gaat verder dan die van veel andere Nederlandse hogescholen en stelt bijzondere eisen aan de bestuurders van Design Academy Eindhoven die verder reiken dan de omvang van de academie.

Voor de Wet Normering Topinkomens werd de academie op grond van haar daadwerkelijke omvang (aantal studenten, aantal opleidingen en inkomsten) ingedeeld in bezoldigingsklasse C. In aanloop naar de werving en selectie van de nieuwe Voorzitter College van Bestuur concludeerde de Raad van Toezicht dat het aantrekken van een kandidaat met een internationale naam en uitstraling vroeg om een markt conform salaris dat boven het maximum van bezoldigingsklasse C lag. In een met argumenten onderbouwd verzoek aan de Minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen verzocht de Raad van toezicht tot indeling in WNT bezoldigingsklasse D. Begin april 2017 ontving de Raad het positieve besluit van het ministerie op dit verzoek. In de Staatscourant van 13 april 2017 werd het besluit van de minister gepubliceerd. De indeling in WNT bezoldigingsklasse D geldt voor de periode 1 juni 2017 tot en met 31 december 2025 en geeft de Raad van Toezicht meer ruimte voor het vinden van een passende honorering voor haar bestuurders die recht doet aan hun bijzondere kwaliteiten, ervaring en de internationale positie van de Academy. De Raad van Toezicht is het Ministerie van OCW zeer erkentelijk voor haar positieve besluit.

Om haar rol als toezichthouder goed te kunnen vervullen staat de Raad op gezonde afstand van Design Academy Eindhoven. Tegelijkertijd voelen de leden van Raad van Toezicht zich zeer betrokken bij de gang van zaken op de Academy en ervaren zij een grote betrokkenheid en enthousiasme van directie, docenten, medewerkers en alle studenten. Het is mooi te zien en te voelen dat allen bij Design Academy Eindhoven een positieve bijdrage willen leveren aan deze bijzondere opleiding. De Raad van Toezicht dankt het College van Bestuur en de voltallige academie community voor haar inspanningen in 2017.

Eindhoven, Mei 2018

Raad van Toezicht Stichting Design Academy Eindhoven

Gitta Luiten, Willemien Boot, Geertje Pruijssers, Paul Depla, Dick Rijken, Paul Scholte

Kostas Lambridis: Elemental Cabinet
MA Contextual Design. Graduated: 2017, Cum Laude.
Foto: Angeline Swinkels

Voorwoord door College van Bestuur

In de lente van 2017, op 21 mei overleed Jan Lucassen. Jan was voorzitter van het College van Bestuur van de Akademie voor Industriële Vormgeving –vanaf 2000 genaamd Design Academy Eindhoven– van 1983 tot 1998. Onder zijn inspirerende leiding kwam onder andere het baanbrekend onderwijsmodel 'Man and ...' tot stand, dat internationaal erkend, gewaardeerd en gereproduceerd wordt. De academiemeenschap herdenkt hem met grote waardering en eer en dankt hem voor zijn unieke bijdrage aan de ontwikkeling van Design Academy Eindhoven tot wat zij nu is. Om die waardering en eer te onderstrepen stelde het College van Bestuur in 2017 de zogenaamde Jan Lucassen Prijs in met als doel jaarlijks een docent te onderscheiden. Een docent die een dubbeltalent tentoonspreidt; een professional uit de beroepspraktijk die uniek en overtuigend is in de manier waarop hij of zij inhoud met didactiek weet te verbinden, en die in staat is op grond daarvan nieuwe onderwijsvormen en –benaderingen te ontwikkelen ten gunste van Design Academy Eindhoven studenten. De prijs werd voor het eerst uitgereikt in januari 2018.

Tijdens de tentoonstelling die Design Academy Eindhoven jaarlijks samenstelt in samenwerking met het Van Abbemuseum werd in 2017 stilgestaan bij de verbinding tussen verschillende generaties en hun onderlinge invloed. *Beyond Generations*, samengesteld door gastcurator Annemartine van Kesteren (Boijmans van Beuningen), liet een visuele dialoog zien tussen generaties designers die verbonden waren en/of of zijn aan Design Academy Eindhoven als studenten en/of docenten. Dit betekent inmiddels 70 jaar design. De Graduation Show, dit jaar opnieuw vormgegeven door FormaFantasma, droeg als titel *MINED*, evenals de bijbehorende catalogus, vormgegeven door Studio Joost Grootens. De catalogus werd geselecteerd voor de vakprijs 'De Best Verzorgde Boeken 2017'.

Opnieuw behoorde de Graduation Show tot de publieksfavorieten tijdens de Dutch Design Week, het aantal bezoekers liep op tot 51.236. *MINED* toonde het werk van de in 2017 afgestudeerde studenten en liet zien hoe deze generatie ontwerpers hun eigen omgeving en hun persoonlijk leven onderzoeken evenals data sets, wetboeken, materialen en technologische (on)mogelijkheden om actuele alomvattende problemen te adresseren en te zoeken naar alternatieven voor bestaande modellen, systemen, interacties, perspectieven en producten. Design als archeologie; onderzoek betekent in dit geval diep graven, ook op die plekken waar je liever niet komt. De uitkomst varieerde van harde realiteit tot poëtische schoonheid.

Het zoeken naar nieuwe vormen van ontwerpen en verschillende rollen van en perspectieven op design stond tevens centraal in The Arena; een platform tijdens de Graduation Show voor studenten, alumni, bekende en minder bekende, nationale en internationale designers, theoretici, critici,

wetenschappers, kunstenaars, schrijvers, etc. om door middel van o.a. performance, ronde tafel sessies, debatten, presentaties, films en verhalen design en de rol van design vanuit een veelheid aan perspectieven gezamenlijk te onderzoeken. Tijdens de Salone de Mobile in Milaan werd het concept van The Arena uitvergroot door de aanwezigheid van de academie als televisiestudio, waarin de relatie tussen design en media werd onderzocht door middel van debatten, spelshows, interviews, performances en experimenten met feit en fictie.

De zoektocht naar nieuwe vormen van ontwerp die voorbij het product gaan en *la condition humaine*, menselijke waardigheid en de politieke dimensie en verantwoordelijkheid van ontwerpen adresseren, leidde ook tot een grotere nadruk op de onderzoekende rol van de ontwerper en daarmee op onderzoek -in alle gedaantes- binnen het onderwijs; vanzelfsprekend binnen het Master-onderwijs, maar ook binnen het Bachelor-onderwijs; zowel binnen de Design Departments als het minorprogramma en het Basicsprogramma van ondersteunende vakken dat september 2017 van start is gegaan. Hierbij spelen de lectoraten een grote rol.

Genoemde zoektocht vond niet alleen intern plaats door middel van grote docentenbijeenkomsten waar intens en gepassioneerd gediscussieerd werd en verfrissende en disruptieve studentenbijeenkomsten, maar kreeg ook vorm in dialoog met de buitenwereld door middel van symposia, seminars, samenwerkingsprojecten en onderzoeksprojecten. Een voorbeeld hiervan was het onderzoeksproject *TRADERS*, van het lectoraat *Places and Traces*, dat in 2017 na vier jaar zijn resultaat opleverde; een internationaal samenwerkingsproject -gefinancierd door de Europese Unie- met als doel manieren te verkennen en ontwikkelen waarop kunst- en ontwerponderzoekers kunnen bijdragen aan het betrekken van burgers, beleidsmakers, private partners en andere spelers bij de publieke ruimte en publieke kwesties.

Om de gewenste veranderingen in onderwijs en onderzoek, die horen bij de zoektocht naar vernieuwing, vorm te geven bleek het nodig ook de organisatie op een aantal vlakken opnieuw in te richten. Een intensief proces dat in het najaar van 2016 is gestart en zijn beslag heeft gekregen in een aantal grote lopende projecten in 2017.

Zoeken, experimenteren en veranderen, het is een proces dat zich niets gelegen laat liggen aan de begrenzing van een jaar; ook de komende jaren zal het ons bezighouden.

Eindhoven, Juni 2018

College van Bestuur
Design Academy Eindhoven
Joseph Grima en Jurriëne Ossewold

Summary

Joseph Grima new member of the Executive Board

One of the highlights in 2017 was the appointment of Joseph Grima as Creative Director on September 1st. Together with Jurriënne Ossewold –Director of Education, Research and Organization– he forms the Executive Board, a collegiate board with equivalence in the hierarchical sense of the word. Joseph is specifically tasked with the further development of the creative strategy within the Academy.

Education

2016 was a year of promising initiatives, visions, plans and above all a steadily growing academy wide collaboration and togetherness.

2017 was a year of consolidation, strengthening and further growth of our efforts and plans of the year before.

First initiatives grew into regular activities and the plans of the year before are in 2017' business as usual.

The 'view to the outside world' grew into a strong basis of the new curriculum of the bachelors.

Internal and external collaboration are now a natural part of the daily business. With the continuous growth of the number of Friends projects, we make the outside world part of our curriculum and offer our students more and more the opportunity to get to know the dynamic working practice during their studies. In this way they deepen their skills in for example acquisition, communication and presentation.

Bachelor:

One of the highlights in 2017 was the translation of the national end qualifications into three competences suited for the academy: *Mastery, Resonance and Poetics*.

The translation into the three competences does justice to the specific characteristics of our academy and at the same time provides ample room for the Design Departments to give meaning to it within their own cultural specific context and language.

With the new competences as the starting point, the curriculum renewal found its feet in 2017:

During several plenary sessions with the Editorial Team, Heads, coordinators and tutors of the departments, the new outline of the curriculum was presented and implemented in September at the start of the new academic year.

'One's feeling on joining the Academy is that of having entered a place where the future is invented. Design Academy Eindhoven is a place of intense and almost overwhelming experimentation, where students are exposed to a radically wide range of influences and ideas, ranging from the theoretical to the practical and from the artistic to the scientific. In the coming years I believe our role as directors of such an institution will be to uphold and nurture this environment of open thinking, offering the students an ever wider - and deeper - understanding and familiarity with the forces shaping the world we live in.'

Joseph Grima

Master:

The Master had the ambition to grow to 140 students in the academic year 2016-2017. This ambition was met with 149 students in that year. The Master sees a growth in interest in recent years which leads to a higher amount of high quality applicants each year.

In 2017 the preparation of the accreditation of the Master programme took place. A panel with independent experts had their first of two visits during the Graduation show to assess the quality of the end works of our graduates. The panel was impressed with the quality of our graduates and their communicative abilities.

The second visit, in which the panels conducts interviews with different stakeholders, such as students, staff and alumni has place in February 2018.

Research and lectorates

Three research proposals got granted in 2017:

The project Re-Source: Participation in reframing residual materials in design, theory practice and design education, was granted by NWO/SIA Smart Cultural call. The project has a duration of two years and is in collaboration with the Vrije Universiteit Amsterdam and Studio Ester van de Wiel. Goal is to develop research methods to transform waste materials in the city into valuable material in collaboration with Studio Ester van de Wiel. Vrije Universiteit Amsterdam will reflect on the process with the use of ethnographic participation observation.

The project: Research Project and Innovation programme: Mobiele stad (Mobile city) will take place from 2017-2020.

In this project Design Academy Eindhoven collaborates with Universiteit Twente, Universiteit Amsterdam, Radboud Universiteit and Bureau het Noorzuiden and will focus on experiments in the field of urbanization.

The final project that got granted, Platform Smart Cities and Citizens was granted by SIA and has a duration of two years. Saxion Hogeschool, Hogeschool van Amsterdam Hogeschool Van Hall Larenstein and Design Academy Eindhoven will join the research done by different lectorates and compose a knowledge agenda for further research in the field, with the possibility of joint research proposals.

Facilities

In 2017 we increased the capacity of the mechanical workshops by collaborating with Beeldenstorm, and external workshop at walking distance of the academy.

We expanded our bio-lab, started a foodlab and a 'Think-workshop' for lectorates and research within the academy.

The Z-bar got an impulse with the appointment of a new coordinator that provided in the need we had as an academy:

- truly healthy meals
- a restaurant where students and staff can have breakfast, lunch and/or dinner
- a place where you can read the newspaper, do some work or can just 'hang out'

Organization

After the implementation of the self steering teams the year before, in 2017 more responsibility and independence created within staff, including the corresponding budgets. This process was supported by:

- Connection of the different IT systems of HR and Finance regarding process, budget and project management.
- Intensive course of project management for all staff with project management tasks and responsibilities.

Events

The Graduation Show of 2017 was with 51,236 visitors a great success. Companies and (well known) professionals, visited the show to scout new talent.

The Arena, the alternative programme with lectures, performances, films and debate was positively received.

Our students proved capable of leading –with times heated– discussions and managed to bring their ideas and work in the limelight in appealing manner.

The show got ample attention in the media as well: dozens of articles were published on social media and in renowned magazines and newspapers.

In parallel to the Graduation show, the exhibition *Beyond Generations* took place in the van Abbe museum:

The first of a series of 5 exhibitions to celebrate the Academy's 75 years in 2022.

Beyond Generations showed how in the past 70 years new visions and perspectives on design were developed by designers that were connected to Design Academy Eindhoven.

Salone del Mobile, the annual exhibition in Milan, focused in 2017 on researching the role of design in current media by experimenting with facts and fiction, props and performances.

1. Visie en beleid

1.1 Inleiding

Ten grondslag aan ons onderwijs, onderzoek en organisatie ligt onze drang naar 'radical quality'. Het biedt het uitgangspunt voor onze ambities, veranderingen en ingezette vernieuwingen. Daarnaast kenmerkt zowel ons onderwijs als ons onderzoek zich door "Thinking through making". Beide noties worden hieronder uiteengezet.

1.2 Radical Quality

De radicale kwaliteit die ons als academie voor ogen staat vloeit voort uit een persoonlijke en intense betrokkenheid op *current affairs*, kwesties in de wereld die ertoe doen. In alle jaren van de studie verdiepen onze studenten zich in die wereld. Door te maken, door te kijken en te observeren, door te onderzoeken en te analyseren, en vooral door zich te verwonderen. Studenten leren zich vragen te stellen over eigen aannames, overtuigingen en eigen vanzelfsprekendheden. De werkelijkheid blijkt ingewikkelder dan gedacht.

De *crafts*, ervaringen en kennis in verbinding met de wereld om hen heen, die studenten tijdens hun studie opdoen stelt hen in staat in de laatste jaren van hun studie te focussen op de vraag: waarom doe ik de dingen zoals ik ze doe? De blik verplaatst zich naar binnen: wat heb ik geleerd van mijn handen? Waar zit mijn eigenheid en authenticiteit? Hoe geef ik betekenis aan mijn ontwerpen vanuit mijn eigen wortels en geschiedenis? Daarbij leren ze steeds meer te vertrouwen op hun inmiddels opgebouwde intuïtie. Het is die unieke verbinding tussen de wereld en hun persoon waarmee ze zich onderscheiden van de middelmaat. Hun conceptuele benadering stelt hen in staat originele bijdragen te leveren aan complexe ontwerpvragestukken die de wereld van vandaag kenmerken.

Ons streven naar radicale kwaliteit laat zich samenvatten als het bij elkaar brengen en het laten interacteren van ratio, empathie, intuïtie en *craft*. In die beweging ervaar de student kwaliteit als 'het er helemaal in opgaan'. Op zulke momenten schakelt hij of zij moeiteloos tussen verschillende bewustzijnsniveaus. Ratio, gevoel, intuïtie en zintuigen werken intensief samen terwijl han-

den vormgeven aan wat zich gedurende dat proces voordoet. Onbewuste en bewuste impulsen wisselen elkaar af. Het is een continue beweging van afstand en nabijheid, van jezelf verliezen tot handelen vanuit compassie en de wil bij te dragen en betekenis toe te voegen aan de wereld om je heen.

Voor die kwaliteit zijn innerlijke rust en zelfvertrouwen nodig, vertrouwen in je talenten, in je handen en in je (ontwerp)proces. Daar horen ook twijfel en optredende irritaties bij. Door 'schade en schande' heb je die leren duiden en hun betekenis leren begrijpen.

Radical quality gaat over een niet te stuiten drang om makend te ontwerpen. Over je diepe overtuiging als student dat dat je taak is. Dat je daarvoor de talenten en fascinaties hebt. Ontwerpen is voor onze studenten verre van een plicht maar veeleer levensnoodzaak. Hoe zou je zonder kunnen?

Tegelijk gaat die kwaliteit vreemd genoeg vaak samen met schroom. Juist datgene waar je zo krachtig in bent, en wat je zo graag wil is vaak de oorzaak twijfel: kan ik dat wel? Stel dat het niet lukt? Het vergt moed om te leren vertrouwen op je talenten en je *urgency*, je innerlijke drang om te ontwerpen. Tijdens je opleiding leer je die schroom te overwinnen, niet door hem te overschreeuwen, maar door respect te ontwikkelen voor die kracht en drijfveren.

Radical quality gaat uiteindelijk ook over het persoonlijke verhaal van de student. Over kwetsbaarheid, *sensitivity* en de wortels die elke student uniek maken. Als een student die (h)erkent groeien ze uit tot een kostbare bron waaruit hij/zij creativiteit kan putten. Persoonlijke ontwikkeling gaat dan van zelf-compassie naar compassie met anderen, naar engagement, naar handelen, dat tenslotte uitmondt in betekenis voor de wereld om je heen. Het is die ontwikkeling die ook gaat zorgen voor gelaagdheid en universele betekenis in het werk van studenten. Hoe beter een student in verbinding staat met zijn/haar wortels, hoe meer zich *resilience* ontwikkelt en hoe sprekender de vruchten die daaruit ontspruiten.

¹ Mathieu Meijers, Graduation Catalogus 2016, blz. 50.

² Uit: 'Curatorial Text' Graduation Show 2016 "In Need of...", Graduation Catalogue 2016

Kortom, *radical quality* ontstijgt moment en plaats. Ze gaat voor *resistance*: in de confrontatie met toeschouwers of gebruikers houdt je ontwerp stand en belichaamt het een herkenbare betekenis. Het staat nooit los van je eigen verhaal terwijl het tegelijk een appel doet op het verhaal van de ander. In de woorden van een oud docent van de academie ¹: "... (for a good design) two things are needed: absolute resilience, and to be really successful, sensing the Zeitgeist and the on-going discourse with the present".

Creating alternatives

We zien designers als idealistische, beschouwende, kritische en ethisch bewuste 'verander-pioniers' die het vermogen bezitten een oprechte maatschappelijke betrokkenheid te combineren met bescheidenheid en reflectiviteit. We stimuleren studenten zich te ontwikkelen tot geëngageerde en open minded individuen die op een meer abstracte manier reflecteren op ontwerp en het ontwerper zijn. Dit betekent dat zij leren hun werk en ideeën te relateren aan (opkomende) problemen en actuele thema's in de 'wereld'.

Design gaat niet langer alleen om producten, processen, services, beleving, concepten, de industrie, de markt of auteurschap; het gaat ons om het leveren van een bijdrage aan maatschappelijke veranderingen en daarmee aan het creëren van betekenisvolle alternatieven. *'Design remains an optimistic discipline with designers still able to capture the poetry and humanity that is out there. We want our students to achieve this with an intuitive sense of compassion; a quality, which we believe, should lie at the core of design. In this way and particular to this new era, Design Academy Eindhoven is embracing design as a courageous counter-movement.'*²

In het zoeken naar deze moedige tegenbeweging vormen de creatieve uitingen en visuele representaties van onze studenten vaak de bepalende en inspirerende schakel in de samenwerking met experts. Hun unieke mix van creativiteit, empathie, openheid en onbevooroordeeld zijn zorgt voor onverwachte invalshoeken bij het hoofd bieden aan grote maatschappelijke uitdagingen. Ontwerpen vanuit compassie vraagt om kracht, moed en vertrouwen op de eerste plaats in zichzelf en vervolgens in de ander en 'het andere'. Het vraagt om anders kijken en het vermogen in alles en ondanks alles overal het menselijke en het poëtische te zien.

Voor Design Academy Eindhoven is design een tegenbeweging waarbij de ontwikkeling van de eigen talenten en vermogens gepaard gaat met het streven naar het verbeteren van het welbevinden van de ander en 'het andere' gebaseerd op compassie.

School as a Living Laboratory

Onderwijs is in onze optiek niet waar de oude wereld wordt overgedragen aan de nieuwe generatie, onderwijs is waar de nieuwe wereld wordt uitgevonden. Waar de nieuwe realiteit wordt gecreëerd. Wij zien onze school dan ook als een levend laboratorium voor nieuwe ideeën, nieuwe manieren van werken en samenwerken, voor nieuwe concepten en nieuwe vormen van design, onderwijs en onderzoek. Deze benadering biedt studenten ruimte om te spelen met concepten met betrekking tot 'smaak', zoals schoonheid, glamour, kitsch, camp, vlak, eenvoudig, saai, etc. En met concepten met betrekking tot vorm, kleur, maat, structuur (simpel, complex), perspectief, zintuiglijkheid en dimensies. Onze school is een individuele en gemeenschappelijke speeltuin. Hierdoor ontstaat een vrije ruimte waar geëxperimenteerd kan worden met het uitdrukken, bevragen en ter discussie stellen van persoonlijke ideeën, voorkeuren en fascinaties en tevens met nieuwe manieren van (re)presentatie. Want we zoeken het publieke domein en het debat, de uitwisseling en de dialoog om ideeën verder te kunnen ontwikkelen en te onderzoeken. We zoeken betekenisgeving door middel van interactie met het publiek, met critici en met vakgenoten. Design Academy Eindhoven stimuleert studenten tot een maatschappelijk geëngageerde houding waardoor ze ontwerp-opdrachten met een open mind tegemoet treden. Dat doen we onder andere door je op een meer abstracte manier te laten reflecteren op de betekenis van je ontwerpen en je maatschappelijke rol als ontwerper. Daarmee willen we studenten uitdagen hun persoonlijke verhaal en urgentie te relateren aan de kwesties en problemen in de wereld om hen heen.

1.3 Thinking through making

Thinking through making behoort tot het DNA van de academie en is de kenmerkende onderzoeksmethode voor zowel onderwijs als onderzoek.

Thinking omvat verzamelen, documenteren, in kaart brengen, analyseren, reflecteren, vertalen, synthetiseren en concluderen. Denken vertaalt zich niet alleen in teksten, maar ook in alles wat ontwerpers en studenten als ontwerpers in spē ontwikkelen als middel voor het bevorderen van het denkproces/ kenniscreatie. *Making* richt zich op het maken van objecten, middelen, het organiseren van activiteiten, story-telling, presentaties, tentoonstellingen, performances en het ontwerpen van systemen en ervaringen. Al deze zaken zijn middelen om kennis te ontwikkelen en te delen anders dan door tekst alleen.

Thinking through Making is een proces waarin maken, intuïtie, reflectie en denken elkaar in hoog tempo afwisselen. Het maken vindt soms intuïtief plaats en kan dan werken als een katalysator voor het ontwikkelen van kennis en inzicht, mits begeleid door reflectie en documentatie. Zo gaan creatie en reflectie hand in hand, zowel in onderwijs als onderzoek.

Het fysieke ambacht, het 'maken' biedt studenten de gelegenheid tot reflectie, leert ze hun innerlijk te verbinden met het uiterlijke leven en leert ze twijfel te koesteren als waardevolle dynamiek in het designproces. Vrijheid vergt controle en die wijsheid geldt zowel voor het hart als voor de hand. Het maakproces, het intensief in contact staan met de materie, dwingt studenten kritisch te luisteren naar zichzelf. In onze werkplaatsen leren studenten welke invloed het maken heeft op het gevoel en het begrip van vorm, iets dat relevant is voor alle vormen van design, hoe immaterieel ook.

Het huidige ambacht is vaak vervlochten met innovatieve (industriële) praktijken en verbonden met allerlei technologische vernieuwingen, in onze ogen een veelbelovende mix van *high-tech* en *low-tech*. Onder invloed van technologie dematerialiseert het dagelijkse leven, de reële en de virtuele wereld vloeien steeds meer samen. Voor het curriculum van de academie betekent dat er naast aandacht voor het ambacht ruimte en aandacht is voor de abstracte, analytische en (theoretisch-) reflectieve kant van het design vak.

De academie daagt studenten uit om vanuit hun persoonlijke intuïtie en overtuigingen conceptueel te leren denken. Door hechte verbondenheid met het professionele werkveld zijn we als academie in staat onze studenten voor te bereiden op het functioneren in een professionele werkomgeving, waarin ze hun conceptuele benadering kunnen inzetten als 'agent of change'.

Het is dit DNA, deze ambities en die bevologenheid, die studenten en docenten, bestuur, medewerkers en staf met elkaar verbindt. Op deze manier wil Design Academy Eindhoven zich als 'Community of Talent' onderscheiden als een van de meest authentieke, creatieve en innovatieve en daarmee invloedrijke academies ter wereld. De bijbehorende kwaliteitscultuur is te typeren als onafhankelijk, betrokken, conceptueel, pionierend, veeleisend, speels en toegewijd.

Community of talent

Onze manier van werken en opleiden weerspiegelt het streven naar een duurzame samenleving, te beginnen binnen ons eigen instituut. We zien onze school als *Community of Talent*. De generaties leren van elkaar en geven samen vorm aan het onderwijs. Immers, als het gaat om bepaalde, bijvoorbeeld technologische kennis en/of vaardigheden of om eigentijdse creativiteit is niet op voorhand duidelijk wie de docent is en wie de student... Een *Community of Talent* als de onze is gebaat bij onderlinge inspiratie en productieve samenwerking. Geen 'chain of control', maar een 'chain of care': zorg voor elkaar en de omgeving.

De bijbehorende kwaliteitscultuur is te typeren als onafhankelijk, toegewijd, kritisch, compassionate pionierend en poëtisch.

Werkoverleg docenten Bachelor onderwijs

Marie Caye: SAM.
BA Food Non Food. Graduated: 2017, Cum Laude
Foto: Femke Rijerman

Bachelor onderwijs

2. Onderwijs

2.1 Bachelor onderwijs

2.1.1 Inleiding

In 2016 is een onderwijsverandering in gang gezet, die, in algemene zin, gericht is op meer samenhang in het onderwijsprogramma en op meer samenwerking tussen docenten van voorheen gescheiden ontwerpafdelingen aan de ene kant en de ondersteunende en flankerende vakken aan de andere kant. In 2017 is deze onderwijsvernieuwing verder uitgewerkt en doorgezet.

Dit kwam tot uiting in:

- Een vertaling van de landelijke competenties naar drie competenties passend bij de academie.
- Een nieuwe curriculumopzet gebaseerd op afstemming tussen afdelingen en Basics
- Een aanpassing van de propedeuse

2.1.2 De drie competenties van de Bachelor van Design Academy Eindhoven

In het studiejaar 2016-2017 is een voorlopige visie voor Design Academy Eindhoven vastgesteld. Een logische vervolgstap was een bezinning op de consequenties hiervan op het curriculum. De academie heeft in overleg met de verschillende gremia de landelijke eindkwalificaties vertaald in drie competenties die de bestaande praktijk in de academie en haar visie weerspiegelen.

Een en ander kwam mede voort uit het ongemak dat we ervaren bij de officiële landelijk geldende competenties voor het designonderwijs. Voor ons ontbreekt het bij die competenties aan een natuurlijke aansluiting op de inrichting van ons onderwijs en doet het onderscheid enigszins kunstmatig aan gelet op de opbouw van ons curriculum.

De compacte en omvattende formulering van onze drie competenties –zoals hieronder te vinden– verraaft de specifieke kenmerken die ons als academie typeren. Een formulering die tegelijk ruimte biedt aan Ontwerpafdelingen om daar hun eigen ontwerpcultuur en -jargon in aan te geven. Uitgangspunt hierbij was herkenbaarheid voor student en docent en makkelijke toepasbaarheid in het onderwijs en beoordeling.

Na je afstuderen aan Design Academy Eindhoven ben je in staat om vanuit je persoonlijke talenten professionele ontwerpen te vervaardigen die uitdrukking geven aan jouw fascinaties en tegelijk maatschappelijke weerklank vinden. Je hebt je de volgende competenties eigen gemaakt:

- Mastery (meesterschap)

Je weet in je ontwerpproces raad met vorm, maat, beeld, tekst, ritme, dimensies, structuur, perspectief en kleur, de eigenheid van zintuigen, materialen, functionaliteit en technieken. Hierbij heb je de kennis, het inzicht en de vaardigheid rekening te houden met ethische dilemma's, human centeredness, sustainability en de circular society.

Je bent je bewust van waar je naar toe wilt met je ontwerpen, en van wat daarvoor nodig is aan onderzoek, oefening, experiment, twijfel, vasthoudendheid, zorgvuldigheid en detaillering. Je kunt de intrinsieke kwaliteit van je ontwerpen beoordelen, verantwoorden en waar nodig verbeteren. Je weet de benodigde expertise te verwerven om je nieuwe practices en skills eigen te maken.

Je hebt vertrouwen in jezelf en in je eigen kunnen, vertrouwen dat je je met gretigheid, oefening en geduld hebt eigen gemaakt.

- Resonance (weerklank)

Door kennis te vergaren ontwikkel je een frame of reference dat je in staat stelt om te reflecteren en je werk context en relevantie mee te geven. Door onderzoek en analyse weet je onverwachte verbanden tussen doorgaans gescheiden kennisgebieden te leggen, die anderen overtuigen en inspireren. Je gaat in gesprek met anderen over je werk en zoekt de dialoog. Je werk toont de professionele positie die je als ontwerper wilt innemen in het veld van design en de manier waarop je je professioneel wilt verhouden tot en verbinden met en verantwoordt tegenover je opdrachtgevers, je publiek en mogelijke samenwerkingspartners.

Je ontwerpen weerspiegelen je maatschappelijke betrokkenheid, je morele positie en geven blijk van je engaged distance, je compassie en je zoeken naar betekenis van je ontwerpen voor anderen en naar alternatieven voor actuele problemen.

- Poetics (poëzie)

Je werk vertelt een verhaal dat getuigt van balans tussen het perspectief van de ander, het grotere belang en je eigenheid. Dit doe je door te verbinden, onderzoek te doen en te ontwerpen vanuit empathie, urgentie en betrokkenheid.

Anderen herkennen jouw intuïtieve esthetiek, je eigen vorm en stijl en zien hoe jij je compassie tastbaar weet te maken in universele ontwerpen, die voor anderen van betekenis zijn. Je werkt vertoont bezieling en gelaagdheid, hiermee weet je het hart van anderen te raken.

2.1.3 Nieuwe curriculumopzet en organisatie van het onderwijs

Op basis van de nieuwe competenties is kritisch gekeken naar het curriculum.

In voorgaande jaren werd door studenten de scheiding tussen Ontwerpfdeling en Kompas als competitief ervaren: dit leidde in de praktijk tot hoge werkdruk onder studenten en twee parallelle onderwijsvormen die niet de bedoelde vervlechting en versterking tot gevolg hadden.

Er is daarom in 2017 onderzocht hoe de integratie tussen de Ontwerpfdelingen en de ondersteunende vakken verder tot stand kon komen. Intensief overleg tussen College van Bestuur, Editorial Team, docenten en Hoofden heeft geleid tot het introduceren van Basics: Humanities, Design Grammar en Electives (keuzevakken).

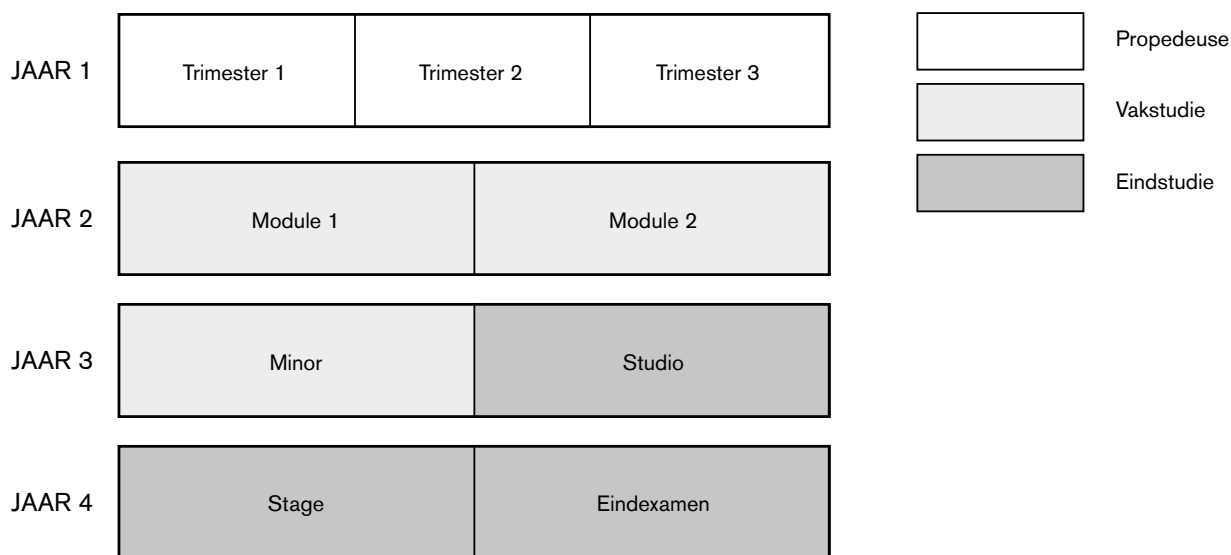
Om de samenhang tussen ontwerpfdelingen en ondersteunende vakken verder te stimuleren zijn in 2017 zogenaamde vakgroepen geïntroduceerd.

Vakgroepen verzorgen al het onderwijs dat plaats vindt naast de afdelingen: Propedeuse, Basics en minoren.

Vakgroepen ontwikkelen, geven en evalueren hun onderwijs in samenspraak. Ze zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs in inhoud en vorm, de aansluiting door de jaren heen en de afstemming per eenheid; trimester of semester. Zowel onderling, als met andere vakgroepen als met ontwerpfdelingen.

De vakgroepen worden in 2018 verder uitgediept met vakgroepvoorzitters die zitting nemen in het Editorial Team (zie 2.1.4).

De opzet van het curriculum vanaf het schooljaar 2017-2018 ziet er na de vernieuwingen en aanpassingen als volgt uit:

Jaar 1: Propedeuse

Aan het eind van het propedeusejaar kiezen studenten voor een van de volgende acht ontwerpafdelingen:

- Man and Activity
- Man and Communication
- Food Non Food
- Man and Identity
- Man and Leisure
- Man and Mobility
- Public Private
- Man and Well-being

Die keuze wordt op verschillende manieren ondersteund:

- door de begeleiding van de study guides die het keuzeprocess met de student op regelmatige basis bespreken;
- opdrachten die de studenten gedurende hun propedeusejaar uitvoeren, zoals het interviewen van recent afgestudeerden tijdens de Graduation Show en
- het jaarlijkse Propedeuse Symposium waarin studenten en afdelingen zichzelf presenteren.

Om het borgen van de keuze voor de best passende afdeling nog beter in het curriculum te verankeren zijn in 2017 aan de drie trimesters die een student volgt de volgende drie thema's verbonden:

- *Crafts and industry*
- *Society and Change*
- *Body and Mind*

In elk trimester is een dag gereserveerd voor een design project in lijn met het thema, begeleid door docenten van de verschillende afdelingen. Op deze manier maken de studenten kennis met de typische kenmerken van het onderwijs en de design methode binnen de afdelingen.

Jaar 2:

Het tweede jaar heeft in 2017 de grootste onderwijsvernieuwing meegemaakt.

In dit jaar starten studenten in een van de ontwerpafdelingen. Naast de dagen in de ontwerpafdelingen, volgen studenten ondersteunende vakken: Basics.

Deze basics bestaan uit Design Grammar, Humanities en Electives. Het doel van deze nieuwe opzet is dat ontwerpafdelingen en basics niet als losse onderdelen fungeren, maar elkaar aanvullen en versterken.

Hiertoe hebben voorafgaand en tijdens studiejaar 2017-2018 verschillende docentenbijeenkomsten plaatsgevonden waarin docenten van afdelingen en basics de verbinding met elkaar zochten.

Vervolgens zijn, met als stip op de horizon gezamenlijk beoordeelen, uniforme beoordelingsformulieren ontwikkeld, zodat ook op papier de connectie met elkaar gevonden kon worden.

Jaar 3

In jaar drie heeft de student in het eerste semester de keuze tussen een minor of exchange. De minoren, voor het eerst aangeboden in 2016, werden in 2017 verder uitgebouwd en uitgediept. In een minor verdiept de student zijn/haar expertise in een gespecialiseerde design course. De student richt zich op een specifiek en gegeven thema, onderwerp, materiaal en/of methodiek.

In het tweede semester gaat de student 'de studio' in bij zijn/haar ontwerpafdeling. De studio biedt een voorbereiding op het afstudeerjaar en richt zich op de relatie met de buitenwereld.

Jaar 4

Het vierde jaar bestaat uit een stage en het afstudeerproject. Tijdens het eindexamenjaar leert de student door middel van de zogenaamde *Narrative* zijn eigen werk op een tegelijk persoonlijke en universele manier te contextualiseren en daarover te communiceren. In de *Narrative* reflecteert de student, ook vanuit theoretisch perspectief, over zijn werk vanuit een meer abstract niveau. Aan welke vergelijkbare zaken of concepten refereert mijn werk? Wat is de meer algemene betekenis en relevantie van het resultaat van mijn ontwerpproces? Door het samenstellen van een verhaal kan de student zijn of haar *Narrative* toegankelijk te maken voor een breder publiek. Dat kan via allerlei vormen van representatie, variërend van een geschreven of beeldverhaal in welke vorm dan ook.

Gevolgen curriculumvernieuwing voor verantwoordelijkheid curriculum:

Het College lid verantwoordelijk voor Onderwijs, onderzoek en organisatie is samen met de hoofden van Ontwerpafdelingen verantwoordelijk voor het curriculum van de Bachelors. Elk hoofd is verantwoordelijk voor de artistieke visie op en richting van zijn of haar afdeling, voor het onderwijs en de organisatie van zijn of haar afdeling en voor het eindniveau inclusief de beoordelingen van zijn of haar afdeling. Dat alles binnen het kader van de artistieke, onderwijskundige en organisatorische bandbreedte zoals geformuleerd door het College van Bestuur. Binnen diezelfde bandbreedte is het Editorial Team verantwoordelijk voor het BASICS-programma:

- Jaar 1: het propedeusejaar
- Jaar 2: de BASICS en de Electives
- Jaar 3: de minor en de studio
- Jaar 4: de stage en het eindexamen

2.1.4 Activiteiten Editorial Team

In 2015 werd het Editorial Team ingesteld: Een team bestaande uit kunstenaars, theoretici, ontwerpers, engineers, wetenschappers, schrijvers, programmamanager bachelor, decaan, beleidsmedewerker onderwijs. Het team staat onder leiding van het lid van het College van Bestuur verantwoordelijk voor Onderwijs, Onderzoek en Organisatie.

Het Editorial Team is verantwoordelijk voor de inhoud, methodologie en organisatie van de ondersteunende vakken en de afstemming op en de samenhang daarvan met de ontwerpafdelingen. De academie beschikt daarmee over een overkoepelende, coördinerende en bevoegde instantie die het ondersteunende curriculum van de academie zowel inhoudelijk als pedagogisch, didactisch en organisatorisch stuurt en waar nodig aanscherpt.

In 2017 bestonden de activiteiten van het Editorial Team uit:

- Verfijning van de 3 competenties naar de diverse leerjaren
- Verdere uitbouw en verdieping van de in 2016-2017 geïntroduceerde minoren
- In overleg met hoofden en coördinatoren opstellen van profiel per afdeling
- Coördineren van de opzet van een integratief curriculum tussen afdeling en ondersteunende vakken
- Coördineren van verbeterde opzet propedeuse
- Uitzetten horizontale en verticale leerlijnen voor de BASICS: Humanities, Design Grammar en Electives
- Rekruteren van docenten passend binnen deze leerlijnen.
- Ontwikkelen van uniforme beoordelingsformulieren in overleg voor de BASICS
- Ontwikkelen van uniforme beoordelingsformulieren met ruimte voor typische afdelingskenmerken voor de Ontwerpafdelingen.

2.1.5 Onderwijsorganisatie: Educational Desk

Als een van de eerste zelfsturende teams is de Educational Desk in 2017 verder gegroeid naar een soepel werkend team van zeven proactieve, autonoom functionerende professionals met duidelijke taken. Het team verzorgt de organisatie van de totale cyclus van het onderwijs.

Zo verzorgde het team de nieuwe opzet van herkansingen door middel van de hantering van de zogenaamde Special Focus, speciale aandachtspunten die bij een beoordeling als onvoldoende uit de bus komen, die het overdoen van de hele module niet rechtvaardigen en die de student daarom als extra beoordelingspunt in de volgende module meeneemt.

Naast mentoraat en decanaat bestaat de dienstverlening aan het onderwijs uit organisatie en planning van het onderwijs, toelating en werving, aanspraakpunt voor de propedeusedocenten, machinale, digitale werkplaatsen en de Student Council. De programmanager Bachelor is verantwoordelijk voor ontwikkelingen op langere termijn, de budgettering, urenverdelingen en begroting.

De International Desk vormt onderdeel van de Educational Desk en is verantwoordelijk voor exchange, stages en internationalisering.

2.1.6 Werving, selectie en toelating.

Aankomende studenten hebben de mogelijkheid een dag mee te lopen op de academie gedurende de zogenaamde "Experience Days".

In het studiejaar 2016-2017 vonden deze plaats op:

- 16 november
- 8 februari
- 15 februari

Op deze dagen wordt de drempel van onze opleiding verlaagd en krijgen aankomende studenten de kans om sfeer te proeven, samen opdrachten te maken en onze manier van werken te ervaren.

Er werden workshops gegeven, huidige propedeuse studenten vertelden over hun ervaringen en er werd voorlichting gegeven over de toelating- en selectieprocedure.

Op deze manier trachten we een goede match tussen persoonlijke interesses en talenten en de cultuur en aanpak van de academie tot stand te brengen.

Ook in dit studiejaar kwamen er geïnteresseerden uit binnen- en buitenland. Er waren circa 75 aanwezigen per keer en de feedback was positief.

De aanmeldingsdeadline voor de Bachelor Toelatingen was 15 februari 2017.

De 544 studenten die zich hadden aangemeld kregen een uitnodiging voor de selectiegesprekken.

Vier toelatingscommissies bestaande uit elk twee ervaren docenten ontmoetten en ondervroegen de kandidaten.

De kandidaten presenteerden zichzelf en hun werk aan hun toelatingscommissie en ook aan hun medekandidaten; ze werden uitgenodigd om op elkaar ('s werk) te reageren.

Deze opzet met ruimte voor onderlinge interactie lijkt enigszins op een lessituatie, het draagt bij aan een positieve sfeer en helpt daarmee stress te beperken.

Bovendien geeft het de commissie de gelegenheid om kandidaten langer in actie te zien, te observeren hoe zij zich gedurende de ochtend/middag profileren.

Aan de hand van de adviezen van de commissieleden werd de definitieve selectie gemaakt en kregen, na afstemming met het College van Bestuur, 145 kandidaten het bericht dat ze waren aangenomen. We zijn het academisch jaar 2017-2018 uiteindelijk met 139 nieuwe propedeuse studenten gestart.

Aantal aanmeldingen	544
Aantal aangenomen	145
Aantal gestart	139

NL	Internationaal	Man	Vrouw
29%	71%	43%	57%

Masteronderwijs

2.2 Masteronderwijs

2.2.1 Inleiding

De Masteropleiding van Design Academy Eindhoven bestaat sinds 2014 uit vier afdelingen/uitstroomprofielen, te weten Contextual Design, Social Design, Information Design en Design Curating and Writing. Binnen elke afdeling fungeert de groep studenten, tutoren, design experts en gastsprekers als een permanente 'denktank', waarbij het gaat om een dynamische dialoog, die resulteert in interacties tussen verschillende culturen, nieuwe designconcepten en -experimenten die bijdragen aan de ontwikkeling van het professionele designveld en -discours. Jaarlijks krijgt die dialoog een externe stimulans door real-life projecten waarin studenten gedurende een trimester samenwerken met externe opdrachtgevers en/of partners. Het ontwikkelingsplan voor de Master uit 2014 beoogde de realisatie van een aantal structurele aanpassingen en verbeteringen voor de periode van 5 jaar. In 2017 betekende dat een verdere verbetering van de herstructurering van het onderwijsbureau van de Masters. Tegelijk vernieuwden we de werving- en selectieprocedures voor nieuwe studenten, de examinering en beoordelingen van studieresultaten, de internationale relaties met verwante Masteropleidingen in het buitenland, en de samenwerkingen met externe partners. Specifiek aandachtspunt was de nadruk op de verdere groei van het aantal Masterstudenten.

2.2.2 Kenmerken van de Masterafdelingen

Contextual Design

'Artistiek talent, nieuwsgierigheid, intuïtie voor de Zeitgeist, een onderzoekende houding, en de moed om conventies te negeren'. Dat is hoe Contextual Design de 'author designer' beschrijft. Het is die categorie ontwerpers die ze willen opleiden. Omdat de nadruk in het eerste jaar ligt op de ontwikkeling van verbeelding en het verkennen van het persoonlijke profiel van de student krijgen de studenten les van docenten van divers pluimage: relatief veel kunstenaars, een architect, theoretici, een grafisch ontwerper, ontwerpers.

Social Design

'There is no such thing as social design' Als ontwerper ben je verplicht om te werken met het sociale aspect van je ontwerpen. Social Design daagt studenten uit om zichzelf constant af te vragen: waarom doe ik design, wat is de invloed van mijn ontwerpen, wie zullen mijn ontwerpen aanspreken, en wat bereik ik nu eigenlijk met mijn werk als designer? Het is deze kritische houding die de specialisatie Social Design typeert. Haar onderzoeksprogramma ontwikkelt nieuwe modellen, strategieën en producten die een beslissende rol kunnen spelen in de ontwikkeling en de transformatie van de maatschappij.

Information Design

Elke nieuwe technologie verandert de aard van design. Digitale technologie heeft de rol van grafisch ontwerpers fundamenteel gewijzigd. Het is nodig een nieuwe balans te vinden tussen degenen die informatie publiceren en degenen die die informatie bestuderen. Het ontwerpen van nieuws en van kennis zijn daarom essentiële thema's in het programma van Information Design. Ze is op zoek naar nieuwe ideeën, methoden en persoonlijkheden om data in kaart te brengen die onze individuele en collectieve patronen van gedrag, transacties en gedachten beschrijven en ze in hun essentie te vertalen.

Design Curating and Writing

Alice Twemlow nam in 2017 het stokje over van Justin Mcguirk als hoofd Design Curating and Writing. Justin nam afscheid tijdens de Graduation ceremonie in juni 2017. *If design is all around us, shaping our daily lives in both visible and invisible ways, then design writers and curators should be acutely aware of that influence.* Deze specialisatie gebruikt design als een lens om naar de wereld te kijken. Het leert studenten kritische vaardigheden nodig om te reflecteren over de talrijke rollen die design tegenwoordig speelt. Terwijl ze tegelijkertijd conventionele percepties op wat design is aanvecht en uitdaagt. Bijzonder is dat het Van Abbemuseum een lesdag per week voor haar rekening neemt. Tijdens die lessen raken studenten vertrouwd met tentoonstellingsbeleid, de vormgeving van tentoonstellingen en de daarbij behorende conceptontwikkeling. Ook de afstudeertentoonstelling van de studenten Design Curating and Writing vond in 2017 deels plaats in het Van Abbemuseum.

2.2.3 Professionalisering van organisatie

In 2017 stond de verdere professionalisering van de organisatie van de masterafdelingen op de agenda.

Vanaf de start van het studiejaar 2015-2016 kreeg elke Masterspecialisatie bij wijze van pilot een eigen coördinator, onder meer verantwoordelijk voor het budgetbeheer van de eigen afdeling, en belast met de organisatie van jaarlijkse projecten en de inzet van gastdocenten binnen de Master. De OR stelde toen als voorwaarde een degelijke evaluatie van die pilot. Met aandacht voor vragen als:

- is de taakverdeling tussen coördinator en overige functies binnen de Master helder en voor iedereen duidelijk?
- correspondeert de taakomvang met de beoogde werkzaamheden?

In mei 2016 voerde de NQA deze evaluatie uit. Mede op basis van hun aanbevelingen kent elke afdeling sinds september 2016 een eigen coördinator, tot tevredenheid van de studenten. De pilot van de afdelingsspecifieke coördinatoren is in 2017 aangevuld met de instelling van de functie algemeen coördinator in plaats van de aanvankelijke programma-manager.

Naast de afdelings specifieke coördinatoren is de functie van algemeen coördinator gericht op overstijgende taken zoals aanmeldingen, werving en selectie, de organisatie van externe studentenprojecten en het examen.

Vanaf september 2017 is de functie van algemeen coördinator uitgevoerd door twee van de afdelingscoördinatoren. Daarmee is de inbedding binnen de afdelingen gegarandeerd en kan er sneller en gericht ingezet worden op vernieuwing van de organisatie en de aansluiting op de ondersteunende diensten zoals studentenadministratie, communicatie en het decanaat. Deze opzet is als pilot aangegaan van september tot en met december 2017 en uiteindelijk positief geëvalueerd door zowel de Masterafdelingen als de ondersteunende afdelingen en het College van Bestuur.

2.2.4 Werving en groei

Vanaf november 2015 heeft Design Academy Eindhoven ingezet op een actieve wervingscampagne om de verdere groei van de Masters te realiseren.

In 2017 kreeg de werving door de algemene mastercoördinatie een enorme boost door het uitrollen van een gerichte campagne. Mond-op-mond reclame van huidige studenten en alumni bleek een effectief middel dat door sociale mediacampagnes werd versterkt, aangevuld met advertenties op online platforms. Het aantal aanmeldingen steeg, zowel kwantitatief als kwalitatief. Aanmeldingen werden beoordeeld op basis van digitaal ingestuurde portfolio's en daaropvolgende skype gesprekken met de door de afdelingshoofden geselecteerden. Tijdens de Salone del Mobile konden potentiële studenten deelnemen aan de zogenaamde Fast Lane Selection. Op die manier konden ze toelating doen zonder dat ze alle documenten hoefden in te sturen. Het bleek een succesvolle keuze voor Contextual Design, Social Design en Design Curating and Writing. Omdat Salone del Mobile geen platform is voor grafisch 2D werk en digitaal werk had Information Design echter minder baat bij deze vorm van selectie; desondanks kwam er toch een sterke student uit voort.

Een van de ambities uit het ontwikkelplan van 2014 was het werven van 140 studenten in het studiejaar 2016-2017. Op 1 oktober 2017 telden de masterafdelingen bij elkaar 149 studenten.

In september 2017 startten 91 eerstejaarsstudenten, geselecteerd uit maar liefst 350 aanmeldingen. Onze stellige verwachting is dat het streefgetal voor studiejaar 2018-2019 van 175 studenten ruimschoots zal worden gehaald.

Vermeldenswaard is dat Design Curating and Writing tijdens de Salone del Mobile in Milaan extra zichtbaar was door de deelname van de betreffende afdelingshoofden Alice Twemlow en Justin Mcguirk aan de paneldiscussie Stretching the Museum: New Opportunities for Curating Design in Palace Clerici met onder meer Paolo Antonelli, Aric Chen en Matylda Krzykowski. Deze discussie was onderdeel van de presentatie van Design Academy Eindhoven, gecureerd door Jan Boelen, hoofd van de Masterafdeling Social Design.

Tijdens de algemene open dagen van de academie bleek de belangstelling voor de Master groot. Steeds meer aspirant studenten blijken bereid vaak lange reizen te maken voor de kennismaking. We bieden ze tijdens die dagen mogelijkheden om in gesprek te gaan met hoofden, tutoren en coördinatoren. In januari 2017 werd er een gezamenlijke open dag georganiseerd voor aspirant Bachelor en Master studenten. De nieuwe websites van de afdelingen konden worden geraadpleegd en algemeen coördinator, studenten en enkele hoofden waren beschikbaar voor vragen en informatie en de afdelingen konden worden bezocht tijdens rondleidingen. Er was relatief veel belangstelling van Nederlandse studenten, wat zich mogelijk heeft vertaald door een hoger aanmeldingspercentage van Nederlanders. Voor 2018 werd echter besloten een aparte open dag te organiseren voor de Masters om de zichtbaarheid en effectiviteit nog meer te vergroten.

Tijdens de Graduation Show wisten veel aspirant studenten de weg naar de Information Desk te vinden, waarbij huidige studenten hen te woord stonden. Juist het directe contact met hen bleek in een grote behoefte te voorzien.

Voor de werving blijken alumni belangrijke pleitbezorgers. In 2016 vroegen we hen samen met huidige studenten aspirantstudenten aan te dragen, een strategie die in veel gevallen vruchten afwierp. Uiteindelijk hebben de intensievere wervingscampagnes geresulteerd in de volgende cijfers:

Aantal ingeschreven Masterstudenten:	
Studiejaar 2015-2016:	Totaal 108
Studiejaar 2016-2017:	Totaal 128
Studiejaar 2017-2018:	Totaal 149
Information Design:	37 studenten
Contextual Design:	49 studenten
Social Design:	50 studenten
Design Curating & Writing:	13 studenten

Nog steeds bestaat onze groep Masterstudenten voor ruim 95% uit internationale studenten die samen zo'n 60 nationaliteiten vertegenwoordigen.

2.2.5 Enkele hoogtepunten

In 2017 won Nadine Botha van Design and Curating Writing de Gijs Bakker Award voor haar afstudeerproject 'The Politics of Shit'. Uit het juryrapport:

'The jury recognizes in Nadine the true recipient of the Gijs Bakker Award and would be honoured to reward her for her graduation project, which reveals the role of design as a tool of control and as a tool of emancipation. At the same time the jury wants to acknowledge the Design Academy Eindhoven decision for the choice to introduce a new master department on writing and curating, enabling design and the designer to escape the often-narrow restrictions of display.'

Louise Schouwenberg, hoofd van Contextual Design maakte in samenwerking met Hella Jongerius de tentoonstelling/installatie: *Beyond the New* in het Design Museum in München, te bezichtigen van november 2017 tot september 2018. ³

Citaat uit de aankondiging:

'Dutch product designer Hella Jongerius and design theorist Louise Schouwenberg have been invited to develop a site-specific installation for the Paternoster Hall at Pinakothek der Moderne. They are thus continuing the ten-month exhibition format for contemporary positions in design that kicked off in 2015 with Konstantin Grcic and continued with Werner Aisslinger.

Hella Jongerius has made a name for herself with her very specific way of combining craftsmanship and industrial manufacturing. Her furniture, textile and ceramic designs are meant as a symbiosis of high and low-tech, of past and present, of traditional and innovative materials.

In her research, Louise Schouwenberg, head of the department of Contextual Design at the renowned Design Academy in Eindhoven, mainly focuses on the interface between art and design.

The installation opposes an industry that believes the sole goals of production are the idea of the "new" and commercial success. They contrast this to the conviction that industry first taps the potential of current manufacturing opportunities when it tackles new challenges that address high quality, sustainable products and also foster design that can be free and experimental.'

Bij de tentoonstelling verscheen de publicatie *'Beyond the new. On the agency of things'* bij Koenig Books, ontworpen door Irma Boom.

In 2017 studeerde Soyoun Kim cum laude af bij Contextual Design met een project waarmee ze de interactie tussen inwoners van Noord- en Zuid-Korea wil stimuleren. Ze creëerde een serie van 25 gebouwen en monumenten langs de grens tussen beide landen. Elk van die architectonische structuren vormt een neutral zone waar inwoners van beide kanten van de grens elkaar kunnen ontmoeten. ⁴

Dezeen publiceerde een artikel over Master graduates Basse Stittgen (Social Design), Melani De Luca (Information Design) en Lara Chapman (Design Curating and Writing). ⁵

Docent Information Design en Contextual Design Frans Bevers wint eerste Jan Lucassen Award. ⁶

Lidewij Edelkoort selecteerde voor *'The Graduates Exhibition'* 14 designtalenten van Europese designscholen voor een tentoonstelling bij de Carpenters Workshop Gallery tijdens het London Design Festival 2017. Ze toonde werk van alumni Kostas Lambridis, Thomas Ballouhey, Aurelie Hoegy en Carlo Lorenzetti.

2.2.6 Verbeterpunten naar aanleiding van feedback studenten

Sinds 2014 laten studenten zich in feedbacksessies per afdeling horen over hun ervaringen met constructieve verbetervoorstellen voor het onderwijs. Een keer per jaar gaan twee studenten uit elk leerjaar in gesprek met het hoofd, de programamanager van de Master, de coördinator en een docent van elk jaar.

In 2017 kwamen de volgende punten naar voren tijdens de feedbacksessies:

<i>Punt</i>	Studenten misten overzicht in de vorm van een jaarprogramma.
<i>Actie</i>	Per afdeling schreven de hoofden in samenwerking met hun docenten een globaal jaarprogramma, inclusief thema's en deliverables.
<i>Resultaat</i>	In 2017 bleek het jaarprogramma studenten de beoogde houvast te bieden
<i>Punt</i>	Studenten gaven aan behoefte te hebben aan (meer) <i>skilled-based</i> workshops.
<i>Actie</i>	De hoofden van Contextual Design, Social Design en Information Design hebben dit actief opgepakt: vanaf 2017 krijgen studenten in ieder studiejaar <i>skilled-based</i> workshops.
<i>Opmerking</i>	Dit neemt niet weg dat de nadruk in de opleiding blijft liggen op conceptontwikkeling. Wat de noodzakelijke skills betreft verwachten we van studenten een ondernemende houding om ook buiten het onderwijs op de academie om op zoek te gaan naar mogelijkheden om hun skills te verbeteren. Niet alleen via onze eigen werkplaatsen, maar ook via externe faciliteiten.
<i>Punt</i>	Studenten wilden meer duidelijkheid over de manier waarop er binnen de verschillende Masterafdelingen beoordeeld wordt.
<i>Actie</i>	De transparantie bij de beoordelingen is in 2017 sterk verbeterd. Studenten krijgen informatie over wat er van hen verwacht wordt bij de <i>Finals</i> en hoe de beoordeling in zijn werk gaat.
<i>Resultaat</i>	De kwaliteit van de feedback is verbeterd door de uitgebreidere toelichting op de assessmentformulieren.

³ Zie: <http://dnstdm.de/en/hella-jongerius-und-louise-schouwenberg-beyond-the-new/>

⁴ Zie: <https://www.dezeen.com/2017/11/24/soyoun-kim-architecture-blue-neutralized-zone-north-korea-south-korea-border/>

⁵ Zie: <https://www.dezeen.com/2018/01/02/six-young-writers-design-academy-eindhoven-trends-dutch-design-week/>

⁶ Zie: <https://www.designacademy.nl/News/tabid/2055/articleType/ArticleView/articleId/2876/ Frans-Bevers-winner-Jan-Lucassen-Award-2017.aspx>

Punt Een terugkerend punt in de gesprekken met studenten is de indeling van het lesprogramma en het jaarrooster.

Actie Dit wordt zo goed en vroeg mogelijk gecommuniceerd per email en de online agenda, maar last-minute verschuivingen zijn soms aan de orde. Dit geldt ook voor de planning van zowel de *Midterms* als de *Finals*. Omdat dit samenhangt met de logistieke planning qua ruimtes, is het nog steeds niet mogelijk voor een heel jaar vooruit deze dagen vast te leggen, afhankelijk als we zijn van de beschikbare ruimtes in het gebouw. Hier wordt aan gewerkt door de algemene coördinatoren om dit verder te verbeteren.

In 2017 zijn de studenten steeds meer betrokken bij organisatorische zaken van de Masterafdelingen waardoor ze beter op de hoogte zijn van het reilen en zeilen van de Masters. Zo weten ze ook sneller de weg te vinden binnen de academie als ze vragen of suggesties voor verbetering hebben.

Een delegatie van de Masterstudenten participeert actief in de academie-brede *Student Council* die eens per zes weken aan tafel zit bij het lid van het College van Bestuur verantwoordelijk voor Onderwijs, Onderzoek en Organisatie. Ook is de Student Council verantwoordelijk voor het organiseren van de *Potluck*, waarin zowel Bachelor- als Masterstudenten de kans krijgen hun ideeën over verbetering van het onderwijs te ventileren.

2.2.7 Projecten met externe partijen

Elk derde trimester van het eerste jaar werken Masterstudenten samen met een externe partij of partner in projecten gefocust op actuele thema's. Deze thema's worden ingebracht via externe partners/opdrachtgevers met wie we samenwerken. Of ze ontstaan vanuit een maatschappelijke urgentie die de Masterafdeling of de studenten waarnemen en waarvoor ze samenwerking met externe partijen en partners zoeken.

In 2017 werkte de Masters samen met 2 externe opdrachtgevers: Philips Design en Atelier Rijksbouwmeester. Overkoepelend thema voor beide projecten was het inspelen op de gevolgen van ouderdom voor het wonen. Het Philips-project bood ruimte aan 17 studenten. Na overleg met de opdrachtgever werd besloten tot een specifiek eindresultaat: een aantal korte films die Philips ook intern maar ook elders zou kunnen presenteren aan externe stakeholders.

Voor het project in samenwerking met Atelier Rijksbouwmeester werd de voormalige gevangenis De Kruisberg in Doetinchem tot uitgangspunt genomen voor een ontwerpopgave. Atelier Rijksbouwmeester is betrokken bij de afstootopgave van dit complex. De Rijksbouwmeester, Floris Alkemade, wil een maatschappelijk relevant toekomstig gebruik verzekeren voor het complex. In totaal werkten 40 studenten verdeeld in 3 groepen onder leiding van een projecttutor aan dit bijzondere project.

Rijksbouwmeester Floris Alkemade toonde zich een persoonlijk zeer betrokken opdrachtgever en was actief aanwezig bij tussen- en eindbeoordelingen. In evaluatie met RBM werd door de opdrachtgever vooral het eerste meer speculatieve deel van het project, het out-of-the box denken van studenten gewaardeerd: dit leverde niet zozeer de meest realistische scenario's, maar wel prikkelende vergezichten op die zich niet lieten beperken door al te veel realisme. Uit de evaluatie kwam voort dat beide partijen graag een vervolg willen geven aan de samenwerking over een ander thema in 2019 of 2020.

2.2.8 Verhuizing

De Master begon in september 2017 op een nieuwe plek: de vijfde verdieping werd thuisbasis van alle afdelingen, nadat we met de groeiende studentenaantallen uit onze voegen waren gebarsten op de derde verdieping. Dit betekende een aanzienlijke vergroting van het aantal vierkante meters en een hogere lichtere ruimtes. Door Joost Grootens werd een ruimtelijke indeling gemaakt waarin werd voorzien van aparte bespreekruimtes, voor iedere afdeling twee. Design Curating and Writing kreeg een aparte afgesloten bespreekruimte. De ruimere behuizing maakt de behoefte aan presentatieruimte elders in het gebouw minder groot. Daarnaast is de aangrenzende Witte Dame Zaal ook beschikbaar voor lezingen en presentaties voor de Masters. Ook werd de afdeling verblijd met een zogenaamde *Dirty Space* eveneens op de vijfde etage, waarin vooral de studenten van Social en Contextual Design een informele werkplaats voor 'vies werk' tot hun beschikking hebben.

2.2.9 Vorbereidingen accreditatie

In 2017 werden de voorbereidingen getroffen voor de accreditatie van de MA die op 6 februari 2018 door een extern panel plaats vond. Zie voor meer informatie het hoofdstuk "kwaliteit-zorg".

Master Diploma Ceremonie, Van Abbemuseum, 2017.

Foto: Angeline Swinkels

Fungal Futures – Maurizio Montalti
Foto: Officina Corpuscoli – Maurizio Montalti

The Growing Lab – Mycelium Vases #2
Foto: Officina Corpuscoli – Maurizio Montalti

3. Onderzoek en Lectoraten

3.1 Inleiding

2017 kan worden getypeerd als een jaar van betere verankering van het onderzoek aan Design Academy Eindhoven.

Een reeks nieuwe onderzoeksprojecten, verder aangescherpte onderzoeksperspectieven, en ferme resultaten vonden hun weg naar het publiek via de Graduation Show en naar academische *peers* via internationale conferenties.

In de reeks *Strategic Creativity* publiceerde het gelijknamige lectoraat drie publicaties. De resultaten van het *TRADERS*-programma werden samengebracht in een lijvig boek.

De Kenniskring profileerde zich verder als brug tussen de lectoraten en het onderwijs door nieuwe toevoegingen aan het *Design Research Lexicon*. Terwijl *Design Research Podcasts* het werk van DAE studenten en onderzoekers toegankelijk maakten voor een breed publiek, zowel binnen als buiten de academie.

De verbeterde inhoudelijke verankering van het onderzoek vertaalde zich ook in organisatorische en personele zin. Door de groeiende hoeveelheid activiteiten van de lectoraten *Strategic Creativity* en *Places and Traces* ontstond behoefte aan een Programma Manager Research. Vanaf mei 2017 kreeg Rixt Hoekstra de verantwoordelijkheid voor het operationeel management van het onderzoek aan de academie, treedt ze op als ambassadeur voor het onderzoek aan de Design Academy en vormt zij de verbindende schakel tussen lectoraten, kenniskring, onderwijs en organisatie. Paolo Patelli versterkte als associate lector het lectoraat *Places and Traces*.

3.2 Onderzoek en lectoraten

Onderzoek binnen Design Academy Eindhoven

De lectoraten en de Kenniskring werken aan het expliciteren van het iteratieve proces van *Thinking Through Making* en de daarmee samenhangende *tacit knowledge*.

Naast het leiden van onderzoeksprojecten zijn beide lectoraten gericht op de verdere ontwikkeling van design research in het algemeen, zowel binnen de academie als daarbuiten. In die hoedanigheid is hun rol in het onderwijs substantieel. Onder leiding van de lectoren leren studenten zowel onderzoeksvaardigheden om zo hun ontwerpproces te verbeteren (*research for design*) als het hanteren van hun ontwerpvaardigheden in onderzoeksprojecten (*research through design*).

Lectoraten

Design Academy kent twee lectoraten.

- Het lectoraat Strategic Creativity onder leiding van lector Dr. Bas Raijmakers, opgericht in 2011.
- Het lectoraat Places and Traces onder leiding van Dr. David Hamers, opgericht (destijds onder de naam *City and Countryside*) in 2009.

Beide lectoraten kennen een uitgebreid netwerk bestaande uit kunst- en ontwerp- en design research opleidingen, wetenschappelijke en gerenommeerde onderzoeksinstituten, overheidsorganen, private ondernemingen en sociaal-maatschappelijke organisaties.

3.3 Lectoraat Strategic Creativity

Naast Lector Dr. Bas Raijmakers en Associate Lector drs. Danielle Arets (design researcher) kende het lectoraat *Strategic Creativity* in 2017 drie Research Associaties: Michelle Baggerman (design researcher), Alissa van Asseldonk (research associate) and Renee Scheepers (research associate). Research Associates zijn DAE-alumni die als onderzoeker in parttime dienst zijn van de academie

Focus

Het lectoraat verkent hoe ontwerpers met een Design Academy achtergrondkennis kunnen creëren. Kennis die een strategische rol kan spelen bij veranderingen en innovatie van de maatschappij en economie in het algemeen en diensten in het bijzonder. In lijn daarmee onderzoekt het lectoraat tevens hoe het designonderwijs kan inspelen op deze typische rol voor ontwerpers.

Publicaties

In juni 2016 startte het lectoraat Strategic Creativity een tweejarig door NWO/STW gefinancierd onderzoeksproject *My Futures*. Het project is onderdeel van het landelijke Research Through Design Programme waarin de academie samenwerkt met TU Delft, en 9 commerciële en maatschappelijke partners. "*In het project MyFutures vragen we ons af hoe mensen hun eigen toekomst beter kunnen ontwerpen. Dat is nodig omdat de overheid van ons vraagt om in een participatiemaatschappij de ondersteuning die we nodig hebben, zelf te organiseren. Het is precies zo'n rol die het lectoraat Strategic Creativity wil spelen in het debat over de rol en betekenis van design*", aldus lector Bas Raijmakers. In 2017 richtte dit project zich met name op de uitvoering van een aantal casestudies in de zorg en een exploratie van de mogelijkheden van *speculative design* met film als onderzoeksmethode en medium.

Het onderzoekstraject 'Stroompunt', eveneens gestart in 2016, kreeg een vervolg in 2017.

Research Associate Alissa van Asseldonk voltooide samen met haar collega Renée Scheepers de publicatie '*Let's Talk Water*'.⁷ Daarin beschrijven ze ontwerpen van nieuwe relaties tussen de Waterschap De Dommel en het Eindhovens Woonbedrijf, partners van de academie in dit project, en burgers. Een belangrijke uitkomst van het project was de verandering die werknemers van beide partners doormaakten als gevolg van het omarmen van design als onderzoek en organisatievorm.

Zie ook www.projectstroompunt.nl

In 2016 en 2017 verleende het lectoraat actieve ondersteuning aan de minor *Radical Ecologies*. (zie paragraaf 5.3) Die samenwerking resulteerde in twee bijzondere publicaties.

De eerste, onder de titel *Immersive Narratives*⁸, concentreert zich op design en journalistiek, in het bijzonder op de mogelijkheden die *immersive media*, zoals *Augmented Reality* (AR) en *Virtual Reality* (VR), bieden aan de journalistiek. Onze studenten en docenten werkten daarbij samen met het VPRO Medialab. De tweede publicatie *Radical Ecologies*⁹ richt zich op het onderzoek naar de mogelijkheden die design biedt in het kader van de *Risk Society*. Daarbij gaat het om het risico's die samenhangen met klimaatverandering en falende democratieën.

Alle drie publicaties kregen een warm onthaal tijdens de Dutch Design Week 2017, in de zogenaamde 'Arena' van onze Graduation Show (zie paragraaf 8.1) en tijdens een bijeenkomst rond Design Research op het *DRIVE* event¹⁰ in het NatLab.

Studiereis

In november organiseerde het lectoraat samen met Research Fellows van de Mozilla Foundation een 10-daagse fieldtrip met 18 studenten en 4 tutors naar Bengaluru in India.¹¹ Deze studiereis stond in het teken van de derde iteratie van het programma waarmee het lectoraat de minor *Radical Ecologies* ondersteunde. Door in te zoomen op mensen in systemen en menselijke systemen als onderwerp en *research-through-design* als methode verstevigde het lectoraat haar aandeel in dat deel van het onderwijs.

Presentaties

In juni presenteerde het lectoraat twee papers op de Cumulus conferentie aan de Design Skolen Kolding, Denemarken. En in november een derde paper op de Cumulus conferentie aan de Srishti universiteit in Bengaluru, India. Tijdens het *DRIVE* verzorgde associate reader Danielle Arets een sessie over disseminatie in design research.

Het onderzoek *Immersive Narratives* werd daarnaast gepresenteerd in de serie Design Matters, een avondvullend programma over design en journalistiek door Jeroen Junte.

Samen met twee studenten reisde Research Associate Michelle Baggerman in augustus naar Japan om bij te dragen aan de Textiles Summer School van het KYOTO Design Lab aan het Kyoto Institute of Technology (KIT), een samenwerking met de Royal College of Art uit Londen. Tijdens die twee studieweken deden ze zowel veldwerk als experimenten in het lab. Tijdens de Dutch Design Week toonde Michelle Baggerman een aantal objecten die zij daar tijdens haar verblijf in 2016 maakte: een serie conceptuele producten ontstaan door transformatie van traditioneel geproduceerde zijden stoffen als gevolg van toevoeging van kunststof.

Lector Bas Raijmakers nam deel aan diverse publieke discussies en presentaties in Eindhoven, Nederland en internationaal, zowel voor het brede publiek (bijvoorbeeld een openbare discussie over design in Eindhoven georganiseerd door het Eindhovens Dagblad in het Parktheater) als voor academisch publiek (bijvoorbeeld tijdens de Cumulus conferentie in Bangalore, India). Hij vertegenwoordigde de academie ook voor diverse gesprekken op het stadhuis in Eindhoven over hoe de gemeente het design ecosysteem kan versterken.

Onderwijs: Design Research Spaces

Research Associates organiseerden samen met de lector en de associate lector een zogenaamde Design Research Space, intensief kortlopend onderzoek met een groep van 12 studenten en ouderen van het Ontmoet en Groetplein, van ZuidZorg Extra. Deze Design Research Spaces worden sinds 2012 georganiseerd met gastdocenten uit diverse ontwerpafdelingen of van onderzoekspartners die tijdelijk samen met studenten onderzoek doen. Al werkend maken zij zo kennis met verschillende design research methodes.

⁷ Nummer 12 in de reeks publicaties van het lectoraat Strategic Creativity

⁸ Nummer 11 in dezelfde reeks

⁹ Nummer 13 in dezelfde reeks

¹⁰ Het jaarlijks Design Research festival georganiseerd door Click.NL tijdens Dutch Design Week

¹¹ Het betrof een conferentie met lokale design researchers, georganiseerd door lokale partners Unbox events en design research studio Quicksand, onder de titel Human Ecologies

3.4 Lectoraat Places and Traces

Het lectoraat is in 2017 uitgebreid met vier mensen: Paolo Patelli (associate lector); Rixt Hoekstra (programma manager); Ester van de Wiel (design researcher); Bennie Meek (research associate). Maurizio Montalti (design researcher) bleef in dienst, en Naomi Bueno de Mesquita (research associate) vertrok gedurende het jaar.

Focus

Het lectoraat 'Places and Traces' staat voor een benadering die recht wil doen aan de rol van design in het doorgronden en transformeren van publieke en collectieve ruimtes waarbinnen stromen van mensen, informatie en materialen zich een weg zoeken. Daarbij gaat het om nieuwe representaties van ruimtes, plaatsen en verbindingen, bijvoorbeeld door middel van verbeelding, scenario's, narraties en kaarten. Maar ook om vernieuwende weergaven van individuele en collectieve identiteiten van mensen. Places and Traces richt zich aldus op de ontwikkeling van innovatieve stedelijke ontwerp concepten, methoden en materialisaties.

Het lectoraat kent een interdisciplinaire benadering. Het onderzoek vindt plaats op het snijvlak van ontwerp voor de publieke ruimte, landschapsontwerp, architectuur, ruimtelijke planning, transport studies, sociale geografie, stadssociologie, etnografie, kritische cartografie, *urban studies*, *cultural studies*, mediastudies en *science- en technology studies*.

Project TRADERS

In 2017 is het project TRADERS ¹² afgerond. Dr. David Hamers werkte als lector samen met veel internationale auteurs aan het afsluitende boek *Trading Places* ¹³, waarin de verschillende onderzoeklijnen van de promovendi worden samengebracht en in context worden geplaatst. Het boek verscheen in september 2017. Daarnaast organiseerde hij samen met anderen een aantal publieksactiviteiten georganiseerd rondom de afronding van dit vierjarige onderzoeksproject.

Project Mycelium-based materials for product design ¹⁴

Samen met Universiteit Utrecht en TU Delft verricht design researcher Maurizio Montalti namens DAE onderzoek naar de rol van schimmels in duurzaam ontwerpen: materiaal- en belevingsonderzoek en eindproducten. ¹⁵ Tijdens de Graduation Show van de academie maakten lector David Hamers en design researcher Maurizio Montalti een tentoonstelling onder de titel *Fungal Curiosities*, waarin het publiek voorlopige resultaten kon aanschouwen. Over het project en de tentoonstelling is onder leiding van David Hamers ook een gesprek gevoerd in de Arena van de Graduation Show. Het onderzoek is in 2017 in volle gang en loopt door tot 2019.

Project ReSource

Het lectoraat Places and Traces is partner in het onderzoeksprogramma *ReSource: Participation in reframing residual materials in design theory, design practice and design education*. ¹⁶ Het onderzoeksvorstel van deze partners is in 2017 gehonoreerd. In november 2017 ging het project van start. Het onderzoek is gericht op de ontwikkeling van design research methoden om restmaterialen (afval) in de stad om te vormen tot waardevolle materialen. Het lectoraat werkt daarin samen met de Vrije Universiteit van Amsterdam (professor Ginette Verstraete) en studio Ester van de Wiel, die tevens als onderzoeker bij de Design Academy is aangesteld voor dit project. Aan de VU is onderzoeker Joost Adriaanse aangesteld om te reflecteren op restmaterialen door middel van etnografische participerende observatie. Het onderzoek gaat twee jaar lopen (2017-2019).

Project Innovatieprogramma Mobiele Stad

Dit project van Universiteit Twente, Universiteit van Amsterdam, Radboud Universiteit Nijmegen, DAE en Bureau het Noord-Zuiden, startte in 2017 en loopt door tot 2020. Dit onderzoek rondom experimenten op het gebied van verstedelijking en mobiliteitsvraagstukken wordt uitgevoerd in opdracht van de provincies Gelderland, Noord-Brabant, Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht, het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en Transumo Footprint. Bennie Meek is voor Design Academy Eindhoven in dit project als onderzoeker aangesteld.

Platform Smart Cities & Citizens ¹⁷

Samen met andere lectoren diende lector David Hamers een aanvraag in bij SIA voor de oprichting van een platform op het gebied van *Smart Cities*, die in 2017 werd gehonoreerd. Het platform ging in maart van start en loopt tot 2019. Doel is het bij elkaar brengen van lectoraatsonderzoek rond Smart Cities en het opstellen van een kennisagenda voor het door ontwikkelen van het onderzoek op dit terrein. Naast Design Academy Eindhoven zijn de trekkers Saxion Hogeschool, Hogeschool van Amsterdam en Hogeschool Van Hall Larenstein. De eerste twee brede bijeenkomsten vonden plaats op 3 juli en 20 december. Waarschijnlijk zullen de activiteiten van het platform ook resultaten in projectaanvragen.

Bijdragen aan het onderwijs

Voor de Ontwerpafdeling Public-Private gaf David Hamers de jaarlijkse hoorcolleges gegeven over de basisbegrippen space-place (11 april) en public-private-collective (26 juni). Daarnaast verzorgde hij voor de ontwerpafdeling Man and Leisure (Bachelors) en voor de Masterafdeling Contextual Design hoorcolleges over design research.

¹² Training art and design researchers in participation for public space; EU FP7, Marie Curie/Multi ITN, 2013-2017

¹³ <https://www.designacademy.nl/Research/PlacesandTraces/Publications.aspx>

¹⁴ NOW-TTW/SIA Research through Design Call

¹⁵ <https://www.designacademy.nl/Research/PlacesandTraces/mycelium-basedmaterialsforproductdesign.aspx>

¹⁶ NWO/SIA Smart Culture Call

¹⁷ <http://www.mobiele-stad.nl>

Overige activiteiten

Het lectoraat nam daarnaast deel aan een veelheid van publieke en academische activiteiten waarbij soms ook studenten betrokken waren. Een voorbeeld daarvan is de PBL Hackathon, op donderdag 7 december georganiseerd door het Planbureau voor de Leefomgeving. Onderwerp was de toekomstige ontwikkeling van de infrastructuur en de mobiliteit. Voor dit evenement nodigde David Hamers twee DAE studenten uit: Bart Vernooij en Beer Holthuis.

3.5 Lectoraten en Kenniskring

Naast voorzitters David Hamers en Bas Raijmakers bestaat de Kenniskring uit de associate-lectoren, een hoofd van de Bachelors (Irene Droogleevoer Fortuyn), en een hoofd van de Masters (Joost Grootens), een vertegenwoordiger vanuit het Editorial Team (Liesbeth Fit), de Programma Manager Onderzoek (Rixt Hoekstra) en een medewerker vanuit het Beleidsbureau belast met de portefeuille Onderzoek (Yolande Hezemans).

Kwaliteit onderzoek

De Kenniskring vormt een belangrijke groep experts waar het gaat om het bewaken van de kwaliteit van het onderzoek aan de academie. In algemene zin is de Kenniskring gericht op het stimuleren van de academiebrede dialoog, discussie en uitwisseling over designonderzoek en –theorie en het komen tot een meer gedragen, samenhangende en gezamenlijke visie op de rol van onderzoek, reflectie en theorie, zowel binnen de Bachelors als met oog op de aansluiting met de Masters. Daarnaast geeft ze mede richting aan toekomstig onderzoek van Design Academy Eindhoven.

Vanaf het begin streefde de Kenniskring naar concrete producten die bijdragen aan het discours over onderzoek binnen de academie en het zichtbaar maken van concrete resultaten die verdere invulling geven aan een gedragen onderzoeksprofiel van de academie en aan een langere leerlijn voor theorie en onderzoek. De minor Radical Ecologies is een voorbeeld van de invulling van die leerlijn.

Design Research Lexicon

Een voorbeeld van de producten is het Lexicon of Design Research.¹⁸ Het Lexicon omvat een online woordenboek bedoeld om het discours over het ontwerponderzoek binnen Design Academy Eindhoven te bevorderen en te verdiepen, en de kennis hierover breed uit te dragen. Zo voorziet het Lexicon onderzoeksbegrippen als *Manipulating, Immersing en Futuring* van een definitie en een visuele vertaling daarvan, uitgaande van de specifieke context van de academie.

In 2017 werkte de Kenniskring verder aan het verfijnen en aanscherpen van het Lexicon Design Research. Zo organiseerde de Kenniskring schrijfdagen voor leden van de Kenniskring. Samen met studenten werkten ze via socratische gespreksvoering aan de uitbreiding en verdieping van het Lexicon. Daarnaast organiseerde de Kenniskring tijdens de *Salone del Mobile* te Milaan onder de noemer *Lexicon Live* drie socratische gesprekken over drie nieuwe termen voor het lexicon die later daar ook in gepubliceerd werden.

Design Research Podcasts

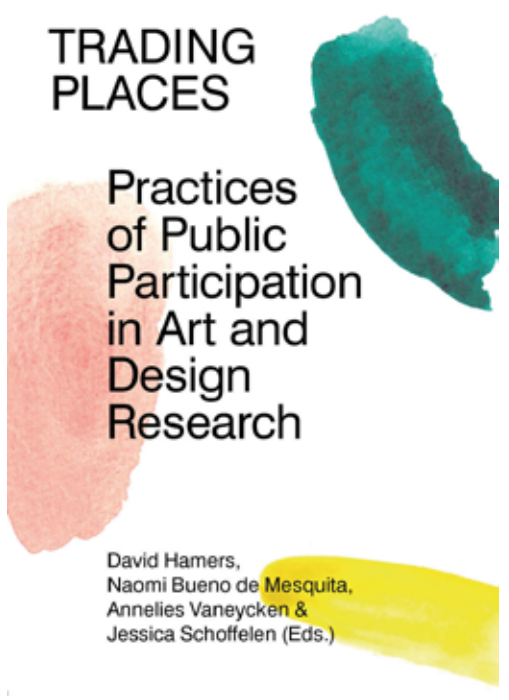
In 2017 lanceerde de Kenniskring de tweede editie podcasts. Tijdens de Dutch Design Week kon een groot publiek kennis nemen van een serie podcasts over het afstudeerwerk van 10 Bachelor en Masterstudenten.¹⁹ Via koptelefoons en online via sound gesprekken kregen bezoekers een kijkje in de keuken van het design research aan Design Academy Eindhoven. Zowel het lexicon als de podcasts, met bijbehorende socratische gesprekken en openbare discussies tijdens bijvoorbeeld de Graduation Show in de Arena, zijn doorlopende experimenten van de Kenniskring gericht op het via verscheidene presentatievormen toegankelijk maken van de praktijk van design research voor een breed publiek.

3.6 Plannen voor 2018

In 2018 lopen de meeste bovengenoemde projecten van de lectoraten door. Enkele nieuwe worden naar verwachting toegevoegd. Hiermee blijven projecten de ruggengraat vormen van het onderzoek aan de academie. Tegelijk is in 2017 met de lectoraten en de Kenniskring verder gebouwd aan een structuur die is verankerd in de algehele organisatie van de academie. Deze zal in 2018 verder worden versterkt. Meerdere internationale podia zullen in 2018 opnieuw het werk van de onderzoekers van DAE kunnen verwelkomen.

¹⁸ <http://www.lexiconofdesignresearch.com>

¹⁹ <http://www.designresearchpodcast.com>

Places and Traces – RE-source project

Places and Traces – RE-source project
 Locatiebezoek Magazijn gemeente Rotterdam waar restanten mbt straatmeubilair uit de stad tijdelijk opgeslagen worden.

JOIN US FOR A PERFECT DAY IN DRENTE FULL OF ACTION AND FUN!

For half a year a team of students from the Design Academy have been working in collaboration with the province of Drenthe, rethinking the definition of health and care. From how to deal with loneliness, to how culture can benefit the wellbeing of people. We will present a wide-scope of projects that we have been developing.

Join us on Saturday 1st of July from 12.00 to 18.00H where we will take you through our projects during the exposition in the Bouw & Bind huis.

HOOPDWEG 154, 9341 BN VEENHUIZEN - BUSSTOP GENERAAL V/D BOSCHWEG

ROSA VAN DER KAMP - PIGTOPIA

DAN PORAT - ARCHIVING

KAI HSU - SHOWER RITUALS

Veenhuizen

TVclerici, Salone del Mobile tentoonstelling, 2017.

Graduation Show 2017

4 De blik naar buiten

4.1 Inleiding

Het is onze overtuiging dat vernieuwing plaatsvindt op het raakvlak van artistieke productie, wetenschap en technologie. Hoewel ons onderwijs primair artistiek is en zich niet op wetenschap en technologie als zodanig richt, spelen beide domeinen wel een grote rol in het onderwijs en onderzoek aan de academie.

Zo besteden we binnen het curriculum aandacht aan actuele technologische en wetenschappelijke ontwikkelingen. Daarnaast kennen we vruchtbare samenwerkingsverbanden met kennisinstellingen en (technologische) bedrijven en organisaties. De rol van de student is hierbij met name gelegen in het 'anders' (conceptueel) denken. Organisaties en bedrijven waarderen hun verbeeldingskracht en vermogen om vorm te geven aan ideeën met inzet van hun esthetische sensitiviteit en hun artistieke integriteit. De inzet van hun ratio, intuïtie, empathie en reflectief vermogen stelt ze in staat technologische en wetenschappelijke ontwikkelingen anders te benaderen en nieuwe dwarsverbanden te leggen. Door hun artisticeit als bron voor een ander perspectief komen studenten tot vernieuwende ideeën en toepassingen en ontstaan innovatieve perspectieven. Naast ethische aspecten en maatschappelijke gevolgen is de menselijke maat hierbij het uitgangspunt.

Design Academy Eindhoven onderscheidt zich in het Nederlandse hoger kunst- en designonderwijs door haar langdurige en hechte vriendenkring: de zogenaamde *Circle of Friends and Funders*.

Centraal in deze samenwerkingen staat het belang van onze studenten en van Design Academy Eindhoven als onderwijsinstelling. Tegelijk dienen we met samenwerkingsprojecten het belang van onze samenwerkingspartners, van Eindhoven als innovatieve stad en van Eindhoven als regionaal centrum. Design Academy Eindhoven is een krachtig merk, dat staat voor innovatief, sterk conceptueel denken en kwaliteit, waar bedrijven en instellingen zich graag mee verbinden. Er is dan ook veel belangstelling bij bedrijven om samen te werken met de academie. De uitdaging ligt erin gedeelde belangen te bepalen, daar waar onderwijs en bedrijfsleven elkaar kunnen versterken.

4.2 Praktijkbureau

In 2017 stelde het samenwerkingsprogramma van het Praktijkbureau de volgende doelen centraal in:

1. Uitbreiding van de interactie met de beroepspraktijk en het bedrijfsleven door een gevarieerder aanbod van samenwerkingsmogelijkheden aan te bieden. Om zo het aantal praktijkprojecten met externe partijen in het onderwijs vergroten tot 9 in 2017 en daarna zodanig oplopend dat in 2019 elke student tijdens zijn/haar Bachelor/Masterprogramma ervaring kan opdoen met minstens twee praktijkprojecten met externe opdrachtgevers. Een en ander naast de stage
2. Meer publiciteit en Social Media-aandacht genereren voor *good practice* van ontwerpafdelingen die projecten met samenwerkingspartners uitvoeren
3. Een of meer bedrijven uit de *Circle of Friends and Funders* verbinden aan praktijkgericht onderzoek en activiteiten van een of meer van onze lectoren.

Met deze drie doelen draagt het Praktijkbureau bij aan het streven van de academie om:

- a. de interactie met het werkveld te versterken
- b. de opbouw van het studieprogramma voor theorie en research te verbeteren, een en ander in samenwerking met onze lectoren
- c. projecten met *Friends* verder te integreren in het Bachelor- en Masterprogramma. Om zo onze studenten nog beter voor te bereiden op hun toekomst als zelfstandig ondernemer, als design professional in een (non-)profitorganisatie, en/of als researcher.

4.3 Friends and funders

Het belang van samenwerkingsprojecten tussen Vrienden en studenten is groot. Studenten krijgen via zulke projecten inzicht in de omvang en variatie van het werkgebied waar zij als ontwerpers mee te maken kunnen krijgen. Tevens ontdekken ze hoe de rol van ontwerpers zelf aan verandering onderhevig is en hoe ze zich tot die vaak nieuwe rollen willen verhouden. Samenwerkingsprojecten stimuleren studenten om hun waarde voor de Vriend te leren uitdrukken en hun rol als ondernemer te verkennen. Andersom houden studenten Vrienden een spiegel voor en stimuleren hen daarmee anders te kijken naar hun producten, diensten en systemen. Niet zelden inspireren ze daarmee Vrienden om andere perspectieven op hun producten en dienstverlening te omarmen.

De academie prijst zich inmiddels gelukkig met een exclusieve groep bedrijven en instellingen, een *Circle of Friends*, die zich voor langere tijd met onze school hebben verbonden. We betrekken ze zoveel mogelijk bij de activiteiten van onze school en geven ze voorrang bij speciale evenementen, zoals bijvoorbeeld onze jaarlijkse Graduation Show. Op hun beurt investeren Vrienden in de academie op een bij hun passende manier. Een Vriend kan jaarlijks een onderzoeksvraag indienen waarmee onze studenten aan de slag kunnen. Voor beide partijen een interessante en vaak inspirerende ervaring.

In 2017 bestond onze *Circle of Friends* uit:

- Baltan Laboratories
- Bruns
- Canon
- Daf Trucks NV
- Ecco Leather
- Gemeente Den Haag
- Gemeente Eindhoven
- GGZE de Grote Beek
- Hague Project Peace and Justice
- Hivos
- Keep an Eye Foundation
- Philips Design
- Royal Mosa
- Swarovski
- Veenhuizen
- Van Engelen & Evers
- Vescom
- Waterschap de Dommel
- Woonbedrijf

Onze *Funders*, verenigd in de *Circle of Funders*, stellen ons als academie in staat onze jaarlijkse Graduation Show te organiseren en onze jaarlijkse schoolprijzen en vier Keep an Eye Design Talent Grants uit te reiken.

Onze *Funders* in 2017 waren:

- Gemeente Eindhoven
- Keep an Eye Foundation
- René Smeets Fonds.

Keep an Eye Design Talent Grant

Tot in 2015 werden de Keep an Eye Grants uitgereikt aan vier net afgestudeerden die door de hoofden van de ontwerpafdelingen werden voorgedragen.

De Keep an Eye Foundation gaf aan behoefte te hebben aan meer verdieping en focus in hun ondersteuning aan talentontwikkeling. Dat betekent dat vanaf 2016 de doelgroep bestond uit alumni van de academie die twee tot drie jaar voorafgaande aan het jaar van uitreiking afstudeerden. Een interessant moment om alumni te confronteren met vragen als: *waar sta je op dit punt in je carrière en hoe kan de Keep an Eye Foundation je verder stimuleren?*

Vier alumni van Design Academy Eindhoven die daar een duidelijk en overtuigend antwoord op kunnen formuleren maken jaarlijks kans op de Keep an Eye Design Talent Grant van €10.000.

De Keep an eye Design Talent Grants 2017 zijn tijdens de opening van de Graduation Show 2017 uitgereikt aan

- Pim van Baarsen van SuperLocal,
- Bastiaan de Nennie,
- Desiree van der Gracht en
- Guiditta Vendrame.

De jury bestond uit Marije Vogelzang (voorzitter), Irene Koel en Alexander Ramselaar.

René Smeetsfonds

Het René Smeetsfonds (opgericht in 1977) is *Funder* van het eerste uur. Het fonds, vernoemd naar de oprichter van onze school, reikt elk jaar aan drie van onze studenten de *René Smeetsprijs* (meest professionele afstudeerproject), de *Melkwegprijs* (meest authentieke afstudeerproject) en de *Gijs Bakkerprijs* (meest kritische reflectieve houding en toegevoegde waarde voor het ontwerpvak) uit.

In 2017 waren de winnaars:

- *René Smeetsprijs*: Simon Dogger
- *Melkwegprijs*: Marie Caye
- *Gijs Bakkerprijs*: Jing He
- De bedrijven die in 2017 het René Smeetsfonds ondersteunden waren: Philips, Daf Trucks, Koninklijke Mosa, Lecturis en Canon. De jury bestond uit:
 - Gerard Baten, senior designer at Daf Trucks and alumnus DAE
 - Tineke Beunders, founder and designer at Ontwerpduo and alumnus DAE
 - Olga Coolen, director of Philips Museum
 - José Maase, head of design at Royal Mosa and alumnus DAE
 - Martijn Paulen, director of Dutch Design Foundation

De *Circle of Friends en Funders* werden in 2017 uitgenodigd voor de volgende activiteiten:

- Opening academisch jaar
- Opening Graduation show
- Het Exclusieve vriendenontbijt met het College van bestuur, docenten en cum laude afgestudeerde studenten
- Final exams
- Salone del Mobile in Milaan

4.4 Alumni

Soms zijn vragen van bedrijven of organisaties te concreet om te dienen als onderwijs- of onderzoeksvraag voor studenten. In zulke gevallen zet de academie haar alumnetwerk in door Facebookposts te plaatsen of door oud-studenten direct te benaderen voor een opdracht. In dat geval treedt de academie als bemiddelaar op. Oud-studenten krijgen zo de kans om hun portfolio aan te vullen met interessante projecten en het bedrijf of instelling krijgt op korte termijn een concreet antwoord op een vraag. In 2017 werden op wekelijkse basis diverse vacatures, oproepen, open calls en bemiddelingen gedaan door de Alumni Officer. Op die manier kregen diverse alumni van de academie relevant werk geboden.

Design Academy Eindhoven hecht aan een levendige band met haar alumni. Ze zijn de ambassadeurs van onze school en onze manier van lesgeven. Daarnaast vormen ze een pool waaruit de academie nieuwe (gast)docenten en sprekers betreft. Sinds 2015 zijn we voorzichtig begonnen met het aanbieden van pitchtrainingen voor alle genomineerde prijswinnaars en een masterclass van Sales& Pepper ter voorbereiding van de Graduation Show. Deze hebben we in 2017 uitgebreid met het aanbieden van een seminar met workshops voor alle alumni die tot 2 jaar geleden zijn afgestudeerd. In deze seminars komen diverse aspecten van het ondernemerschap aan bod:

- acquisitie,
- projectmanagement,
- uurprijs-bepaling,
- intellectual property,
- opstellen van facturen,
- begrotingen,
- planningen,
- communicatie met een klant.

Keep an Eye Design Talent Grant 2017

Deze lezingen zijn openbaar voor alumni en studenten. Het tweede deel van de serie seminars bestaat uit peer-to-peer sessies met tips en tricks bij problemen waar alumni mee kampen in hun ontwerppraktijk. Uit de enquête van 2017 blijkt dat de deelnemende alumni erg enthousiast zijn over dit aanbod.

4.5 Events

Graduation Show

We kijken terug op een succesvolle Graduation Show dat met 51.236 bezoekers een record bezoekersaantal bereikte. 170 Projecten van 158 afstudeerders werden getoond aan het publiek.

De editie kenmerkte zich door het grote aantal bedrijven en bekende professionals dat anoniem en zonder verdere aankondiging de show bezochten, op zoek naar talenten en ideeën. Daarnaast verwelkomden we de burgemeester van Eindhoven, de voorzitter van de Eerste Kamer, leden van de Eerste en Tweede Kamer en de Commissaris van de Koning.

Voor het eerst tijdens de Graduation Show verzorgde de academie een alternatief programma met performances, lezingen, presentaties, films en debatten: De Arena.

De onderwerpen stonden in verband met actuele kwesties in de wereld en design, zoals: *Fluid Politics*, *Post-labour Futures in a New Age of Automation*, *Designing for consequences*, *Crafting narratives in the age of technology*.

Afstudeerders toonden zich in staat hun werk en ideeën te presenteren en –soms verhitte– discussies in goede banen te leiden.

Naast de eerder genoemde Keep an Eye Design Talent grants, werden verschillende individuele prijzen uitgedeeld:

- Kick That Ass Award: Théophile Blandet
- Hema Design Award: Aurore Brard and Mirjam de Bruijn
- Accenture Innovation Award: Allisa Rees

Graduation Show 2017

Tijdens de show ontvingen we een groot aantal journalisten, die vervolgens tientallen artikelen publiceerden en op social media posten. Een van de afstudeerders, Alissa Rees presenteerde haar werk in televisieprogramma's als De Wereld Draait Door, VPRO and Omroep Max. Lokale, regionale, nationale en internationale zenders verzorgden rapportages over de Graduation Show en het werk van onze afstudeerders. In de maanden na de show verschenen er verschillende artikelen in allerlei internationale designbladen en -websites.²⁰

Verder organiseerde we tijdens de Graduation Show 2017 meer dan 25 rondleidingen voor bedrijven, zorg- en welzijnsorganisaties, gemeentes en ministeries uit binnen- en buitenland. Meer dan eens leveren zulke rondleidingen waardevolle contacten op voor onze netafgestudeerde studenten.

'Beyond generations'

Parallel aan de Graduation Show trok de tentoonstelling *Beyond Generations* in het van Abbemuseum veel bezoekers van wie we veel positieve feedback en kritiek ontvingen. Vooruitlopend op haar 75-jarig bestaan in 2022 organiseert de academie de komende vijf jaar in samenwerking met het van Abbe een serie tentoonstellingen organiseren, onder de titel *Traces*. Met die serie wil de academie de sporen onderzoeken die ze heeft nagelaten in de stad, de regio, het land en de wereld; en vanzelfsprekend in het veld van design zelf. *Traces #1 Beyond Generations* liet zien hoe in de afgelopen 70 jaar nieuwe visies werden ontwikkeld door een generatie ontwerpers, die allen verbonden waren aan de academie. Te zien was hoe ze op elkaars werk reageerden en op welke manier ze het vak veranderden. Het concept van de tentoonstelling kreeg een breder perspectief door de combinatie met diverse kunstwerken van het Van Abbemuseum zelf.

Salone del Mobile

Onze jaarlijkse show in Milaan toonde een indrukwekkende opstelling met werk van onze studenten en recente alumni. De focus richtte zich op het onderzoek naar de rol die design speelt in eigentijdse media door het experimenteren met zowel feiten en fictie, rekvisieten en performances als met individuele lichamelijke uitingen en objecten. Op die manier creëerden de show een alternatieve realiteit voor een wereld vol met ontworpen trucages. De show bood een kritische blik op de manier waarop we media programmeren en ontwerpen om bepaalde sociale relaties te bevoordelen dan wel uit te sluiten, hoe ze soft en hard control uitoefenen en hoe zo ons besef van het verleden, het heden en de toekomst beïnvloeden.

"For many [in Milan], the act of finding a critical voice is new, and in a commercial spectacle like Salone fueled by hundreds of thousands of dollars in sponsorships and collaborations from multi-national brands, these voices are often stifled. But they're not entirely silent ... Perhaps the most strident voices this year came from the Design Academy Eindhoven ... which parodied the over-designed world of mainstream media as a slick, commercialized vernacular that many, according to the show's thesis, try to mimic in their daily lives. How charming can you be ... It depends, perhaps, on how much you absorb and relay the pedantic banter common to morning talk shows, which #TVclerici's rotating hosts wryly approximated in between the production's segments. Broadcast media designed the personae of media moguls Berlusconi and Trump. It may also be designing you."

²⁰ Onder andere: Design Indaba, Dezeen, Domus, Frame, Sight Unseen, WGSN en Yellowtrace

Beyond Generations, Van Abbemuseum, 2017.

Foto: Peter Cox

5 Internationalisering

5.1 Inleiding

Design Academy Eindhoven heeft op dit moment een studentenpopulatie die bestaat uit 70% buitenlandse Bachelor studenten en 95% buitenlandse Master studenten.

Per 1 oktober 2017 telde Design Academy Eindhoven 559 bachelor studenten en 152 Master studenten.

Van de Bachelor studenten komt 50% (281) uit de Europese Unie, 36% (201) uit Nederland en 14% (77) uit landen buiten de EU. De Master studenten komen voor 60% (91) uit de EU, voor 31% (47) uit landen buiten de EU en voor 9% (14) uit Nederland.

De academie heeft van oudsher een internationale oriëntatie, uitstraling en positie en heeft inmiddels onomstotelijk een internationaal profiel. Internationalisering zit in ons DNA.

2017 stond in het teken van het internationaliseringsbeleid, het verder professionaliseren van de *International Desk*, het opzetten van een plan van aanpak voor internationale activiteiten, partnerships en initiatieven en het versterken van de banden met internationale *preferred partners*.

We werken samen met onderwijs- en onderzoeksinstituten die kwalitatief tot de top behoren. Maar vooral ook instituten die onze ambitie delen: ontwerpers opleiden die toonaangevend worden in het bijdragen aan de oplossing van belangrijke maatschappelijke en ontwerpuitdagingen in de wereld van vandaag en morgen. Instituten die onze visie op onderwijs delen en zich herkennen in ons engagement als basis voor design en in onze missie: *'we educate designers who want to make a difference to the world and perceive design as an act of engagement'*.

We zoeken samenwerking met instituten die het verschil maken in bijvoorbeeld crafts, materialen, technologie, innovatie, research en onderwijs- en onderzoeksmethodieken.

Belangrijk aandachtsgebied voor internationaliseringsactiviteiten vormen de brandhaarden en broeiesten in de wereld, plaatsen van verandering, waar alternatieven, vaak noodgedwongen, ontstaan. Dergelijke maatschappelijke urgenties krijgen een plaats in bijvoorbeeld onderwijs- of onderzoeksprojecten of vormen een centraal thema tijdens symposia, waarin de rol en het belang van design onderzocht en vaak opnieuw gedefinieerd wordt.

5.2 International Desk

De International Desk is verantwoordelijk voor de inhoudelijke kant van exchange, stages en internationalisering en draagt zorg voor de realisatie van alle internationale exchanges en -projecten. Het blijft het lastig om internationale uitwisseling van docenten te realiseren, hoe graag we dat ook willen. Het relatief grote aantal freelancers en docenten met kleine aanstelling is daar de oorzaak van.

Activiteiten van de International Desk bestaan uit:

- *Preferred Partners*: scouten van potentiële partners en het onderhouden van contact met hen
- *Exchange*: organiseren van uitwisseling van studenten, docenten en staf
- *Internships*: organiseren en ondersteunen van buitenlandse stages
- *Projects*: Projecten (onderwijs en onderzoek) die buiten partnerships en exchange vallen, zoals een eigen minor die in het buitenland plaatsvindt, of een onderzoek buiten de landsgrenzen
- *Grants & Allowances*: hieronder vallen Erasmus, Socrates en andere fondsen, waardoor buitenlandse studenten hier kunnen studeren
- *Licenses & permits*: Hieronder vallen visa e.d., maar ook vestigingsvergunningen wanneer studenten na hun studie in Nederland willen blijven.

In 2017 kon de International Desk het enthousiasme van studenten voor het doen van een uitwisseling verder uitbreiden. Er gingen 45 studenten op uitwisseling als onderdeel van hun Bachelor curriculum, waarvan er 9 studenten buiten Europa op exchange zijn geweest in Maleisië, USA, South Korea, China en Israël. Veertien studenten van binnen en -buiten Europa bezochten Design Academy Eindhoven als exchange student.

De International Desk investeerde verder in de uitbouw van bilaterale overeenkomsten en Memorandums of Understanding (MOU's) met meestal niet Europese designopleidingen.

5.3 Samenwerking met Preferred Partners

De beoogde samenwerking met *Preferred Partners* bestaat uit gegarandeerde exchange plaatsen (van en naar Design Academy Eindhoven) en gezamenlijk uitvoering van (onderwijs -en onderzoeks -) projecten. Bij de projecten kiezen we voor een thematische aanpak, waarbij het thema raakt aan de internationale actualiteit. Belangrijk thema is 'Design hotbeds: de verscheurde stad'. Design Hotbeds zijn plekken die ideale omstandigheden bieden voor de uitwerking van innovatieve ideeën en activiteiten, die nieuwe design benaderingen en -handelingen entameren.

Bij de onderzoeksprojecten zijn het sociaal engagement en de Current Affairs ook leidend. Daarbij hanteren we als eis dat ze ook vanuit conceptueel oogpunt veel ruimte moeten bieden aan de onderzoeksbenadering van de academie: Thinking through Making. Daarbij gaat het altijd om internationale onderzoeksprojecten die binnen de academie onder leiding van een van de lectoren plaatsvinden.

Voor verdere informatie over deze onderzoeken verwijzen we naar hoofdstuk 3 Onderzoek en Lectoraten.

5.4 Stages

In 2017 ging ca. 17% van de studenten naar het buitenland op stage, in 2016 was dat 58%.

Dit verschil is te verklaren door de onderwijsvernieuwing die in september 2017 in gang is gezet.

Van de 94 studenten die op stage zijn geweest liepen er 41 stage in Nederland en 53 in het buitenland; daarbij werden door 10 studenten stages gevonden buiten Europa in landen als: Afrika, Japan, Canada, USA en Cambodja. Studenten lopen stage bij zowel kleine studio's als grote bedrijven.

5.5 Overige internationale activiteiten

International Network of Friends

Dit netwerk is historisch ontstaan. Het gaat hier om instituten die met name van belang zijn voor een specifieke afdeling en/of een specifieke student. In het kader van ons International Network of Friends hebben we deze lijst uitgebreid in verband met specifieke exchangevragen en in het belang van individuele studenten en/of afdelingen.

Beyond Milan

Milaan blijft een interessante en toonaangevende plek om ontwikkelingen op het gebied van design te volgen. Gezien de ontwikkeling die de Salone de Mobile doormaakt en de meer commerciële richting die de beurs inslaat, vond de academie het tijd worden op zoek te gaan naar andere, aanvullende hotspots.

We deden onderzoek naar mogelijk andere interessante plekken om ons actief te presenteren, zoals bijvoorbeeld tijdens het Electronic Arts Festival, F5, What Design Can Do en Design Indaba (afdeling communicatie). Daarnaast experimenteerden we met een andere manier van presenteren in Milaan, waarin meer nadruk kwam te liggen op het experiment en op het laboratorium dat we als academie zijn, zoals dat in 2017 ook bleek uit onze presentatie op de Salone del Mobile.

6 Kwaliteitszorg

6.1 Inleiding

De radicale kwaliteit die we nastreven komt uiteraard ook tot uitdrukking in onze kwaliteitszorg.

Ook hier zorgen we ervoor dat ratio, empathie, intuïtie en reflectie worden samengebracht.

Kwaliteitszorg start bij de persoon van de professional/tutor. De *Chain of Care* in plaats van de *Chain of Control* betekent: zorg voor de talenten, waarden, kwaliteit, expertise, commitment, verbinding, playfulness en humor van de professional. De combinatie van zijn/haar authenticiteit en professionele expertise geeft inhoud en richting aan het curriculum van ons onderwijs en vormt het uitgangspunt voor de kwaliteitszorg: *process follows content*.

Binnen de academie betekent kwaliteitszorg vooral uitwisseling en dialoog: het organiseren van 'hubs/knooppunten', inhoudelijk overleg waar *reflective practitioners* samenwerken, kennis delen, en ervaringen uitwisselen met oog op verbetering van het onderwijs en onderzoek. Daarbij gaat inhoudelijke expertise boven hiërarchie, onderlinge inspiratie boven controle en ruimte voor experiment boven gebaande paden. De structuren en processen binnen de academie die de kwaliteit ondersteunen en stimuleren, kennen een cyclische afwisseling van plannen maken, plannen uitvoeren en bijstellen en het behalen van resultaten in de vorm van een eigen jaarcyclus. Centraal in deze jaarcyclus staan zelfevaluatie, intervisie en *Potlucks*; met andere woorden, het reflecteren op het eigen handelen is uitgangspunt voor uitwisseling en dialoog en daarmee voor kwaliteitsverbetering. Dit leidt altijd tot concrete plannen met beoogde resultaten die voortkomen uit en/of weer bijdragen aan de algemene beleidsplannen van de academie. Hierbij spelen vanzelfsprekend ook formele evaluatie-instrumenten als NSE, alumni enquête en de evaluatiegesprekken met studenten een centrale rol.

Het College van Bestuur is zich bewust van de noodzaak van een productief evenwicht tussen enerzijds de behoefte aan efficiëntie, effectiviteit en standaardisering en anderzijds veel ruimte voor eigen invullingen en voor verschillende werkmodellen en -stijlen. Ze streeft naar en werkt aan een zo'n evenwichtig mogelijke balans tussen *top-down* en *bottom-up* processen, waarbij ze de papieren evaluatielast, vaak samenhangend met kwaliteitszorg, zo beperkt mogelijk wil houden. Het gaat haar bovenal om de inzet op kwaliteit, het evalueren van bestaande praktijken, en waar nodig bijsturen van inspanningen en resultaten en de inzichtelijkheid daarvan voor externe stakeholders en eigen medewerkers.

6.2 Potlucks of Thoughts

Een van de belangrijkste hubs binnen de academie vormen de *Potluck of Thoughts*, respectievelijk voor studenten en voor docenten en stafmedewerkers.

Op 8 maart vond de *Potluck of Thoughts* voor docenten en staf plaats in Amersfoort. De opkomst, 90 deelnemers, gaf blijk van de grote behoefte aan het gesprek over de inhoud en de vorm van het onderwijs. Er werd volop gediscussieerd over een aantal gerichte onderwerpen die actuele discussies binnen de academie weerspiegelen:

- *Research as an Educational Gear*
- *Feedback as learning method*
- *The professional as teacher: double talent*
- *Cultural awareness: a Dutch international school*
- *The reflective teacher; a dialogue amongst peer*
- *Evaluating and assessing in artistic education*
- *Resilience and compassion*
- *Meeting of generations*
- *How to stimulate Mastery*

De *Potluck of Thoughts* voor studenten werd eveneens goed bezocht. Jammer genoeg vooral door eerste en tweede jaars studenten. Voor die van 2018 zullen coördinatoren en hoofden zich inzetten om vooral ook de ouderejaars studenten tot deelname te stimuleren.

Een paar opvallende uitkomsten van de Potluck van studenten:

- Studenten willen meer van docenten dan ze tot nu toe krijgen. Meer contacturen, meer (ervarings-)kennis en meer design expertise. 'Ik wil weten wie ze zijn en wat ze precies doen!'
- Studenten goede feedback en vinden ze de kwaliteit van beoordelingen onder de maat.
- Er is kritiek op het Engels van docenten.
- Studenten voelen een generatieverschil waar het gaat om het land van herkomst, cultural awareness, seksuele geaardheid en de actualiteit.
- Studenten willen minstens éénmaal in hun schoolloopbaan een vriendenproject doen
- Studenten geven aan meer betrokken te willen zijn bij 'alles in de school', of het nu gaat om werken in Z-bar, in de werkplaatsen of assisteren bij lessen.
- Ze willen niet geassocieerd worden met hun afkomst, willen meer zichzelf kunnen zijn. 'Laat het van ons afkomen' zo is hun pleidooi. Ze willen geen project maken dat Portugees is, omdat ze uit Portugal komen...

De uitkomsten van beiden potlucks vormen input voor de uit te zetten beleidsplannen in 2018 en verder.

6.3 Accreditatie van de Masters

Voor de accreditatie van de Master koos de academie voor Aequi als beoordelende en visiterende instelling. Vanzelfsprekend kozen we voor een gerenommeerd internationaal panel bestaande uit:

- Alexandra Midal, freelance curator and Tenured Professor in history and theory in design at HEAD, Genève
- Teal Ann Triggs, Professor of Graphic Design, Head of Research Degrees, School of Communication and Associate Dean, School of Communication, Royal College of Art, London

Het panel stond onder voorzitterschap van Ir. René Kloosterman, directeur Aequi en voorzitter van het panel.

In 2017 vond het eerste van twee bezoeken plaats tijdens de Graduation Show.

Tijdens dit bezoek beoordeelde het panel het niveau van onze afstudeerders. Men was onder de indruk van de kwaliteit van de eindwerken alsmede van de communicatieve vaardigheden van de afgestudeerden.

Gaandeweg het verdere accreditatieproces, waarin een zelfreflectierapport werd geschreven en onderliggende documentatie werd verzameld, bleek tot ieders tevredenheid dat de masters inmiddels uitgegroeid is tot een professionele organisatie, met een heldere en efficiënte structuur en goed functionerende communicatielijnen. Mede door de inhoudelijke link die de afdelingscoördinatoren met het onderwijs hebben functioneert de Masters als een eenduidig geheel ondanks de verschillende uitstroombroeken van de vier afdelingen.

6.4 Examencommissie

De activiteiten van de Examencommissie waren in 2017 gericht op verdere professionalisering:

- De Examencommissie woonde beoordelingen en examens bij
- De Examencommissie had regelmatig overleg met het College van Bestuur voor updates over de lopende onderwijsvernieuwing en de mogelijke en wenselijke consequenties voor de beoordelingen en de examenregeling.
- In 2017 heeft de Examencommissies gerichte modules gevolgd, georganiseerd door de Vereniging Hogescholen.
- In 2017 werden de eerste voorbereidingen getroffen voor de interviews die de accreditatiecommissie zal houden met de Examencommissie in 2018.

De samenstelling van de Examencommissie bleef ongewijzigd: een extern voorzitter en een docent lid. De Examencommissie werd bijgestaan door een van de beleidsmedewerkers (ambtelijk secretaris) en een secretaresse/notulist.

6.5 Nationale Studenten Enquete 2017

Uit de Nationale Studenten Enquete, dit jaar met een response van 38,8%, bleek dat studenten over het algemeen erg tevreden zijn over hun opleiding met een score van 4.05 op een schaal van 1 (zeer ontevreden) tot 5 (zeer tevreden). Als verbeterpunten werden onder andere aangegeven: Studiebegeleiding, studielast, informatievoorziening en studiefaciliteiten.

Studenten zijn tevreden over het niveau van het onderwijs, de connectie met vooropleiding, de mate waarin het onderwijs uitdaagt, de aandacht voor kritische houding, probleemoplossend vermogen, communicatieve vaardigheden en analytisch denken, de expertise van de docenten, de kwaliteitszorg en de internationale focus.

Potluck of Thoughts, 8 Maart 2017

Potluck of Thoughts, 8 Maart 2017

Werkplaatsen DAE

Donghwan Kam: 'After-photography'[™]
MA Social Design. Graduated: 2017
Eigen beeld

Donghwan Kam: 'After-photography'[™]
MA Social Design. Graduated: 2017
Foto: Nicole Marnati

7 Organisatie

7.1 Inleiding

De radicale kwaliteit en de community of talent die we nastreven, is ook de rode draad in onze organisatiestructuur:

Een heldere en transparante structuur is belangrijk voor het welbevinden en goed functioneren van een organisatie. Wij zien die structuur als een resultaat van het streven naar het faciliteren van de ambities en inhoudelijke ontwikkeling van de academie als gemeenschap als geheel en haar medewerkers afzonderlijk.

Structuren en processen vormen de bedding waarin inhoudelijke activiteiten geïnspireerd, veilig en efficiënt kunnen plaatsvinden. Aansturing vindt plaats op basis van inhoudelijke en/of artistieke kwaliteit en verdeling van verantwoordelijkheden en niet op basis van een organisatorische hiërarchie.

Evalueren van het functioneren gebeurt door dialoog en zelfreflectie: Het organiseren van 'hubs/knooppunten', inhoudelijk overleg waar *reflective practitioners* samenwerken, kennis delen, en ervaringen uitwisselen met oog op verbetering van het onderwijs, onderzoek en organisatie.

7.2 Teams en rollen

De academie is een platte organisatie waarbinnen in 2017 zelfsturende teams zich verder ontwikkelden en functioneerden. Zich bewust van de valkuilen van het werken in zelfsturende teams streeft het College van Bestuur, met oog op talentontwikkeling, naar een organisatie waarin zoveel mogelijk de zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van en samenwerking tussen medewerkers in diverse rollen centraal staat.

7.2.1 Management Team (MT)

In 2017 verstevigde de academie haar organisatiestructuur door een helderder verdeling van taken en verantwoordelijkheden binnen het Management Team (MT). Het MT coördineert de vier poten van de academie. Onder voorzitterschap van de leden van College van Bestuur lid verantwoordelijk voor het Creatieve beleid, Onderwijs, Onderzoek en Organisatie, komen daarin samen het management voor Operations, Financiën, HR en Communicatie. Voor de laatste plek in het MT is de werving in 2017 gestart.

7.2.2 Beleidsbureau

Vanaf September 2017 kreeg het Beleidsbureau versterking van een senior-beleidsmedewerker Onderwijs en een beleidsmedewerker die de studentenzaken op zich zal nemen. Een scherpere taakverdeling tussen de collega's zal de slagkracht van het bureau nog verder verbeteren. Het bureau draagt in grote lijnen zorg voor beleidszaken betreffende organisatie, onderwijs en onderzoek.

Aandachtsgebieden zijn bestuurlijk/juridische zaken, beurzen en subsidies, professionalisering, kwaliteitszorg en onderwijsvernieuwing.

Het Beleidsbureau fungeert als 'spin in het web' tussen College van Bestuur en onderwijs, onderzoek en organisatie.

7.3 Design Academy Eindhoven als 'groene' school

Duurzaamheid is een integraal onderdeel van onze visie op onderwijs en organisatie en is een van topprioriteiten van het College van Bestuur. Het beleid is om studenten, staf en de hele acadiegemeenschap te betrekken bij de zoektocht naar de ontwikkeling van een duurzame groene school, die de zorg voor de omgeving promoot en modelleert.

In 2017 werkten we intensief samen *The Naturel Step*. Vrienden van de academie, zoals Gemeente Eindhoven, Woonbedrijf en het Waterschap Dommel gingen ons daarin voor. Hun enthousiasme en succes werkten inspirerend. De *The Naturel Step* benadering van duurzaamheid sprak ons onmiddellijk aan. In hun woorden:

'Een succesvolle verandering begint in de hoofden en harten van de mensen met wie je samenwerkt. Daarom is het zo belangrijk om iedereen te betrekken. Niet in iedereen altijd en in iedere fase, maar uiteindelijk wordt het alleen een succes als het door iedereen omarmt wordt. De duurzaamheidsuitdaging is van ons allemaal en we bereiken alleen succes als iedereen een klein stukje van de oplossing aandraagt. Ons doel is om jou en je collega's, klanten en partners zo snel mogelijk de taal en aanpak te leren want alleen samen bereiken we duurzame succes.'

Zij hebben al meer van 25 jaar ervaring met het 'vergroenen' en verduurzamen van organisaties. Hun missie is inmiddels ook de onze: versnellen van de overgang naar een duurzame samenleving i.c. academie.

Inmiddels zijn er al aardig wat resultaten geboekt. De projectgroep maakte een veelbelovend begin met het betrekken van studenten, docenten en medewerkers bij het project.

Onder meer door het organiseren van workshops onder leiding van *The Naturel Step*. Doel ervan is het creëren van 'groen' bewustzijn en het promoten van het gedachtegoed van *Cradle to Cradle*.

Het gebouw van Design Academy Eindhoven heeft een A-status. De projectgroep ziet mogelijkheden voor het aanbrengen van zonnepanelen en het realiseren van een 'groen' dak. Het aantrekken van een enthousiaste, nieuwe coördinator Z-Bar zorgde voor een rijkgeschakeerd aanbod van vooral gezonde, zo mogelijk biologische en regionaal geteelde etenswaar.

7.4 Optimaliseren van de bedrijfsvoering

De grotere slagkracht van het MT betekende dat er tal van eerdere initiatieven met betrekking tot interne organisatorische processen werden geëffectueerd, ter verbetering van de bedrijfsvoering. Zo werd in 2017 de eerste fase van het online studentenvolgsysteem in 2017 geïmplementeerd. Ook de financiële projectadministratie en het digitale formatiesysteem werden in 2017 gedigitaliseerd. HR zette de eerste stappen met het in kaart brengen van de gevolgen van de DBA-wetgeving voor ons instituut. Belangrijke verbetering in de bedrijfsvoering betrof de voorbereiding op de implementatie van een digitaal HR-platform waarin een aantal HR-processen zijn gedigitaliseerd. Onderdeel van de vernieuwingen was systematische training van betreffende financiële en HR-medewerkers in het gebruik en de toepassing van de verschillende processen en systemen. Daarnaast kregen beoogde budgethouders een alom gewaardeerde en op maat gesneden training projectmanagement.

7.5 Projectmanagement en budgethouders

Een van de voornemens uit 2016, verantwoordelijkheden lager in de organisatie leggen en het eigenaarschap van activiteiten en projecten bevorderen, kreeg in 2017 concreet vorm door de feitelijke invoering van projectmanagement en de daarmee samenhangend benoeming van budgethouders. In juni kregen de beoogde projectleiders samen met het College van Bestuur een intensieve training projectmanagement. Inmiddels was de financiële projectadministratie operationeel, waardoor elke projectleider in zijn of haar rol als budgethouder kon beschikken over een up-to-date overzicht van de financiële stand van zaken van zijn of haar lopende projecten. Budgethouders beheren met andere woorden hun eigen budget en zijn budgetverantwoordelijk voor hun projecten. Resultaatverantwoordelijkheid als feitelijk en duurzaam organisatieprincipe werd daarmee voor het eerst gemeengoed binnen de academie.

7.6 Operations

Servicebureau

In 2017 is een vaste coördinator voor het Servicebureau aangesteld. Zij fungeert als Front Office en stuurt in die functie Z-bar en de conciërges aan, en zorgt ervoor dat bijvoorbeeld reserveringen van ruimtes e.d. worden uitgevoerd. Het Servicebureau is daarmee herkenbaar voor iedereen en verantwoordelijk voor alles wat met de interne dienstverlening heeft te maken. Per 1 oktober 2017 is de schoonmaak via een Europese aanbesteding gegund aan Gom Schoonhouden.

Z-bar

Vanaf zomer 2017 heeft de Z-Bar een enorme impuls gegeven aan haar dienstverlening zowel wat betreft het assortiment als de openingstijden. Vanaf november konden studenten en medewerkers tijdens de avondopening van Z-Bar zelfs een warme maaltijd nuttigen.

De verbeterde dienstverlening heeft geleid tot een aanmerkelijke groei van bezoekersaantallen en daarmee van de omzet. De medewerkers van de Z-Bar verzorgen eveneens de catering bij interne bijeenkomsten en zijn betrokken bij de cateringdienstverlening bij grote evenementen zoals de Graduation Show.

Het kwaliteitsbeleid bij de Z-Bar is gericht op het aanbieden van gezonde en versbereide voeding, dat wordt aangeboden in een breed en afwisselend assortiment.

Conciërges

Vanuit het streven naar duidelijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden is een van de conciërges in 2017 benoemd tot senior. De opdracht aan hem is onder meer zoveel mogelijk intern onderhoud door de conciërgerie te laten plaatsvinden. Daartoe gingen alle conciërges een zogenaamde op V.O.P.-cursus - een Voldoende Onderricht Persoon - een wettelijke verplichting voor kleine reparaties en onderhoudswerkzaamheden aan elektrische installaties in het gebouw. De organisatie van een mobiele gereedschapset werd het symbool van het groeiende besef van het eigenaarschap van ons gebouw. Daarnaast kozen we in 2017 voor vaste partners in service en onderhoud.

Een en ander betekende een enorme verbetering zowel in het onderhoud zelf als in het gevoel 'baas te zijn in eigen huis'.

Werkplaatsen

De aanstelling van een teamleider voor alle werkplaatsen betekende betere afstemming, uitwisseling en planning van aanschaf voor de werkplaatsen.

Ook het duidelijker onderscheid tussen senior-werkplaatsinstructeurs en instructeurs geeft mogelijkheden om ook vanuit de werkplaatsen zelf een proactieve afstemming met het onderwijs te realiseren.

Inmiddels vroegen de ontwikkelingen in het 3D printen en laser-cutting meer ruimte. Deze ruimte is in 2017 uiteindelijk door de betreffende medewerkers zelf op een van de tussen-etages ontworpen, ontwikkeld en ingericht.

Bibliotheek

De uitstekende kwaliteit en het hoge niveau van de collectie van de academiebibliotheek kan rekenen op algemene waardering van zowel studenten als docenten en kan in alle opzichten voldoen aan de noodzakelijke theoretische verdieping die we als academie voorstaan.

ICT

Het serverpark van de academie is aan vervanging toe. Dit is een van de redenen waarom in 2017 diepgaand van gedachte is gewisseld met de afdeling ICT. Ook bij het MT stond de kwestie, en hoe deze op te lossen in het jaar 2018 op de agenda. Inmiddels heeft alles zijn beslag gekregen in een degelijk beleidsplan dat in 2018 uitgevoerd gaat worden.

Studentenzaken

De doorontwikkeling van het door aangeschafte studentenvolgsysteem, Traject Planner, betekende in 2017 een verdergaande digitalisering van onder meer beoordelingsformulieren voor de Propedeuse en het 2e jaar en het volgsysteem van Exchange studenten, zowel inkomend als uitgaand. Uiteindelijk doel is dat iedere student via intranet volledig inzicht in de eigen voortgang en prestaties heeft.

Om te voldoen aan de nieuwe wetgeving die ingaat in mei 2018 is in 2017 een start gemaakt met het project Privacy en Archivering, in samenwerking met het Beleidsbureau. Het beleidsplan daarvoor is inmiddels in uitvoering.

Huisvesting

Design Academy Eindhoven is trots op haar huisvesting: een monumentaal fabriekspan, symbool van historie, industrie, cultuur, licht, openheid, transparantie en toegankelijkheid. De inrichting zoals de academie die heeft vormgegeven sluit hierbij aan, deze stimuleert een directe en open omgang tussen studenten, docenten, medewerkers en College van Bestuur. Open ruimtes en flexibele werkplekken nodigen uit tot ongedwongen contact, los van status en positie. Het gebouw ademt de cultuur van de academie.

Het is met respect voor dit Rijksmonument dat we in 2017 met toestemming van de eigenaren een aantal bouwkundige ingrepen hebben gepleegd. In dat kader is ook de fotostudio een kwartslag gedraaid op vloer 2 wat naast de doorloop ook bijdroeg aan de esthetiek en het gebruik van die vloer. Op vloer 5 hebben we een werkruimte ingericht met afzuiging naar het dak met inachtneming van het monumentale gevelbeeld, dus zonder verstoren van het beeld vanaf het maaiveld. Alle verbouwingen hielden vanzelfsprekend rekening met de voor de academie geldende brandcompartimentering en veiligheidsmaatregelen.

7.7 Medezeggenschap

Ondernemingsraad

In 2017 bestond de Ondernemingsraad uit de volgende personen (naast deze personen faciliteert de academie de OR met secretariële ondersteuning):

<i>Hans van der Markt</i> (Docent Public/Private)	<i>Voorzitter</i>
<i>Anita Pauwels</i> (Senior Coordinator Student Administration)	<i>Secretaris</i>
<i>Peter van Casteren</i> (Study Guidance, lid Editorial Team, Coordinator Propaedeutic year Team leader DAE Workshops)	<i>Lid</i>
<i>Tessa Blokland</i> (Relation manager Educational Projects and Alumni)	<i>Lid</i>
<i>André Wiersma</i> (Senior Werkplaatsinstructeur)	<i>Lid</i>

De OR vergaderde met het College van Bestuur en, waar nodig, andere stafleden op de volgende data:

7 februari, 25 april, 6 juni, 29 augustus en 19 december.

Eind 2017 zijn voorbereidingen getroffen voor het werven van nieuwe OR-leden. Het streefgetal voor de omvang van de OR is zeven leden: docenten en stafmedewerkers.

In 2017 heeft de OR zich over de volgende onderwerpen gebogen c.q. advies uitgebracht aan het College van Bestuur:

- de begroting voor 2017,
- nieuwe en aangepaste functieprofielen,
- de regeling duurzame inzetbaarheidsuren (DI-uren),
- een nieuw personeelsadministratiesysteem,
- eventuele aanpassing van het OR reglement zodat ook ZZP'ers zitting kunnen nemen in de OR, resultaten van de Potluck van studenten,
- inzet van studenten assistenten bij de werkplaatsen,
- invoering van digitale loonstrook en online verlofkaart,
- de onderwijsbijeenkomsten met docenten in het kader van de onderwijsvernieuwing,
- de verbouwing tijdens de zomer,
- de OER van de Bachelors en de Masters en
- de invoering van docentenevaluaties in samenhang met mogelijkheden voor intervisie.

Student Council

De Student Council speelt een actieve rol binnen de academie en is nauw betrokken bij alle ontwikkelingen in het Bachelor en Masteronderwijs. Iedere zes weken ontmoet de Student Council de Directeur Onderwijs, Onderzoek en Organisatie en wordt de inbreng van de studenten bij actuele plannen en onderwerpen besproken en getoetst. Met ondersteuning van stafmedewerkers organiseert de Student Council elk jaar de Potluck of Thoughts voor studenten die in 2017 in januari plaatsvond. Zij zorgen voor een uitstekende verslaglegging die voor het College van Bestuur een belangrijke input levert voor het prioriteren van verbeteringen in het onderwijs en de organisatie.

Per september 2017 bestond de *Student Council* uit de volgende leden:

Paul Grünenwald
(2^e jaars Man and Leisure)

Zavier Wong
(2^e jaars Public/Private)

Roxane De Jong
(4^e jaars Man and Communication)

Karin Fischnaller
(2^e jaars Masters Information Design)

Karl Moubarak
(2^e jaars Man and Communication)

Elisa Otañez
(2^e jaars Masters Social Design)

Chair

Vice Chair

Member

Member

Member

Member

Cursus Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid en Examinering

Een groep van 11 docenten rondde deze cursus in 2017 met succes af.

De cursusleiding was in handen van twee cursusleiders verbonden aan respectievelijk Fontys en Aeres. Een van hen verzorgde de afgelopen jaren diverse trainingen voor de academie en was zodoende vertrouwd met onze onderwijspraktijk. De inzet en kritische inbreng van onze docenten samen met de deskundigheid, flexibiliteit en ervaring van de cursusleiders zorgden voor veel inspiratie, enthousiasme en humor.

Intensieve training coachingsvaardigheden voor Guides

Het persoonlijke profiel en de professionele ambities van de individuele student vormen een belangrijke leidraad voor de weg die hij of zij door de opleiding aflegt. Die leerweg komt tot stand door weloverwogen keuzes die voortkomen uit hun persoonlijke kwaliteiten, fascinaties en nagestreefde profiel afgezet tegen het onderwijsaanbod van de academie. Dat keuzeproces verdient in onze optiek ondersteuning door designprofessionals die het vakgebied overzien, die geen belang hebben bij de keuze van de student anders dan die, die voor de betrokken student een optimale combinatie vormt tussen (het ontdekken van) de eigen ambitie van de student en een haalbare en reële professionele profilering.

Designers die deze rol ambiëren noemen we 'guides'.

Zo'n nieuwe taak, speciaal in het leven geroepen vanuit de typische kenmerken van het onderwijs binnen Design Academy Eindhoven, vraagt om ondersteuning. Tijdens 8 intensieve trainingsbijeenkomsten onder leiding van een externe trainer verbeterden de guides hun vaardigheden op het gebied van gesprekstechnieken, situationeel begeleiden, coachen, omgaan met weerstanden en het stimuleren van reflectieve vaardigheden van studenten.

Training BHV (bedrijfshulpverlening) en BHV-ploegleider

Begin 2017 volgden 14 BHV'ers de herhalingstraining. Daarnaast werden twee nieuwe ploegleiders opgeleid.

Training projectmanagement

De groep van 12 budgethouders c.q. projectmanagers kreeg voor de zomervakantie training in projectmanagement onder leiding van Triple Plus. In het najaar organiseerde het College van Bestuur een interne bijscholingsbijeenkomst samenhangend met het nieuwe geautomatiseerde financiële projectbeheersysteem. De training krijgt een vervolg in 2018.

Individuele deskundigheidsbevordering

In 2017 volgden docenten en werknemers van de academie tal van individuele cursussen en/of trainingen onder meer op het gebied van materialen en facilitair beheer. Anderen volgden de leergang 'Deep democracy' of namen deel aan de masterclass Recruitment & Arbeidscommunicatie.

7.8 Vertrouwenscommissie

De vertrouwenscommissie ongewenste omgangsvormen en integriteit bestaat uit twee gekwalificeerde vertrouwenspersonen, beide medewerkers van Design Academy Eindhoven.

In 2017 zijn enkele individuele gesprekken aangevraagd en gevoerd met medewerkers en studenten; daaruit is een klacht voorgedragen aan en behandeld door de klachtencommissie. Tevens is in 2017 een aanzet gedaan tot uitbreiding van de vertrouwenscommissie met een extern lid.

7.9 Deskundigheidsbevordering

Kwaliteitsontwikkeling: scholing en professionalisering

Design Academy Eindhoven is een kleine organisatie waarbinnen hooggekwalificeerde professionals, meestal naast hun eigen beroepspraktijk, hun bijdrage aan ons onderwijs leveren. Ook voor wat betreft de ondersteunende organisatie streven we naar the best person for the job. De academie kent daarom veel mogelijkheden voor professionele ontwikkeling. Bijvoorbeeld door het aannemen van steeds andere onderwijs- en/of organisatirollen binnen diverse teams. Zo kan een docent zich bijvoorbeeld naast bestaande werkzaamheden gaan richten op internationalisering en op dat domein grote expertise ontwikkelen, mede door scholing. De academie biedt zo diverse inhoudelijke doorgroeimogelijkheden. Tegelijk kent de academie een fijnmazig pakket aan scholingsmogelijkheden, van cursussen Engels tot didactische scholing en de optie om een master- of PhD-traject te volgen. Het dialogue-programme van de academie biedt een diversiteit aan lezingen, debatten en symposia; dit actuele en reflectieve programma biedt daardoor de mogelijkheid tot relevante algemene scholing. (Hoofd)docenten en lectoren worden regelmatig gevraagd hier een bijdrage aan te leveren, waardoor de hele academie-gemeenschap kennis kan nemen van hun visie en expertise.

Opleidingen

Verschillende docenten en medewerkers startten of vervolgden hun Masteropleiding en/of PhD traject, waaronder de *Master of Finance and Control* en de *Master of Business Administration* (specialisatie informatiemanagement voor de overheid).

7.10 Cao en arbeidvoorwaarden

In 2017 is de regeling Duurzame Inzetbaarheid vastgesteld in samenspraak met de Ondernemingsraad. De regeling is vervolgens geïmplementeerd. Voor zover de medewerkers recht hadden op zogenaamde duurzame inzetbaarheidsuren (DI), zijn deze uren inzichtelijk gemaakt. Diverse medewerkers hebben in het kader van het vergroten van hun duurzame inzetbaarheid hun DI-rechten ingezet.

Tevens zijn voorbereidingen getroffen voor de inrichting van een nieuw Personeelsinformatiesysteem, ten behoeve waarvan de HR-processen zijn beschreven. De cao en de aanvullende arbeidsvoorwaarden vormden hierbij het uitgangspunt.

7.11 Overige wet- en regelgeving

In 2017 zijn alle voorbereidingen getroffen om de wet DBA voor freelancemedewerkers te implementeren, daarbij anticiperend op de wet- en regelgeving. Het beleid hiervoor is ontwikkeld en op onderdelen geïmplementeerd, ondanks de bepalingen uit het regeerakkoord over mogelijke wijzigingen in of vervanging van de wet DBA. Zolang er nog geen vervangende wetgeving is, is het voorkomen van schijnzelfstandigheid leidend in het DBA-beleid van DAE. Dit is namelijk een van de belangrijkste doelstellingen van de wet DBA. Bij de inzet van medewerkers wordt gewerkt met een stroomschema om te bepalen welke contractvorm het meest passend is. De ontwikkelingen op gebied van de wet DBA worden nauwlettend gevolgd, waarbij zorgvuldig wordt afgewogen of er mogelijk sprake is van schijnzelfstandigheid versus de door DAE gewenste flexibiliteit voor wat betreft inzet van medewerkers.

7.12 Instroom, doorstroom en uitstroom van medewerkers

De instroom van nieuwe medewerkers bedroeg 34 personen. Deels kwam de instroom doordat medewerkers vertrokken maar ook door uitbreiding van formatie. Verder boden we plek aan een stagiaire om ervaring op te doen.

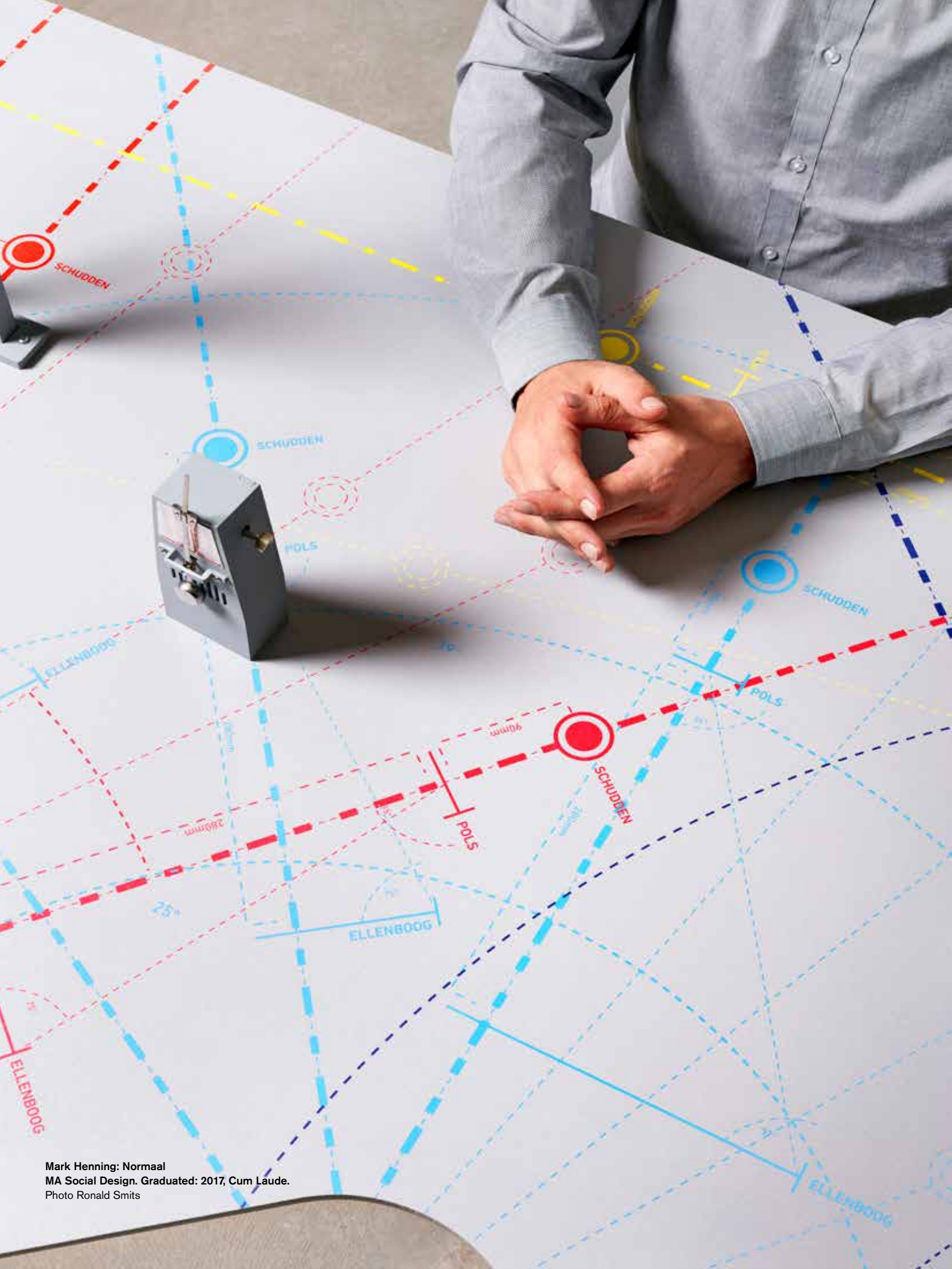
In 2017 gingen 24 medewerkers uit dienst, waarvan 13 medewerkers werkzaam in het onderwijs en 11 medewerkers in de ondersteunende diensten. 2 medewerkers vertrokken op eigen verzoek en 2 medewerkers bereikten de pensioengerechtigde leeftijd.

7.13 Gezondheidsbeleid

Om medewerkers te ondersteunen bij hun persoonlijke ontwikkeling is in 2017 in toenemende mate coaching ingezet. De hulpvragen richtten zich vooral op de psycho-sociale aspecten van hun werk en leven of bij het zoeken naar een betere work-life balance. Het doel van coaching was primair gericht op vergroting van duurzame inzetbaarheid en mentale belastbaarheid. Ten aanzien van gezondheidsbeleid is wederom stoelmassage aangeboden. Ongeveer 30 medewerkers maakten afgelopen jaar gebruik van deze voorziening.

7.14 Beleid beheersing uitgaven inzake uitkeringen na ontslag

In 2017 heeft oriëntatie plaatsgevonden op partijen die ondersteunen in werk-naar-werk-trajecten teneinde de voormalige medewerker nieuwe loopbaanperspectieven te bieden en de duur van de WW-uitkering te verkorten. De werkgever is immers eigen risicodragers voor de WW en de bovenwettelijke WW-uitkering.

Mark Henning: Normaal
MA Social Design. Graduated: 2017, Cum Laude.
Photo Ronald Smits

8 Financiën

Inhoudsopgave

1. Financieel beleid	54
2. Strategische financiële doelstelling	54
3. Jaarrekening 2017	54
4. Treasury-management	58
5. Continuïteitsparagraaf	59
6. Risicomanagement	62
7. Notitie Helderheid	63

1. FINANCIEEL BELEID

Het financieel beleid is gericht op handhaving van de bedrijfs-economische continuïteit voor de middellange en lange termijn. Dit wordt uitgedrukt in een solvabiliteitsnorm van 35% en een liquiditeitsnorm van 100%. De rendementsdoelstelling is gericht op een evenwicht tussen de reguliere baten en lasten.

2. STRATEGISCHE FINANCIELE DOELSTELLING

De strategische doelstelling ten aanzien van het financieel beleid voor de lange termijn is het creëren van een stabiele financiële omgeving, waarbinnen Design Academy Eindhoven kan vernieuwen, ontwikkelen en excelleren.

3. JAARREKENING 2017

Voor de toelichtingen op de balans en de staat van baten en lasten wordt verwezen naar bijgaande jaarrekening.

BALANS per 31 december 2017

FINanciële ratio's

SOLVABILITEIT

Door middel van de solvabiliteit wordt gekeken of een organisatie in staat is om op lange termijn aan haar schulden te kunnen voldoen. De solvabiliteit wordt uitgedrukt in een kengetal. Hiermee wordt de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal uitgedrukt in een percentage. De onderwijsinspectie hanteert een signaleringgrens van 30%. De Raad van Toezicht hanteert een grens van 35%.

Solvabiliteit	per 31.12.16	per 31.12.17
Solvabiliteit 1 (excl. voorzieningen)	41%	36%
Solvabiliteit 2 (incl. voorzieningen)	48%	40%
Norm DAE (obv solvabiliteit 1)	35%	35%
Signaleringsgrens onderwijsinspectie (Solv 2)	30%	30%

LIQUIDITEIT

Hiermee wordt de verhouding aangegeven tussen beschikbare middelen op korte termijn (de vlottende activa) en de kortlopende schulden, en daarmee de mate waarin de verschaffers van het kort vreemd vermogen uit de vlottende activa kunnen worden betaald. De onderwijsinspectie hanteert een signaleringgrens van 50%. De Raad van Toezicht hanteert een grens van 100%.

Liquiditeit	per 31.12.16	per 31.12.17
Liquiditeit	163%	130%
Norm DAE	100%	100%
Signaleringsgrens onderwijsinspectie	50%	50%

WEERSTANDSVERMOGEN

Het weerstandsvermogen geeft de verhouding weer tussen het eigen vermogen en de totale baten.

Weerstandsvermogen	per 31.12.16	per 31.12.17
Weerstandsvermogen	17%	14%
Norm DAE	nvt	nvt
Signaleringsgrens onderwijsinspectie	5%	5%

De financiële **ratio's** zijn allen hoger dan de signaleringgrenzen van de onderwijsinspectie. In de begroting over het boekjaar 2016 heeft de Raad van Toezicht extra middelen ingezet voor strategische projecten, waarbij op incidentele basis voor de jaren 2016 en 2017 een min-begroting werd goedgekeurd. Dit met als doel om overtollige reserves in te zetten voor strategische doelen. Een nadere specificatie is opgenomen onder **strategische projecten**.

KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in het verloop van de liquide middelen, als gevolg van de mutaties tussen de balansposten per 31 december 2017 en 31 december 2016.

Het saldo aan liquide middelen daalde in 2017 met € 502.000.

Afname:

- Nadelig saldo boekjaar 2017 (exclusief afschrijvingen) € 200.000
- Investerings in materiële vaste activa € 374.000
- Onttrekkingen (personele) voorzieningen € 119.000
- Toename voorraden € 7.000
- Toename vorderingen op korte termijn € 37.000

Toename:

- Toename kortlopende schulden € 222.000
- Dotaties aan (personele voorzieningen) € 13.000

Investerings in materiële vaste activa

De investeringen in 2017 waren met name gericht op de herinrichting van de onderwijsafdelingen. De masters verhuisde van de tweede naar vijfde afdeling, de propedeuse verhuisde naar de tweede afdeling en het overige bachelor-onderwijs is geconcentreerd op de vierde etage.

Personele voorzieningen

In 2016 werden de contracten van enkele medewerkers met een grotere aanstelling, niet verlengd en werd van één medewerker het contract ontbonden. De lasten werden geboekt in het jaar 2016, de financiële afwikkeling vond plaats in 2017.

Kortlopende schulden

De toename komt deels voort uit het late moment van indienen van facturen voor de Graduation-show (€ 88.000), en een hoger bedrag aan vooruit ontvangen collegegelden (€ 50.000).

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

RESULTAAT

Het nadelig resultaat over het boekjaar 2017 bedroeg € 281.000.

Begroot was een nadelig saldo van € 582.000.

Over 2016 werd een positief resultaat van € 276.000 behaald

Het resultaat over 2017 was € 301.000 beter dan begroot (grotendeels door hogere rijksbijdrage), en € 557.000 slechter dan in 2016 (in het bijzonder veroorzaakt door de incidentele inzet voor strategische projecten).

Analyse van de verschillen ten opzichte van de begroting 2017 en het boekjaar 2016

<u>Afwijkingen ten opzichte van:</u>	<u>BEGROTING</u>	<u>2016</u>
Baten		
Rijksbijdragen OCW/EZ	404	35
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	-3	38
College-, cursus, les- en examengelden	-5	83
Baten werk in opdracht van derden	47	-43
Overige baten	46	12
Subtotaal	489	125
Lasten		
Personeelslasten	15	-169
Afschrijvingen	27	-6
Huisvestingslasten	-61	-55
Overige lasten (incl. strategische projecten)	-164	-446
Subtotaal	-183	-676
Financiële baten en lasten	-5	-6
Totaal	301	-557

RIJKSBIJDAGEN

Een instelling wordt bekostigd op basis van het aantal, voor bekostiging in aanmerking komende studenten, vermenigvuldigd met de prijs per student. De instelling heeft alleen invloed op het aantal studenten. De prijs per student wordt bepaald door het ministerie. Daar bovenop ontvangt een instelling nog onderwijsopslagen en doeluitkeringen. Het prestatieafhankelijke deel (studenten x prijs) bedroeg in 2017 64%.

De meeropbrengst van € 404.000 is te verbijzonderen in:

- Hogere prijs per student: € 256.800
- Honorering bezwaarschrift ten aanzien van 6 studenten (oorspronkelijk afgekeurd voor bekostiging: € 42.200)
- Hogere toeslagen: € 105.000

Bekostigde aantallen, peildatum	okt 14	okt 15
Aantal bekostigde bachelors	451	434
Aantal bekostigde masters	74	72
Aantal bekostigde diploma's BA	113	92
Aantal bekostigde diploma's MA	23	35
Totaal	661	633

COLLEGEGELDEN

AANTAL STUDENTEN	st.jr 16/17	st.jr 17/18
Bachelors	562	561
Masters	129	152
Totaal	691	713

PERSENELE LASTEN

De personele lasten stegen in 2017 ten opzichte van 2016 met € 169.000 (2,8%). Zonder rekening te houden met de vrijval van, en dotaties aan de personele voorzieningen, is er sprake van een toename van € 296.000 (5%). Bestaande uit:

- Brutolonen en salarissen € 5.000
- Pensioenen en sociale lasten € 96.000 (stijging afdracht percentages)
- Personeel niet in loondienst € 192.000 (volume-toename, bij gelijkblijvende tarieven)
- Overige € 3.000

In 2017 stegen de vergoedingen voor personeel niet in loondienst voornamelijk door een hogere inzet van:

- Coördinatoren van de masters € 105.300 (in 2016 deels in loondienst)
- Onderwijsgevend personeel € 49.000
- Uitzendkrachten in de z-Bar € 31.700
- Overige € 6.000

FORMATIE IN FTE	2017	2016	mutatie
Niet onderwijsgevend personeel	26,8	26,1	0,7
Onderwijsondersteunend personeel	9,8	8,4	1,4
Onderwijsgevend personeel BA	17,9	18,3	-0,3
Onderwijsgevend personeel MA	6,0	5,2	0,8
Werkplaatsen	13,3	13,0	0,2
Onderzoek	2,8	2,2	0,6
Totaal	76,6	73,1	3,4

De toename van het onderwijsondersteunend personeel betreft voornamelijk de inzet van tijdelijke krachten in de z-Bar ter vervanging van ziekte.

GEMIDDELDE PERSONELE LASTEN	2017	2016
Gemiddeld aantal fte's	76,6	73,1
Gemiddelde personele lasten (incl. mutatie voorzieningen)	80.500	82.100
Gemiddelde personele lasten (excl. mutatie voorzieningen)	80.400	80.100

Verhouding onderwijzend en niet-onderwijsgevend personeel

Onderwijzend personeel: 61% (2016 60%)

Niet onderwijsgevend personeel: 39% (2016 40%)

Medewerkers in loondienst

Gemiddeld waren er in 2017 57,9 fte in dienst bij Design Academy Eindhoven (2016 57,0 fte).

Hiervan zijn er 0 werkzaam in het buitenland (2016 0).

Freelance

Het aantal ingehuurd freelancers bedroeg in fte's: 18,7 (2016 16,1). Het gemiddelde uurtarief bedroeg in 2017 € 48 (2016 € 46).

DECLARATIES BESTUURDERS

NAAM	overige kosten	reiskosten binnenland	reiskosten buitenland	representatie kosten
J. Grima	2.837	34	4.248	0
J. Ossewold	3.073	5.252	742	0
Totaal	5.910	5.286	4.990	0

STRATEGISCHE PROJECTEN

Strategische projecten	jaarrek 17	begroot 17	jaarrek 16
Kwaliteitsverbetering	40	39	92
Professionalisering	109	162	82
Onderwijsontwikkeling	46	6	1
Facilitaire voorzieningen	33	113	33
Verbetering bedrijfsvoering	217	201	39
Totaal	445	521	247

4. TREASURYMANAGEMENT

Vrij vertaald wordt met treasurymanagement bedoeld: alle activiteiten gericht op een optimaal beheer van de geldmiddelen.

Het doel van het treasurymanagement is:

De financiële activa en passiva en de financiële stromen zodanig te beheren dat de continuïteit van het primaire proces en de bedrijfsvoering gewaarborgd is. Design Academy Eindhoven heeft voldaan aan de richtlijnen van het Ministerie van OC&W, vastgelegd in de "Regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek 2010" (tot en met 30 juni 2016) en de "Regeling beleggen en belenen en derivaten OCW 2016" (m.i.v. 1 juli 2016).

Als belangrijkste risico's worden onderkend:

Liquiditeitsrisico - Liquiditeitsrisico is het risico dat men over onvoldoende middelen beschikt om aan de directe verplichtingen te voldoen.

Solvabiliteitsrisico - Solvabiliteitsrisico is het risico dat eigen vermogen of garantievermogen onvoldoende is om op lange termijn aan de verplichtingen te voldoen.

Informatievoorziening

De informatievoorziening aan het College van Bestuur en de Raad van Toezicht is gebaseerd op de kasstroomprognose zoals deze is opgenomen in de planning en control-cyclus.

Verantwoordingsinformatie

Het eigen vermogen van DAE bestaat geheel uit publieke middelen. Er vindt dan ook geen afscheiding plaats voor andere middelen.

Liquide middelen

Design Academy Eindhoven belegt haar overtollige liquide middelen slechts op deposito- en andere spaarrekeningen bij Nederlandse banken als Rabobank en ABN AMRO.

De overtollige middelen worden gespreid over voornoemde banken uitgezet.

5. CONTINUITEITSPARAGRAAF

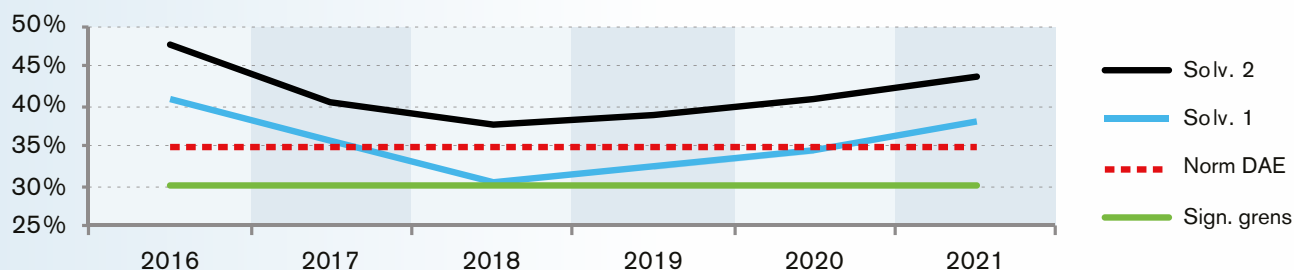
De Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO) is uitgebreid met een voorschrift dat voorziet in de opname in het jaarverslag van een zogeheten Continuïteitsparagraaf. Hiermee wordt zicht geboden op het verwachte exploitatieresultaat en de ontwikkeling van de vermogenspositie.

MEERJARENPECTIEF 2018 – 2021

BALANS	per 31.12.17	per 31.12.18	per 31.12.19	per 31.12.20	per 31.12.21
Activa					
Materiële vaste activa	507	589	542	477	420
Financiële vaste activa	375	375	375	375	375
Subtotaal	882	964	917	852	795
Vlottende activa					
Vorraden	52	47	47	47	47
Vorderingen	370	370	370	370	370
Liquide middelen	2.824	2.582	2.693	2.887	3.162
Subtotaal	3.246	2.999	3.110	3.304	3.579
Totaal activa	4.128	3.963	4.027	4.156	4.374
Passiva					
Eigen vermogen	1.478	1.205	1.310	1.439	1.657
Voorzieningen	185	293	252	252	252
Kortlopende schulden	2.465	2.465	2.465	2.465	2.465
Totaal passiva	4.128	3.963	4.027	4.156	4.374

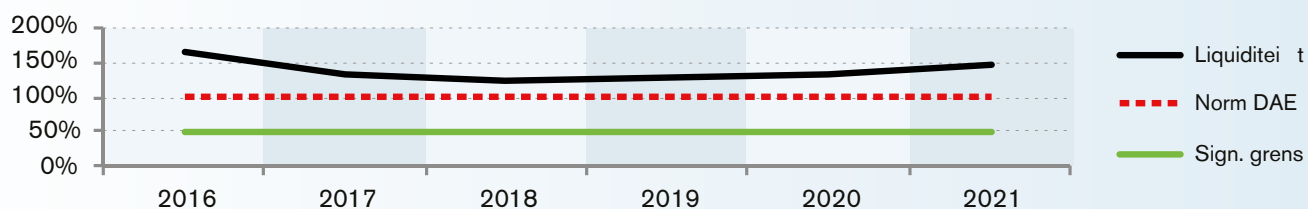
RATIO'S

SOLVABILITEIT	per 31.12.17	per 31.12.18	per 31.12.19	per 31.12.20	per 31.12.21
Solvabiliteit 1 (excl. voorzieningen)	36%	30%	33%	35%	38%
Solvabiliteit 2 (inclusief voorzieningen)	40%	38%	39%	41%	44%
Norm DAE (obv solvabiliteit 1)	35%	35%	35%	35%	35%
Signaleringsgrens onderwijsinsp. (solv 2)	30%	30%	30%	30%	30%

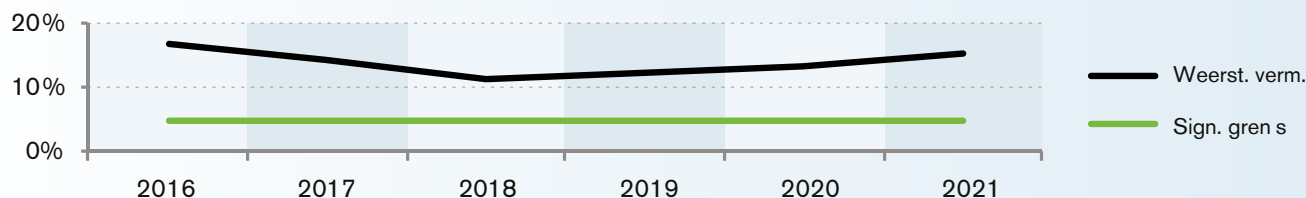

Stichting Design Academy Eindhoven financiert de komende jaren haar activiteiten geheel uit eigen middelen.

LIQUIDITEIT	per 31.12.17	per 31.12.18	per 31.12.19	per 31.12.20	per 31.12.21
Liquiditeit	130%	120%	124%	132%	143%
Norm DAE	100%	100%	100%	100%	100%
Signaleringsgrens onderwijsinspectie	50%	50%	50%	50%	50%

WEERSTANDSVERMOGEN	per 31.12.17	per 31.12.18	per 31.12.19	per 31.12.20	per 31.12.21
weerstandsv Vermogen	14%	11%	12%	13%	15%
norm DAE	nvt				
signaleringsgrens onderwijsinspectie	5%	5%	5%	5%	5%

KASSTROOMOVERZICHT	2017	2018	2019	2020	2021
Resultaat boekjaar	-281	-273	105	129	218
Afschrijvingen	81	128	147	165	157
Investeringen	-374	-210	-100	-100	-100
Mutatie vlottende activa	-44	5	0	0	0
Mutatie voorzieningen	-106	108	-41	0	0
Mutatie kortlopende schulden	222	0	0	0	0
Mutatie liquide middelen	-502	-242	111	194	275
Saldo begin boekjaar	3.326	2.824	2.582	2.693	2.887
Saldo einde boekjaar	2.824	2.582	2.693	2.887	3.162

STAAT VAN BATEN EN LASTEN	jaarrek 17	begroot 18	prognose 18	prognose 19	prognose 20	prognose 21
BATEN				meerjr.begr.	meerjr.begr.	meerjr.begr.
Rijksbijdragen OCW/EZ	7.334	7.503	7.503	7.296	7.300	7.306
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	240	137	137	100	100	100
College-, cursus, les- en examengelden	2.163	2.361	2.361	2.399	2.399	2.399
Baten werk in opdracht van derden	223	134	134	134	134	134
Overige baten	564	617	617	698	762	762
Subtotaal	10.524	10.752	10.752	10.627	10.695	10.701
Personeelslasten	6.167	6.614	6.614	6.574	6.615	6.615
Afschrijvingen	81	128	128	147	165	157
Huisvestingslasten	1.585	1.553	1.553	1.553	1.553	1.553
Overige lasten	2.986	2.743	2.742	2.260	2.245	2.170
Subtotaal	10.819	11.038	11.038	10.534	10.578	10.495
Saldo baten en lasten	-295	-286	-286	93	117	206
Financiële baten en lasten	14	12	12	12	12	12
Resultaat	-281	-274	-274	105	129	218
Rentabiliteit 1 jarig	-2,7%	-2,5%	-2,5%	1,0%	1,2%	2,0%
Norm dae 1 jarig	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Signaleringsgrens onderwijsinspectie 1-jar.	-10,0%	-10,0%	-10,0%	-10,0%	-10,0%	-10,0%

AANTAL STUDENTEN	stjr 17/18	stjr 18/19	stjr 19/20	stjr 20/21	stjr 21/22
Bachelors	561	561	559	559	559
Masters	152	174	174	174	174
Totaal	713	735	733	733	733

AANTAL FTE'S	2017	2018	2018	2020	2021
Niet onderwijsgevend pers.	27	27	27	27	27
Onderwijsondersteunend pers.	10	10	10	10	10
Onderwijsgevend pers. bachelor	18	18	18	18	18
Onderwijsgevend pers. master	6	6	6	6	6
Werkplaatsen	13	13	13	13	13
Onderzoek	3	3	3	3	3
Totaal	77	77	77	77	77
In loondienst	58	58	58	58	58
Freelance	19	19	19	19	16

Ontwikkelingen van kengetallen en bekostigingsvariabelen

De belangrijkste toekomstige financiële ontwikkelingen sluiten aan op de inmiddels gerealiseerde prestatieafspraken en de KUO-afpraak om de bacheloropleiding te verkleinen.

Een aantal ontwikkeltrajecten moet hiervoor parallel aan elkaar tot succes leiden:

- Handhaving van het aantal bachelor studenten.
- Stijging van het aantal masterstudenten, mede door nieuwe afdelingen.
- Rendementsverbetering binnen de studievoortgang.
- Verlaging indirecte kosten, door nadruk op het onderwijs.
- Professionalisering.
- Groei Circle of Friends and Funders.

Huisvestingsbeleid

Het huisvestingsbeleid is gericht op de professionalisering van de werkplaatsen, en de vraag of de interne huisvesting van de Graduationshow, en daarmee de tijdelijke externe huisvesting van het onderwijs, in de komende jaren niet moet worden gewijzigd in een externe huisvesting van de show.

Voorgenomen investeringen en projecten

De voorgenomen investeringen en projecten zijn gericht op de verbeteringen van de bedrijfsvoering en ondersteunende processen.

Ontwikkelingen contractactiviteiten en projecten

DAE overweegt de komende jaren te komen tot maatwerkonderwijs in de vorm van onder andere "Summer-schools".

Dit initiatief wordt in 2018 nader uitgewerkt.

Verwachte mutaties in reserves

DAE heeft in de vorm van solvabiliteits- en liquiditeitsratio's zowel een ondergrens als een bovengrens vastgesteld. In het geval dat deze ratio's hiervoor ruimte bieden, zullen de overtollige middelen worden ingezet om de onderwijskwaliteit te bevorderen.

6. RISICOMANAGEMENT

Met betrekking tot de bewaking van de strategische doelstellingen hebben, binnen de financiële verantwoording, de volgende processen continue aandacht:

- De ontwikkeling van de studentenaantallen en het effect hiervan op de rijksbijdrage. Een belangrijke onderwijsdoelstelling is het verkorten van de studieduur naar een maximale uitloop van één jaar. Realisatie van deze doelstelling heeft een direct effect op het bekostigingsrendement.
- Kostenbeheersing in algemene zin.
- De ontwikkelingen van het werkkapitaal als gevolg van de voorgaande punten.

DAE is ervan overtuigd dat deze risico's beheersbaar zijn en de bedrijfsvoering in de komende jaren niet in gevaar brengen.

De overweging hierbij is dat de begroting voldoende flexibiliteit kent tot tijdige bijstelling.

Als belangrijkste risico's worden als vanzelfsprekend onderkend:

- Kwaliteit van het onderwijs.
- Instroom, doorstroom en uitstroom.
- Imago en positionering.
- Kwaliteit van de medewerkers.
- Financieel beheer.
- ARBO.

Het kwaliteitssystem, periodieke rapportages, enquêtes, externe audits en kwaliteitsreviews staan borg voor de goede werking van deze systemen.

7. NOTITIE HELDERHEID IN DE BEKOSTIGING VAN HET HOGER ONDERWIJS

Ten aanzien van het gestelde in deze notitie verklaart het bestuur van Stichting Design Academy Eindhoven dat:

- A. Thema 1: Er geen onderwijstrajecten zijn uitbesteed.
- B. Thema 2: Er geen investeringen in private activiteiten hebben plaatsgevonden.
- C. Thema 3: Er geen vrijstellingen zijn verleend.
- D. Thema 4: Er geen bekostiging heeft plaatsgevonden van buitenlandse studenten.
- E. Thema 5: Er is geen sprake van inschrijvingen waarbij de instelling zelf het collegegeld betaalt/vergoedt.
- F. Thema 6: Niet van toepassing, geen sprake van het afgeven van deelcertificaten.
- G. Thema 7: Student volgt geen andere opleiding dan waarvoor hij is ingeschreven.
- H. Thema 8: Er geen sprake is van maatwerktrajecten.
- I. Thema 9: De bekostigingsmethodiek van het kunstonderwijs van toepassing is.

Billie van Katwijk: Ventri BA Man and Leisure. Graduated: 2017.
Foto Femke Rijerman

Jaarrekening 2017

Inhoudsopgave

- Balans	66
- Staat van baten en lasten	66
- Kasstroomoverzicht	67
- Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten	68
Grondslagen voor de bepaling van het resultaat	69
Toelichting op de onderscheiden posten van de balans	73
Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	78
Overige gegevens	83

Voor het bestuursverslag wordt verwezen naar het jaarverslag 2017 van Stichting Design Academy Eindhoven.

ONDERTEKENING VAN DE JAARREKENING

Eindhoven, 6 juni 2018

.....

College van Bestuur,

J. Grima (voorzitter)

J.E.D. Ossewold

.....

Raad van Toezicht,

B.M Luiten (voorzitter)

G.C. Pruijssers

G.D. Rijken

P.M.L.O. Scholte

P.F.G. Depla

W.M. Boot

BALANS

ref.	BALANS	31 dec. 17	31 dec. 16
	ACTIVA		
	Vaste activa		
4.1	Materiële vaste activa	507	214
4.2	Financiële vaste activa	375	375
	Subtotaal	882	589
	Vlottende activa		
4.3	Vorraden	52	45
4.4	Vorderingen	370	333
4.5	Liquide middelen	2.824	3.326
	Subtotaal	3.246	3.704
	Totale activa	4.128	4.293
	PASSIVA		
4.6	Eigen vermogen	1.478	1.759
4.7	Voorzieningen	185	291
4.8	Kortlopende schulden	2.465	2.243
	Totale passiva	4.128	4.293

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

ref.	STAAT VAN BATEN EN LASTEN	2017	2017	2016
		jaarrekening	begroting	jaarrekening
	BATEN			
5.1	Rijksbijdragen OCW/EZ	7.334	6.930	7.299
5.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	240	243	202
5.3	College-, cursus, les- en examengelden	2.163	2.168	2.080
5.4	Baten werk in opdracht van derden	223	176	266
5.5	Overige baten	564	518	552
	Subtotaal	10.524	10.035	10.399
	LASTEN			
5.6	Personeelslasten	6.167	6.182	5.998
5.7	Afschrijvingen	81	108	75
5.8	Huisvestingslasten	1.585	1.524	1.530
5.9	Overige lasten	2.986	2.822	2.540
	Subtotaal	10.819	10.636	10.143
	Saldo baten en lasten	-295	-601	256
5.10	financiële baten en lasten	14	19	20
	RESULTAAT	-281	-582	276

KASSTROOMOVERZICHT

ref.	KASSTROOMOVERZICHT	2017	2016
	Operationele activiteiten		
	Resultaat, exclusief ontvangen en betaalde rente	-295	256
	Aanpassingen voor:		
4.1	Afschrijvingen	81	75
4.7	Mutaties voorzieningen	-106	57
	Veranderingen in werkkapitaal:		
4.3	- Voorraden	-7	3
4.4	- Vorderingen	-37	44
4.8	- Kortlopende schulden	222	-13
	Kasstroom uit bedrijfsoperaties		
5.10	Ontvangen rente	17	24
5.10	Betaalde rente	-3	-4
	Subtotaal	-128	442
	Investeringsactiviteiten		
4.1	Investerings in mat. vaste activa (1)	-374	-169
	Subtotaal	-374	-169
	Mutatie liquide middelen	-502	273
	Stand per 1 januari	3.326	3.053
4.5	Stand per 31 december	2.824	3.326

Onder de ontvangen interest in de kasstroom uit operationele activiteiten zijn geen ontvangsten begrepen uit hoofde van effecten.

(1) Onder de investeringen in materiële vaste activa zijn alleen opgenomen de investeringen waarvoor in 2017 geldmiddelen zijn opgeofferd. Er zijn geen investeringen verricht door middel van financiële leasing. De opgenomen investeringen worden aangemerkt als vervangingsinvesteringen.

TOELICHTING OP DE BALANS EN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

1. ALGEMENE TOELICHTING

1.1. ACTIVITEITEN

Stichting Design Academy Eindhoven

Stichting Design Academy Eindhoven (DAE) is een instelling voor hoger beroepsonderwijs. Statutair is de stichting gevestigd in Eindhoven. DAE heeft een unieke positie binnen het Nederlandse hoger kunstonderwijs doordat de academie zich geheel richt op design en een veelzijdige, internationaal georiënteerde opleiding vormgeving aanbiedt op zowel Bachelor- als Master-niveau. De kern is talent gestuurd onderwijs, gericht op concept, context en beroepspraktijk. De opleidingen bieden studenten een goede basis voor vele posities in het werkveld of een vervolgstudie. Onderzoek en projecten (zakelijke en maatschappelijke dienstverlening) staan in dienst van het onderwijsprogramma. Het accent ligt daarbij enerzijds op innovatie en ontwikkeling binnen het vakgebied en anderzijds op praktijkrelevantie en professionele ontwikkeling. De aan DAE verbonden lectoraten dragen bij aan de verbinding tussen onderwijs, onderzoek en internationale beroepspraktijk.

Instellingsgegevens

Stichting Design Academy Eindhoven
Emmasingel 14 (tevens vestigingsplaats)
5611 AZ Eindhoven
Postbus 2125, 5600 CC Eindhoven
T +31(0)402393939
KvK/RSIN 002654635
info@designacademy.nl
www.designacademy.nl

1.2. CONTINUÏTEIT

Deze jaarrekening is opgesteld op basis van going concern.

1.3. STELSELWIJZIGINGEN

In 2017 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

1.4. SCHATTINGSWIJZIGINGEN

In 2017 hebben zich geen schattingswijzigingen voorgedaan.

1.5. VERBONDEN PARTIJEN

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

1.6. TOELICHTING OP HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen, met uitzondering deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Er is geen sprake van een kasstroom uit financieringsactiviteiten.

1.7. SCHATTINGEN

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

1.8 LEASING EN HUUROVEREENKOMSTEN

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

2. GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

2.1 ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, Titel 9 Boek 2 BW, en Hoofdstuk 660 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en de stellige uitspraken van de overige hoofdstukken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving en met de bepalingen van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector ('WNT').

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

2.2. VERGELIJKING MET VOORGAANDE JAREN

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzicht van het voorgaand jaar. In de categorieën personeelslasten, huisvesting en overige lasten, hebben er ten behoeve van het inzicht herrubriceringen plaatsgevonden.

2.3. GEHANTEERDE GELDEENHEID

De in de jaarrekening opgenomen bedragen zijn gepresenteerd in Euro's x 1.000.

2.4. MATERIËLE VASTE ACTIVA

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardevermindering.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. De verbouwingen en inventaris wordt lineair afgeschreven in respectievelijk tien en in vier jaar.

2.5. FINANCIËLE VASTE ACTIVA

De onder de financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten verstrekte leningen en overige vorderingen die tot het einde van de looptijd zullen worden aangehouden. Deze vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze leningen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er bij de verstrekking van leningen sprake is van disagio of agio, wordt dit gedurende de looptijd ten gunste respectievelijk ten laste van het resultaat gebracht, als onderdeel van de effectieve rente. Ook de transactiekosten worden verwerkt in de eerste waardering en als onderdeel van de effectieve rente ten laste van het resultaat gebracht. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de geamortiseerde kostprijs en direct verantwoord in de staat van baten en lasten.

2.6. BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN VAN VASTE ACTIVA

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonderwaardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief / de kasstroom genererende eenheid; vervolgens worden deze kasstromen contant gemaakt waarbij een disconteringsvoet wordt gehanteerd.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de staat van baten en lasten verwerkt.

2.7. VOORRADEN

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs op verkrijgingsprijzen onder toepassing van de FIFO-methode ('first in, first out') of lagere opbrengstwaarde.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden.

2.8. VORDERINGEN

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen

2.9. LIQUIDE MIDDELEN

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.10. EIGEN VERMOGEN

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, waarbij de beperking door het bestuur is aangebracht.

Bestemmingsreserve professionalisering

Een nadere toelichting op deze bestemmingsreserve is opgenomen onder punt 4.6.

2.11. VOORZIENINGEN

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen. De toegepaste disconteringsvoet bedraagt 3% bij de persoonlijke voorzieningen. De overige voorzieningen zijn niet contant gemaakt.

Wachtgeld en WW-uitkeringen

DAE is eigenrisicodragers voor de uitvoering van de WW en wachtgeldverplichtingen. De waardering is gebaseerd op de vermoedelijke toekomstige doorbelasting van de uitkeringskosten, voor zover deze in de vorm van UWV-beschikkingen bekend zijn.

Jubilea-uitkeringen

De voorziening betreft de contante waarde van de toekomstige jubilea-uitkeringen van medewerkers in vaste dienst. De voorziening gaat uit van een uitkering van 0,5 maandsalaris bij 25 dienstjaren en 1 maandsalaris bij 40 dienstjaren. Hiervoor geldt het aantal opgebouwde dienstjaren zoals dit bij de pensioenverzekeraar geregistreerd is. Ten aanzien van de berekening is uitgegaan van een samengestelde rente van 3%, een indexering van de salarissen van 1,5% en een aflopende kansberekening van 5% per jaar. Hierbij is de verwachte uitkering voor het komend jaar op 100% gesteld.

DI-uren

In de CAO HBO 2014-2016 is de regeling werktijdvermindering senioren opgenomen (artikel M2). Deze is nader uitgewerkt in de CAO 2016-2018 onder de naam Duurzame inzetbaarheid (DI). Deze regeling verplicht de hogeschool tot het toekennen van werktijdvermindering, op basis van berekeningsgrondslagen zoals deze in de cao zijn vastgelegd. De waarde van het verschuldigd aantal DI-uren per jaareinde is in de voorziening opgenomen.

2.12. KORTLOPENDE SCHULDEN

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

2.13. ONDERHANDEN PROJECTEN

Onderhanden projecten in opdracht van derden worden gewaardeerd tegen de gerealiseerde projectopbrengsten (bestaande uit de gerealiseerde projectkosten). Indien van toepassing, worden de verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen hierop in mindering gebracht. Onderhanden projecten waarvan de gefactureerde termijnen hoger zijn dan de gerealiseerde projectopbrengsten worden gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

3. GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

3.1. ALGEMEEN

De baten en lasten toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

3.2. VERLENEN VAN DIENSTEN

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

3.3. RIJKSBIJDRAGE OCW/EZ

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoomerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekening clause) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoomerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (deelsubsidies waarbij het overschot geen verrekening clause heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoomerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekening clause) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

3.4. OVERIGE OVERHEIDSBIJDRAGEN EN -SUBSIDIES

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen/waarin de opbrengsten zijn gedeferd/waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

3.5. PROJECTEN

De opbrengsten met betrekking tot projecten welke nog niet zijn afgesloten worden verantwoord onder de balanspost vooruit-ontvangen bedragen. Hierop betrekking hebbende projectkosten worden verantwoord onder de balanspost onderhanden werk. Verwachte verliezen worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten opgenomen.

3.6. OVERIGE BATEN

Overige baten bestaan uit baten uit entreegelden en verkopen van catalogi tijdens de Graduation Show, verkoopopbrengsten van materialen aan studenten in de werkplaatsen, verkoopopbrengsten van de Z-bar, in rekening gebrachte administratiekosten en ontvangen bijdragen voor het Academiefonds.

3.7. AFSCHRIJVINGEN OP MATERIËLE VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

3.8 KOSTEN

Onder de kosten en algemeen beheerkosten worden die kosten verstaan die ten laste van het jaar komen.

3.9 PERSONEELSBELONINGEN

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

De instelling heeft een pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkinggraad lager is dan 104,2% vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terug storting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De dekkinggraad van Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP per 31 december 2017 is 104,4%.

ABP werd in 2008 zwaar geraakt door de crisis op de financiële markten. Daarom hebben ze toen een herstelplan opgesteld. Hierin staat wat ze doen om de financiële situatie binnen 5 jaar te verbeteren. Dit plan is goedgekeurd door De Nederlandsche Bank, de toezichthouder van de Nederlandse pensioenfondsen.

De belangrijkste punten uit het herstelplan zijn:

- Zolang de dekkinggraad lager is dan 104,2% worden de pensioenen niet aangepast aan de loonontwikkeling.
- De premie moet minimaal kostendekkend zijn en bij een lage dekkinggraad (dekkingstekort) bijdragen aan herstel van het fonds. Om de financiële positie te verbeteren, geldt er een tijdelijke herstelopslag op de premie voor ouderdoms- en nabestaandenpensioen.
- Het beleggingsbeleid is aangepast waardoor het beleggingsrisico lager is.
- In het herstelplan is ruimte opgenomen om tegenvallers op te vangen. Als het herstel trager verloopt dan verwacht, kan het ABP bijvoorbeeld korten op de pensioenen.

3.10 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

Marktrisico

Valutarisico

De hogeschool is alleen werkzaam in Nederland. Derhalve is geen sprake van een valutarisico. Buitenlandse studenten betalen in euro's.

Prijrisico

De hogeschool beschikt niet over effecten en loopt derhalve geen prijrisico.

Rente- en kasstroomrisico

De hogeschool heeft geen materiele rentedragende Vorderingen. Voorts heeft de hogeschool op 31 december 2016 geen rentedragende schulden. Het renterisico in 2016 is zeer beperkt en heeft alleen betrekking op de liquide middelen.

Kredietrisico

De hogeschool heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

De liquiditeitspositie van de hogeschool is dermate gunstig, dat er geen liquiditeitsrisico bestaat en financiering uit eigen middelen kan plaatsvinden.

4. TOELICHTING OP DE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

4.1. MATERIELE VASTE ACTIVA

MATERIËLE VASTE ACTIVA	verbouw. & invent.	totaal
stand per 1 januari 2017		
Verrijingsprijzen	2.185	2.185
Cum.waardeverminderingen en afschrijvingen	-1.971	-1.971
Boekwaarden	214	214
Mutaties		
Investeringen	374	374
Afschrijvingen	-81	-81
Stand per 31 december 2017	507	507
Verrijingsprijzen	2.559	2.559
Cum.waardeverminderingen en afschrijvingen	-2.052	-2.052
Boekwaarden	507	507
Afschrijvingspercentages 10%/25%		

4.2. FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Financiële vaste activa

Lening De Witte Dame Monumenten BV

Stand per 1 januari 2017	375
Ontvangen aflossingen	0
Stand per 31 december 2017	375

Toelichting lening u/g DWDM BV

In artikel 7.1 van de overeenkomst van geldlening is opgenomen:

Het bepaalde in deze Overeenkomst omtrent de opeisbaarheid van de Lening (of delen daarvan) is beperkt op grond van en overeenkomstig de voorwaarden en condities van de achterstellingsakte die Leninggever en ING Bank N.V. hebben getekend. De periodieke betaling van rente is van deze achterstelling uitgesloten.

- Rente: 3,75% per jaar.
- Aflossingen: De aflossingen op de geldlening zijn gekoppeld aan de vaste (niet-geïndexeerde) huurprijs zoals dit is opgenomen in de huurovereenkomst tussen DWDM BV en DAE. Indien DAE in de toekomst opteert voor indexering is de eerste aflossingstermijn ter grootte van € 9.375 per kwartaal opeisbaar.
- Looptijd: De looptijd ligt daarmee op 10 jaar na het moment van indexeren van de huur-overeenkomst.

De vordering op DWDM BV heeft een looptijd langer dan een jaar.

4.3. VOORRADEN

Voorraden	31 dec. 17	31 dec. 16
Verrijingsprijs gebruiksgoederen	52	45
Totaal	52	45

4.4. VORDERINGEN

VORDERINGEN	31 dec. 17	31 dec. 16
Debiteuren	57	24
Andere deelnemingen	0	0
Studenten/deelnemers/cursisten	0	0
Overige overheden	32	0
Belastingvorderingen	38	50
Vooruitbetaalde kosten	195	179
BTW pro-rato 2011 t/m 2015	0	67
Overlopende activa	48	13
Af: voorziening voor oninbaarheid	0	0
Totaal	370	333

VOORZIENING WEGENS ONINBAARHEID	2017	2016
Stand per 1 januari	0	0
Onttrekking	0	0
Dotatie	0	0
Stand per 31 december	0	0

	31 dec. 17	31 dec. 16
Debiteuren	57	24
Af: voorziening dubieuze debiteuren	0	0
Stand per 31 december	57	24

De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

Onder de debiteuren zijn geen vorderingen opgenomen met een looptijd langer dan 1 jaar. Dit geldt ook voor de overige opgenomen vorderingen.

4.5. LIQUIDE MIDDELEN

LIQUIDE MIDDELEN	31 dec. 17	31 dec. 16
deposito	2.634	3.141
banken	188	184
kasmiddelen	2	1
Totaal	2.824	3.326

De liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking

4.6. EIGEN VERMOGEN

EIGEN VERMOGEN	stand per 1 jan.17	resultaat	ov.mutaties	stand per 31 dec. 17
Algemene reserve (publiek)	1.585	-281	0	1.304
Bestemmingsres. professionalisering (publiek)	174	0	0	174
Totaal	1.759	-281	0	1.478

Bestemmingsreserve professionalisering

Met de komst van Hoofdstuk O Professionalisering in de CAO (1 februari 2012 tot en met 30 september 2013), en de gemaakte afspraken over het Professionalisering vastgelegd in het Advies van de OR d.d. 15 januari 2014, is Bijlage XIV Hoofdstuk O Scholing en studiefaciliteiten niet meer van toepassing. Hiermee komt ook de voorziening voor ontwikkel- en POP-gelden te vervallen. De hiervoor gevormde voorziening per 31 december 2013, groot € 174.000 komt hiermee te vervallen. Met de vakbonden is afgesproken om voor deze voorziening een bestemmingsreserve ter grootte van EUR 174.000 te vormen ter financiering van het Professionaliseringsplan. Deze voorziening komt daarmee bovenop de reguliere middelen voor het professionaliseringsplan, dit betekent dat DAE de komende jaren extra invulling kan geven aan de doelstellingen voortvloeiend uit de doelstellingen rond Professionalisering. De beperkte bestedingsmogelijkheid is aangebracht door het bestuur.

Resultaatbestemming

Vorgesteld wordt om het resultaat over het verslagjaar toe te voegen aan de algemene reserve.

4.7. VOORZIENINGEN

VOORZIENINGEN	personeel	deelneming	overige	totaal
Stand per 31 december 2016	291	0	0	291
Onttrekkingen	-119	0	0	-119
Vrijval/dotaties	13	0	0	13
Stand per december 2017	185	0	0	185

Personeelsvoorzieningen	ww-uitk.	jubilea-uitk.	di-uren	Totaal
Stand per 31 december 2016	189	36	66	291
Onttrekkingen	-119	0	0	-119
Vrijval/dotaties	-24	0	37	13
Stand per december 2017	46	36	103	185
Kortlopend deel < 1 jaar	46	2	103	151
Langlopend deel > 1 jaar	0	34	0	34

Wachtgelden en WW-uitkeringen

DAE is eigen risicodragend voor de uitvoering van de WW en wachtgeldverplichtingen.

De voorziening is een theoretische becijfering van vermoedelijke toekomstige uitkeringen.

Jubilea-uitkeringen

De voorziening betreft de contante waarde van de toekomstige jubilea-uitkeringen van medewerkers in vaste dienst per ultimo van het boekjaar.

DI-uren

In de CAO HBO 2014-2016 is de regeling Duurzame inzetbaarheid (hoofdstuk M) opgenomen.

DAE heeft een voorziening opgenomen voor de nog op te nemen uren.

4.8. KORTLOPENDE SCHULDEN

KORTLOPENDE SCHULDEN	31 dec. 17	31 dec. 16
Vooruit gefact. en ontvangen termijnen OHW	28	30
Crediteuren	380	232
Loonbelasting en prem.soc.verzekeringen	229	233
Schulden terzake van pensioenen	58	50
Overlopende passiva		
Vooruit ontvangen college- en les gelden	1.229	1.179
Vooruit ontvangen subsidies	91	69
Vakantiegeld en -dagen	190	176
Accountant en administratiekosten	0	18
Overige	260	256
Totaal	2.465	2.243

De kortlopende schulden hebben allen een looptijd van korter dan een jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTING

HUUROVEREENKOMSTEN

Met De Witte Dame Monumenten BV zijn de volgende overeenkomsten aangegaan:

HUURCONTRACTEN	m ²	prijs/m ²	totaal
1 ^e etage	1.013	91,00	92.200
MU-ruimte (allonge 11 nov 15)	677	91,00	61.600
2 ^e etage	1.659	56,14	93.100
Overige (3 ^e , 4 ^e , 5 ^e , 6 ^e , en tussenetages)	7.308	56,14	410.200
Middenmotief			
1 ^e etage	65	56,14	3.700
2 ^e etage	106	56,14	6.000
Overige	459	56,14	25.800
Allonge 25 sep 2014	483	56,14	27.100
Subtotaal	11.770		719.700
BTW schade 5% (agv onbelaste huur)			36.000
Totaal			755.700

Huurlasten < 1 jaar: € 755.700

Huurlasten 1 < 5 jaar: € 3.022.800

Huurlasten > 5 jaar: € 3.463.600

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum geweest die in deze jaarrekening opgenomen of verwerkt hadden moeten worden.

OVERIGE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

In verband met de overdracht van het economisch claimrecht van het onroerend goed aan de Hbo-instellingen, de zogenaamde OKF-operatie, is in 1993 de Stichting Waarborgfonds HBO opgericht. Door de Vereniging van Hogescholen (HBO-raad) is begin 2011 de intentie uitgesproken om het Waarborgfonds per 1 januari 2013 op te gaan heffen. In de bestuursvergadering van het Waarborgfonds op 18 mei 2011 is de uitgesproken intentie formeel bekrachtigd tot besluit. Dit onder de voorwaarde dat alle geborgde leningen zijn afgelost en het Waarborgfonds geen verplichtingen meer open heeft staan. Gebleken is dat naast het beëindigen van alle borgingscontracten er eveneens een Koninklijk Besluit nodig is om de wet (WHW) aan te passen. Instellingen zijn namelijk ook wettelijk verplicht zich bij het waarborgfonds aan te sluiten. Als gevolg hiervan bestaat nog onvoldoende zekerheid om tot waardering van de vordering over te gaan. De verdeling van het vermogen tussen de hogescholen is berekend naar rato van de oorspronkelijke verstrekte rijksbijdrage in 1993.

Verplichtingen voortkomend uit de cao hbo 2014 – 2016

In de cao hbo 2014-2016 is de regeling werktijdvermindering senioren opgenomen (artikel M2). Deze regeling verplicht de hogeschool tot het toekennen van werktijdvermindering met onevenredige inhouding van het loon voor senioren. Er zijn geen, reeds deelnemende medewerkers. Momenteel is er onvoldoende zicht op de deelname van medewerkers in de komende jaren. De hogeschool kan derhalve geen betrouwbare schatting maken van de omvang van de verplichting uit hoofde van artikel M2 uit de cao hbo 2014-2016.

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN (model E)

Stichting Design Support

Juridische vorm: Stichting

Statutaire zetel: Eindhoven

Activiteit: promotie

Consolidatie: nee

Artikel 403: nee

Belang: 100%

Eigen vermogen per 31 december 2017: € 1.686

Resultaat boekjaar 2017: € 1.686

FSR-overzicht

Design Academy heeft geen subsidies ontvangen waarvan verantwoording via het FSR-overzicht dient plaats te vinden.

Overzicht geormerkte doelsubsidies (model G)

Design Academy heeft gedurende het boekjaar geen geormerkte subsidies van OCW ontvangen. Ook uit voorgaande jaren resteren er geen nog te besteden geormerkte subsidiegelden.

5. TOELICHTING OP DE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN

5.1. RIJKSBIJDRAGEN OCW/EZ

RIJKSBIJDRAGE	2017	begroot	2016
Rijksbijdrage OCW/EZ	6.936	6.565	6.896
Prestatiebekostiging	398	365	391
Lerarenbeurs	0	0	12
Totaal	7.334	6.930	7.299

5.2. OVERIGE OVERHEIDSBIJDRAGEN EN -SUBSIDIES

OVERIGE OVERHEIDSBIJDRAGEN	2017	begroot	2016
Gemeentelijke bijdragen en subsidies			
Gemeente Eindhoven, Graduationshow	100	100	100
Gemeente Eindhoven, co-creatief	29	0	0
Onderzoeksprojecten			
Re-source	8	0	0
Inn.programma mobiele stad	4	0	0
Traders	24	53	86
Mycelium	38	40	10
My futures	37	50	0
Overige subsidies			
Buitenlandse tentoonstellingen	0	0	6
Totaal	240	243	202

5.3. COLLEGE-, CURSUS, LES- EN EXAMENGELDEN

COLLEGE-, CURSUS, LES- EN EXAMENGELDEN	2017	begroot	2016
Hbo bachelor	1.395	1.385	1.450
Hbo master	768	783	630
Totaal	2.163	2.168	2.080

5.4. BATEN WERK IN OPDRACHT VAN DERDEN

BATEN WERK IN OPDRACHT VAN DERDEN	2017	begroot	2016
Opbrengsten vrienden van de academie	14	14	14
Projectvergoedingen	21	12	22
Opbrengst projecten (gefact.waarde)	176	150	198
Mutatie onderhanden projecten	12	0	32
Totaal	223	176	266

5.5. OVERIGE BATEN

OVERIGE BATEN	2017	begroot	2016
Graduation Show	229	225	224
Verkoop materialen werkplaatsen	128	128	138
Verkopen z-bar en automaten	114	86	100
Bijdragen academiefonds	74	70	73
Administratiekosten collegegelden, en overige	19	9	17
Totaal	564	518	552

LASTEN

5.6. PERSONELE LASTEN

PERSONELE LASTEN	2017	begroot	2016
Lonen en salarissen			
Brutolonen en salarissen	3.511	3.460	3.506
Sociale lasten	460	428	453
Pensioenpremies	497	398	408
Subtotaal	4.468	4.286	4.367
Mutatie voorzieningen			
Mutaties personele voorzieningen	13	63	140
Subtotaal	13	63	140
Personeel niet in loondienst			
Personeel niet in loondienst	1.485	1.536	1.293
Subtotaal	1.485	1.536	1.293
Overige personele lasten			
Reis- en verblijfskosten	286	281	288
Overige personele lasten	101	119	45
Mutatie reservering vak.dagen en -toeslag	15	0	21
Subtotaal	402	400	354
Uitkeringen, inhoudingen en doorbelastingen			
Uitkeringen, inhoudingen en doorbelastingen	-201	-103	-156
Subtotaal	-201	-103	-156
Totaal	6.167	6.182	5.998

WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Design Academy Eindhoven van toepassing zijnde regelgeving. Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor Stichting Design Academy Eindhoven is tot en met 31 mei € 129.000. Met ingang van 1 juni werd DAE ingedeeld in bezoldigingsklasse D met een maximum van € 141.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

COLLEGE VAN BESTUUR 2017

bedragen x € 1	J. Grima	J. Ossewold
Functiegegevens	voorzitter CvB	lid CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/9 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,4	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	nee	nee
Individueel WNT-maximum	18.800	136.000
Beloning	17.196	120.392
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	17.053
Subtotaal	17.196	137.445
Onverschuldigde betaling	0	0
Totaal bezoldiging 2016	17.196	137.445
Overschrijding (overgangsrecht van toepassing)	0	-1.445

TOEZICHTHOUDENDE FUNCTIONARISSEN

RAAD VAN TOEZICHT 2017

bedragen x € 1	B. Luiten	G. Pruijers	P. Scholte	D. Rijken	P. Depla	M. Tijssen	W. Boot
Functiegegevens	voorzitter RvT	lid RvT	lid RvT	lid RvT	lid RvT	lid RvT	lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 30/6	1/7 - 31/12
Individueel WNT-maximum	20.400	13.600	13.600	13.600	13.600	6.800	6.800
Beloning	9.407	6.631	6.631	6.631	6.631	3.315	3.315
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	9.407	6.631	6.631	6.631	6.631	3.315	3.315
Onverschuldigde betaling	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2017	9.407	6.631	6.631	6.631	6.631	3.315	3.315
Overschrijding (overgangsrecht van toepassing)	0	0	0	0	0	0	0

Bezoldiging topfunctionarissen**COLLEGE VAN BESTUUR 2016**

bedragen x € 1	T. Widdershoven	J. Ossewold
Functiegegevens	voorzitter CvB	lid CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 14/10	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,6	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	nee	nee
Individueel WNT-maximum	60.433	128.000
Beloning	59.741	121.282
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	6.908	14.688
Subtotaal	66.649	135.970
onverschuldigde betaling	0	0
totaal bezoldiging 2016	66.649	135.970
overschrijding (overgangsrecht van toepassing)	-6.216	-7.970

Toezichthoudende functionarissen**RAAD VAN TOEZICHT 2016**

bedragen x € 1	B. Luiten	G. Pruijers	P. Scholte	D. Rijken	M. Tijssen	O. Hoes
Functiegegevens	voorzitter RvT	lid RvT	lid RvT	lid RvT	lid RvT	lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 8/6
Individueel WNT-maximum	19.200	12.800	12.800	12.800	12.800	5.600
Beloning	9.407	6.631	6.631	6.631	6.631	3.316
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0
subtotaal	9.407	6.631	6.631	6.631	6.631	3.316
onverschuldigde betaling	0	0	0	0	0	0
totaal bezoldiging 2016	9.407	6.631	6.631	6.631	6.631	3.316
overschrijding (overgangsrecht van toepassing)	0	0	0	0	0	0

Gewezen Topfunctionaris

Niet van toepassing, geen gewezen topfunctionarissen met een echte of fictieve dienstbetrekking.

Niet-topfunctionarissen boven de norm

Niet van toepassing, geen niet-topfunctionarissen boven de norm.

5.7. AFSCHRIJVINGEN

AFSCHRIJVINGEN	2017	begroot	2016
Materiële vaste activa	81	108	75
Totaal	81	108	75

5.8. HUISVESTINGSLASTEN

HUISVESTINGSLASTEN	2017	begroot	2016
Huur	745	740	730
Onderhoud en reparatie	797	754	765
Overige huisvestingslasten	43	30	35
Totaal	1.585	1.524	1.530

5.9. OVERIGE LASTEN

OVERIGE LASTEN	2017	begroot	2016
Bestuur	219	204	139
Algemene ondersteuning	1.636	1.356	1.461
Onderwijs en onderzoek	686	741	693
Strategische projecten	445	521	247
Totaal	2.986	2.822	2.540

ACCOUNTANTSHONORARIA

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

2017	PwC	ov. netwerk	Totaal
(x 1.000)	€	€	€
Controle van de jaarrekening	38	0	38
Andere controlewerkzaamheden	0	0	0
Fiscale advisering	0	5	5
Andere niet-controlediensten	5	0	5
Totaal	43	5	48

2016	PwC	ov. netwerk	Totaal
(x 1.000)	€	€	€
Controle van de jaarrekening	36	0	36
Andere controlewerkzaamheden	12	0	12
Fiscale advisering	0	0	0
Andere niet-controlediensten	0	0	0
Totaal	48	0	48

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe onafhankelijke accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort. Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2017, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

5.10. FINANCIERINGSBATEN EN -LASTEN

FINANCIERINGSBATEN EN -LASTEN	2017	begroot	2016
Rentebaten	17	24	24
Financiële lasten	-3	-5	-4
Totaal	14	19	20

Een analyse van de verschillen ten opzichte van de begroting en 2016 is opgenomen in het bestuursverslag.

6. OVERIGE GEGEVENS

STATUTAIRE BEPALING INZAKE RESULTAATSBESTEMMING

Ingevolge artikel 11 lid 2 van de statuten van de Stichting worden de jaarstukken binnen zes maanden na afloop van het boekjaar opgesteld. Deze wordt vervolgens ter vaststelling aan de Raad van Toezicht voorgelegd.

7. CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het college van bestuur en de raad van toezicht van Design Academy Eindhoven

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Design Academy Eindhoven te Eindhoven gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Design Academy Eindhoven op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2017;
- de staat van baten en lasten over 2017; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Design Academy Eindhoven, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag (6 t/m 52);
- financieel verslag (pagina 53 t/m 64).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving en paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Eindhoven, 27 juni 2018

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Oriïneel getekend door: drs. T.A.G. van Bortel RA

Bijlage bij onze controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Bijlagen

Bijlage I: Activiteiten Lectoraat Traces and Places 2017

Bijlage II: Bedrijven en organisaties waar onze studenten in 2017 mee samenwerkten

Bijlage I – Activiteiten Lectoraat Traces and Places 2017

Activiteiten Lector David Hamers

Publicaties, tentoonstellingen e.d.

- Hamers, D. & N. Bueno de Mesquita (2017), Creating knowledge by trading places. An example of art and design research, pp. 156-161 in: J. Grootens, J. Ossewold & G. Staal (eds.), *Mined*. Eindhoven: Design Academy Eindhoven.
- Montalti, M., S. Camere & D. Hamers (2017), *Fungal Curiosities: exhibition of Mycelium-based materials for product design*, Graduation Show Design Academy Eindhoven, Eindhoven, 21-29 oktober 2017.
- Hamers, D., N. Bueno de Mesquita, A. Vaneycken & J. Schoffelen (eds.) (2017), *Trading places. Practices of public participation in art and design research*. Barcelona: dpr-barcelona.
- Hamers, D. (2017). Introduction, pp. 11-18 in: D. Hamers, N. Bueno de Mesquita, A. Vaneycken & J. Schoffelen (eds.), *Trading places. Practices of public participation in art and design research*. Barcelona: dpr-barcelona.
- Hamers, D., A. Friend & R. Mateus-Berr (2017), Discussion, pp. 151-167 in: D. Hamers, N. Bueno de Mesquita, A. Vaneycken & J. Schoffelen (eds.), *Trading places. Practices of public participation in art and design research*. Barcelona: dpr-barcelona.
- Bueno de Mesquita, N., & Hamers, D. (2017), Mapping invisibility, pp. 423-437 in: *Proceedings of the 3rd Biennial Research Through Design Conference*. doi 10.6084/m9.figshare.4747015.

Presentaties e.d.

- 'Verblijven en verplaatsen in een smart city – fase 2', moderator expertmeeting Platform Smart Cities & Citizens, Utrecht, 20 december 2017.
- 'Design research', gastcollege Faculteit der Cultuur en Maatschappijwetenschappen, Universiteit Maastricht, 4 december 2017.
- 'Re-Source: Participation in reframing residual materials in design theory, design practice and design education', presentatie Exploring Integrated Arts & Culture Research – NWO Smart Culture Conference Amsterdam, 23 november 2017.
- 'Re-Source: Participation in reframing residual materials in design theory, design practice and design education', presentatie DRIVE Design Research and Innovation Festival, sessie Research through Design and More, NWO/SIA, Eindhoven, 26 oktober 2017.
- 'Dissemination of design research: Lexicon and podcast', presentatie DRIVE Design Research and Innovation Festival, sessie Knowledge & Innovation, ClickNL, Eindhoven, 25 oktober 2017.
- 'Fungal Curiosities: exhibiting mycelium-based materials for product design', moderator debat Arena Graduation Show Design Academy Eindhoven, Eindhoven, 25 oktober 2017.
- 'Design research at Design Academy Eindhoven', gastcollege Design Academy Eindhoven, bachelorafdeling Man and Leisure, Eindhoven, 12 september 2017.
- 'Verblijven en verplaatsen in een smart city – fase 1', moderator expertmeeting Platform Smart Cities & Citizens, Utrecht, 3 juli 2017.
- 'Mapping invisibility', presentatie paper, Border Sessions Festival, Den Haag, 30 juni 2017.
- 'Inleiding', symposium Design Research, Design Academy Eindhoven, Eindhoven, 17 mei 2017.
- 'Mapping Invisibility', presentatie paper, Research Through Design Conference, Edinburgh, 23 maart 2017.
- 'Imaginaires', expertpanel Imagining Urban Futures seminar, Post-Fossil City, Urban Futures Studio, Universiteit Utrecht, Utrecht, 16 maart 2017.
- Jurylid Onderzoekplatform voor de Kunsten, expertbijdrage beoordeling van onderzoeksaanvragen LUCA School of Arts, Brussel, 24 februari 2017.
- 'Design research at Design Academy Eindhoven', gastcollege Design Academy Eindhoven, masterafdeling Contextual Design, Eindhoven, 9 januari 2017.

Activiteiten Maurizio Montalti

Selected exhibitions

- BIOFABRICATE 2017. New Lab Brooklyn - New York, USA. December 2017
- Fungal Curiosities @Design Academy Eindhoven. DDW 2017- Eindhoven, NL. October 2017
- Fundamentals @Dutch Invertuals. DDW 2017 + Kazerne - Eindhoven, NL. October 2017
- Islands @Jerusalem Design Week 2017. Hansen House - Jerusalem, IL. June 2017
- The Materials Farm. Materfad - Design Hub Barcelona - Barcelona, ES. June 2017
- Barcelona Future Arena. Materfad @BB Construmat 2017- Barcelona, ES. May 2017
- Food Revolution 5.0. Museum fur Kunst und Gewerbe - Hamburg, DE. May 2017
- Anthropocene @Milan Design Week 2017. Subalterno1 Gallery - Milan, IT. April 2017
- New Material Award @Salone del Mobile 2017. Palazzo Clerici - Milan, IT. April 2017
- SchimmelLAB. Universiteitsmuseum Utrecht- Utrecht, NL. February 2017
- Een Schimmelige Toekomst. Micropia- Amsterdam, NL. February 2017

Public lectures and workshops

- Biofabricate 2017. New Lab Brooklin - Public Lecture - New York, USA. December 2017
- Designing Materials Experiences. School of Design @Politecnico Milano - Lecture - Milan, IT. November 2017
- Material Changes. Design Transfer @UdK - Lecture - Berlin, DE. November 2017
- The Design Away Perspective. Mediamatic - Lecture - Amsterdam, NL. November 2017
- DRIVE Festival. NatLab @DDW17- Presentation - Eindhoven, NL. October 2017
- The Arena. Design Academy Eindhoven @DDW17- Lecture and Panel - Eindhoven, NL. October 2017
- VITRA. Vitra Design Museum - Keynote Lecture and Panel - Weil am Rhein, DE. September 2017
- Koppert 50 years. Koppert Biological Systems - Keynote Lecture - Rotterdam, NL. September 2017
- BeCircular. Brussels Environment - Keynote Lecture and workshop - Brussels, BE. September 2017
- EKSIG 2017 - Alive.Active.Adaptive. TU/d - Keynote Lecture @Het Nieuwe Instituut - Rotterdam, NL. June 2017
- inFORMedBIOmatter. Lecture & Workshop series @FabLab Torino - Torino, IT. May 2017
- DEMO - Exploring New Creative Processes. Keynote Lecture @Disseny Hub - Barcelona, ES. May 2017
- EAD12 - Design for Next. Keynote Lecture @Sapienza University - Roma, IT. April 2017
- BIO EX-MACHINA. Public Lecture @Casa Jasmina/Toolbox Coworking - Turin, IT. February 2017
- Een Schimmelige Toekomst. Public Lecture @MICROPIA - Amsterdam, NL. February 2017

Selected publications 2017

- CORE77. Collaboration is Key - Studio work feature, December 2017, New York, USA
- Biowetenschappen. Schimmels, van plague tot bouwmeester - Feature, November 2017, Den Haag, NL
- Ideas and the Matter. Book Article and Feature - ListLab, September 2017, Milano, IT
- SWR2. New Construction Material - Radio Interview, September 2017, DE
- Quest Brainteinment. Creatief met Schimmel - Interview/Article, August 2017, Amsterdam, NL
- Designboom. Islands of Ideas at the Growing JDW - Feature, August 2017, Milan, IT
- MOTHERBOARD. Designers are building everything out of mushrooms- Interview, July 2017, New York, USA
- Imagine Mag / SPACE10. Rethinking the Building Blocks of Tomorrow - Feature, June 2017, Copenhagen, DK
- Flux Film. The Future of Plastic? - Documentary/Interview, June 2017, Amsterdam, NL
- Elsevier Weekblad. Hoe paddenstoelen plastic kunnen vervangen - Article/Interview, June 2017, Amsterdam, NL
- Wallpaper. Jerusalem's nascent design scene is small but determined - Feature, June 2017, London, UK
- Art Tribune. Jerusalem Design Week. Reportage dalle "Isole" - Feature, June 2017, Roma, IT
- Frame Magazine. Complexity breeds creativity at JDW17 - Work Feature, June 2017, Amsterdam, NL
- EcoChick. Montalti - Biomaterials Design Hacker - Profile, June 2017, USA
- Xnet Design. S(e)AMENESS - work coverage JDW17, June 2017, Tel Aviv, IS
- Agence France-Presse. The art of everyday objects growing like mushrooms - Features OC, June 2017, Paris, FR
- Eigenhuis&Interieur. Tussen Kunst en design - Profile Officina Corpuscoli, May 2017, Hoofddorp, NL
- RAI News TG3. inFORMed Bio Matter - Bio Ex Machina - Video Feature, May 2017, Turin, IT
- Youmanist. The Green Deal - Article, April 2017, Milan, IT
- Smithsonian Magazine. Is Fungus the Material of the Future? - Interview/Article OC, April 2017, Washington, USA
- ICON Design. 100 Talents 2017 - Officina Corpuscoli - Studio feature, February 2017, Milan, IT

Activiteiten Paolo Patelli

Lectures and Workshops

- TRADERS Open School. Hasselt, 27/04/2017
- Ideas City New York / New Museum. New York, 16/5/2017
- International Metropolis Conference, Den Haag, 19/09/2017
- Design Biotop / Space and Perception. Ljubljana, 21-22/09/2017
- SPEAP (Sciences Po). Paris, 3-4/11/2017
- Domus Academy. Milan, 21/11/2017

Exhibitions

- Haus der Architektur. Graz, 23/06-30/07/2017
- Embassy of Data (Het Nieuwe Instituut). Eindhoven, 21-29/10/2017

Publications

- Design Issues (forthcoming). Essay and Cover Page
- Archifutures 4: Thresholds. Essay
- Fictional Journal. Essay

Format/Content Development

- DAE Spatial Ethnography of Learning v 0.1. Interviews and Mapping
- Collective Works (Parsons Paris)
- Critical Heritage / Tourism
- Political Ontology of Things
- Post – Work Spaces and Practices
- (Draft) Project Proposals

Bijlage II Bedrijven en organisaties waar onze studenten in 2017 mee samenwerkten

In 2017 werkten onze (oud-)studenten samen met de volgende bedrijven, hetzij in een onderwijsproject met Bachelor- of Masterafdelingen hetzij in een ander academie-evenement:

- Agri Meets Design (Food Non-food)
- AgriFood Capital (Food Non-food)
- AS Adventures (Man and Activity)
- BOM (hospitality evenement tijdens DDW)
- Brainport Development (hospitality evenement tijdens DDW)
- DiMAD (Man and Leisure)
- Ellen Schindler (alumni onderwijs)
- Evonik (materialen lezing)
- Fontys (Man and Communication, Man and Well-Being)
- Gemeente Den Haag (Man and Leisure)
- Gemeente Eindhoven (Man and Communication)
- Keep an Eye Foundation (Keep an Eye Design Talent Grant)
- Kikkerland (Man and Activity)
- Nationaal Glasmuseum (Propedeuse)
- Össur (Man and Mobility)
- Philips Design (all MA courses)
- Punkt (Man and Activity)
- Rijksatelier (all MA courses)
- Stedelijk Museum Schiedam (Food Non-food)
- Stichting Dividere (Man and Leisure)
- STRP Biennale (Man and Communication)
- TetielLab (Minor Textile)
- Van Abbemuseum (Design Curating and Writing)
- Van Berlo Group (hospitality evenement tijdens DDW)
- Veenhuizen (Man and Leisure, Man and Well-Being)
- Waterschap Aa en Maas (Food Non-food)
- Waterschap De Dommel (Readership Strategic Creativity)
- Woonbedrijf (Readership Strategic Creativity)

© 2018

DESIGN ACADEMY EINDHOVEN

EMMASINGEL 14

PO BOX 2125

5600 CC EINDHOVEN

THE NETHERLANDS

T +31 (0)40 239 39 39

INFO@DESIGNACADEMY.NL

WWW.DESIGNACADEMY.NL

COLOFON

Dit Jaarverslag kwam tot stand onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur van Design Academy Eindhoven

Coördinatie Afdeling communicatie
Tekst Jurriënne Ossewold, Arjo de Vries,
Henri Beelen, Nol Manders, Jet Broeken

Vormgeving René van Binsbergen

Fotografie
Nicole Marnati, Angeline Swinkels, Femke Rijerman,
Ester van der Wiel, Kees Beekmans, Peter Cox, Ronald Smits.
Max Kneefel en Boudewijn Bollmann voor Dutch Design Week 2017.

